Openbare versie
[Gemachtigden]
[...]

Datum	12 november 2024
Ons kenmerk	[...]
Pagina	1 van 142
Telefoon	[...]
E-mail	[...]
Betreft	Beslissing op bezwaar mevrouw J. van den Brink

Geachte [gemachtigden],

Bij besluit van 4 juni 2024 heeft de Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) aan mevrouw J. van den Brink (**mevrouw Van den Brink**) een bestuurlijke boete van €195.000 opgelegd met kenmerk [...] (**Boetebesluit**) wegens het in de periode van 29 oktober 2019 tot 29 oktober 2021 medeplegen van overtreding van artikel 2:96, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht (**Wft**) door Grinta Invest Limited (**Grinta**). Tegen het Boetebesluit heeft u, namens mevrouw Van den Brink, bezwaar gemaakt.

De AFM heeft besloten het Boetebesluit te herroepen door een zin in het bijbehorende persbericht te schrappen, en laat het Boetebesluit en het persbericht voor het overige in stand. De motivering van het Boetebesluit wordt aangevuld met de motivering die in deze beslissing op bezwaar is opgenomen. In deze brief wordt uitgelegd hoe de AFM tot haar oordeel is gekomen.

Kern van de bestuurlijke boete
De AFM heeft besloten tot het opleggen van een bestuurlijke boete aan mevrouw Van den Brink omdat zij nauw heeft samengewerkt met Grinta, een partij gevestigd buiten de Europese Unie, om Nederlandse beleggers bij Grinta aan te brengen. De beleggers openden via mevrouw Van den Brink een beleggingsrekening bij Grinta en hebben geld overgemaakt naar deze beleggingsrekeningen. Grinta gebruikte dit vermogen om voor beleggers transacties in financiële instrumenten te verrichten in het kader van individuele vermogensbeheermandaten, met het doel rendement voor deze beleggers te behalen. Hieruit volgt dat Grinta zonder daartoe benodigde vergunning heeft opgetreden als vermogensbeheerder in Nederland. Grinta heeft daarmee artikel 2:96, eerste lid, van de Wft overtreden.
Mevrouw Van den Brink heeft op zodanige wijze met Grinta samengewerkt, dat zij de overtreding van Grinta heeft medegepleegd in de zin van artikel 5:1, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht (**Awb**). Deze samenwerking hield in dat mevrouw Van den Brink een cruciale schakel was voor de bedrijfsvoering van

Grinta. Zij zorgde als *agent* van Grinta ervoor dat beleggers een beleggingsrekening openden bij Grinta en vermogen overmaakten naar Grinta. Mevrouw Van den Brink ontving voor deze werkzaamheden hoge provisies. Grinta is sinds eind oktober 2021 onbereikbaar. Het door Grinta beheerde vermogen van Nederlandse beleggers is daarmee ook verdwenen. Hoewel de AFM aanneemt dat mevrouw Van den Brink niet heeft bedoeld om het vermogen van deze beleggers te laten verdwijnen en zij samen met andere *agents* van Grinta nog een zoekactie heeft opgezet om Grinta en het beheerde vermogen terug te vinden, heeft haar samenwerking met Grinta het mogelijk gemaakt dat Grinta beschikking kreeg over het vermogen van deze beleggers. Mevrouw Van den Brink heeft meer dan € 195.000 verdiend aan de samenwerking met Grinta. Daarom heeft de AFM het boetebedrag vastgesteld op €195.000.

Kern van de beslissing op bezwaar

De AFM heeft besloten het Boetebesluit te herroepen door een zin in het bijbehorende persbericht te schrappen, en laat het Boetebesluit en het persbericht voor het overige in stand. De motivering van het Boetebesluit wordt aangevuld met de motivering die in deze beslissing op bezwaar is opgenomen.

Dit betekent dat de AFM ook in heroverweging mevrouw Van den Brink aanmerkt als medepleger van de overtreding van artikel 2:96 Wft door Grinta. Mevrouw Van den Brink heeft in het kader van een nauwe en bewuste samenwerking met Grinta een wezenlijke bijdrage geleverd aan die overtreding, doordat zij beleggers bewoog om hun gelden aan Grinta toe te vertrouwen, zo beleggers aanbracht bij Grinta, beleggers assisteerde bij het openen van een beleggingsrekening bij Grinta en fungeerde als aanspreekpunt voor beleggers. Mevrouw Van den Brink vervulde hiermee een cruciale rol bij de overtreding van artikel 2:96 Wft door Grinta. Zonder de betrokkenheid van mevrouw Van den Brink had Grinta niet het vermogen van de aangebrachte beleggers kunnen beheren. Deze cruciale rol vervulde mevrouw Van den Brink in het kader van een nauwe en bewuste samenwerking, die baseerde op vooraf gemaakte afspraken en een duidelijke rolverdeling. Aan deze afspraken en rolverdeling hebben Grinta en mevrouw Van den Brink gedurende twee jaar uitvoering gegeven en mevrouw Van den Brink heeft hiervoor hoge provisies ontvangen. Hieruit volgt dat mevrouw Van den Brink de overtreding van artikel 2:96, eerste lid, Wft door Grinta heeft medegepleegd als bedoeld in artikel 5:1, tweede lid, Awb.

De AFM ziet derhalve ook in heroverweging een ernstige en verwijtbare gedraging van mevrouw Van den Brink, die boeteoplegging opportuun maakt. Mevrouw Van den Brink heeft wellicht niet het oogmerk gehad om het vermogen van beleggers te laten verdwijnen, maar heeft dit door haar samenwerking met Grinta mogelijk gemaakt. Zij was op de hoogte van het feit dat Grinta niet over een vergunning beschikte en beschikte over informatie die aanleiding had moeten zijn tot nader onderzoek naar de legaliteit en integriteit van Grinta. Dit onderzoek heeft zij nagelaten. De boetehoogte blijft derhalve gehandhaafd op het door mevrouw Van den Brink verkregen voordeel van € 195.000. De AFM ziet wel aanleiding tot een aanpassing van het persbericht bij het Boetebesluit.

De beslissing op bezwaar is als volgt opgebouwd. In paragraaf I beschrijft de AFM de procedure. Paragraaf II bevat de relevante feiten en omstandigheden. In paragraaf III beschrijft de AFM kort de gronden van bezwaar en in paragraaf IV geeft de AFM een beoordeling van de gronden van bezwaar. In paragraaf V staat het besluit van de AFM. Paragraaf VI bevat de rechtsgangverwijzing. Tot slot bevat paragraaf VII een toelichting op de publicatie van deze beslissing op bezwaar. Het verslag van de hoorzitting is opgenomen in de bijlage.

I. Procedure

1. Op 30 augustus 2023 heeft de AFM aan mevrouw Van den Brink een voornemen toegezonden tot het opleggen van een bestuurlijke boete wegens het medeplegen van overtreding van artikel 2:96, eerste lid, Wft en om die boete te publiceren (**het Voornemen**).[1] Bijlagen bij dit voornemen waren onder meer een onderzoeksrapport (**het Onderzoeksrapport**)[2] en een vragenlijst omtrent haar financiële draagkracht (**het Draagkrachtformulier**).

2. Mevrouw Van den Brink heeft op 11 oktober 2023 haar zienswijze op het Voornemen ingediend bij de AFM (**de Zienswijze**).

3. Bij besluit van 4 juni 2024 heeft de AFM aan mevrouw Van den Brink een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 1:80 Wft opgelegd. Het Boetebesluit houdt in dat mevrouw Van den Brink een bestuurlijke boete is opgelegd wegens het in de periode van 29 oktober 2019 tot 29 oktober 2021 medeplegen van overtreding van artikel 2:96, eerste lid, Wft door Grinta. Het Boetebesluit bestaat uit het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete en een besluit tot openbaarmaking van deze boete (**het Publicatiebesluit**).

4. Op 7 juni 2024 heeft mevrouw Van den Brink bezwaar gemaakt tegen het Boetebesluit en is verzocht om de bezwaargronden op een later moment te mogen indienen (**het Pro forma bezwaarschrift**). Ook is die dag de voorzieningenrechter van de rechtbank Rotterdam (**de Voorzieningenrechter**) verzocht om een voorlopige voorziening te treffen, inhoudende schorsing van het Publicatiebesluit (**het Verzoek**).

5. Bij brief van 12 juni 2024 heeft de AFM de ontvangst van het Pro forma bezwaarschrift bevestigd.[3] In diezelfde brief heeft de AFM mevrouw Van den Brink in de gelegenheid gesteld om uiterlijk vier weken na de uitspraak op het Verzoek de gronden van bezwaar in te dienen en aan te geven of zij

[1] Brief met kenmerk […].
[2] Het onderzoeksrapport met kenmerk[…].
[3] Brief met kenmerk […].

gebruik wenst te maken van het recht om te worden gehoord. Tevens heeft de AFM de beslistermijn opgeschort tot de dag waarop het verzuim is hersteld door de gronden in te dienen of de termijn daarvoor ongebruikt is verstreken.

6. Op 12 juni 2024 heeft de Voorzieningenrechter de AFM verzocht de stukken in te dienen die op de zaak betrekking hebben. De AFM heeft op 25 juni 2024 de op de zaak betrekking hebbende stukken ingediend. Daarbij heeft de AFM bij een aantal van deze stukken een verzoek gedaan tot beperkte kennisneming op grond van artikel 8:29, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, en heeft zij geschoonde stukken ingebracht.

7. De Rechtbank heeft op 27 juni 2024 mevrouw Van den Brink de mogelijkheid gegeven om te reageren op het verzoek van de AFM tot beperkte kennisneming. Op 4 juli 2024 heeft mevrouw Van den Brink hierop inhoudelijk geantwoord en bevestigd dat, in het geval wordt bepaald dat beperkte kennisneming gerechtvaardigd is, zij de Voorzieningenrechter op voorhand toestemming verleent om mede op grondslag van die stukken uitspraak te doen.

8. Op 8 juli 2024 heeft de rechter-commissaris het beroep van de AFM op artikel 8:29 Awb gehonoreerd.[4]

9. De gronden van bezwaar zijn bij brief van 16 juli 2024 ingediend (**het Bezwaarschrift**). Daarbij is namens mevrouw Van den Brink niet ingegaan op het verzoek van de AFM om aan te gegeven of zij gebruik wil maken van het recht om te worden gehoord. Tevens heeft mevrouw Van den Brink die dag haar aanvullend verzoekschrift ingediend bij de rechtbank, waarin zij verzocht ontbrekende op de zaak betrekking hebbende stukken toe te voegen aan het procesdossier.

10. Bij brief van 18 juli 2024 heeft de AFM de ontvangst van het Bezwaarschrift bevestigd.[5]

11. Bij e-mail van 23 juli 2024 heeft mevrouw Van den Brink aangegeven dat zij (vooralsnog) gebruik wenste te maken van haar recht om gehoord te worden. Daarbij is namens mevrouw Van den Brink verzocht om de hoorzitting in te plannen na de dag van de uitspraak van de Voorzieningenrechter op het Verzoek.

12. Bij e-mail van 30 juli 2024 heeft de AFM, in het licht van het verzoek om de hoorzitting in te plannen na de dag van de uitspraak van de Voorzieningenrechter op het Verzoek, voorgesteld om met instemming van mevrouw Van den Brink de beslistermijn voor de beslissing op het bezwaar uit te

[4] Zaaknummer ROT 24/5704.
[5] Brief met kenmerk […] .

stellen tot zes weken na de uitspraak van Voorzieningenrechter op het Verzoek, respectievelijk zes weken na de datum waarop de AFM mededeling zou ontvangen dat mevrouw Van den Brink geen gebruik wenst te maken van haar recht om gehoord te worden in de bezwaarprocedure.

13. Op 5 augustus 2024 heeft mevrouw Van den Brink ingestemd met dit voorstel tot verlenging van de beslistermijn.

14. In haar brief van 15 augustus 2024 heeft de AFM bevestigd akkoord te zijn met het verzoek van mevrouw Van den Brink om de hoorzitting op haar bezwaar in te plannen na de uitspraak op het Verzoek en heeft de AFM mevrouw Van den Brink uitgenodigd voor de hoorzitting op 3 oktober 2024. Voorts heeft de AFM met instemming van mevrouw Van den Brink de beslistermijn op het bezwaar verlengd op grond van artikel 7:10, vierde lid, aanhef en onder b, Awb tot zes weken na het plaatsvinden van de hoorzitting in het bezwaar, respectievelijk zes weken na de datum waarop de AFM mededeling ontvangt dat mevrouw Van den Brink geen gebruik wenst te maken van haar recht om gehoord te worden in de bezwaarprocedure.[6]

15. Bij brief van 27 augustus 2024 heeft de AFM het verweerschrift ingediend bij de Voorzieningenrechter waarin zij onder meer reageert op het verzoek van mevrouw Van den Brink om de volgens haar ontbrekende op de zaak betrekking hebbende stukken toe te voegen aan het dossier. Bij brief van 29 augustus 2024 heeft de Voorzieningenrechter de AFM opgedragen om bepaalde gevraagde stukken aan het procesdossier toe te voegen.

16. Bij brief van 5 september 2024 heeft de AFM naar aanleiding van dit verzoek de genoemde stukken ingebracht.[7] Daarbij heeft de AFM een verzoek gedaan tot beperkte kennisneming op grond van artikel 8:29, eerste lid Awb, en heeft zij geschoonde versies van deze stukken ingebracht. Tegelijkertijd heeft de AFM een schriftelijke verklaring van toezichthouders van de AFM overgelegd (**de Toezichtverklaring**).[8] In de Toezichtverklaring hebben zij inzichtelijk gemaakt wat het verloop van het onderzoek naar Grinta en mevrouw Van den Brink is geweest, specifiek als het gaat om de aanleiding van dat onderzoek, en de informatiepositie van de AFM afgezet tegen het tijdsverloop van dat onderzoek.

17. Bij brief van 6 september 2024 heeft mevrouw Van den Brink gereageerd op het verzoek van de AFM tot beperkte kennisname van de ingebrachte stukken op grond van artikel 8:29 Awb. Op dezelfde dag heeft de rechter-commissaris van de Rechtbank in zijn beschikking het beroep van de AFM op artikel

[6] Brief met kenmerk […] .
[7] Op de zaak betrekking hebbende stukken 129-186.
[8] Op de zaak betrekking hebbende stukken 121.

8:29 Awb gehonoreerd.[9] Naar aanleiding hiervan heeft de rechter-commissaris mevrouw Van den Brink verzocht te bevestigen of zij ermee instemde dat de Voorzieningenrechter op grondslag van de vertrouwelijke, ongeschoonde versies van de stukken uitspraak zou doen op het Verzoek.

18. Bij e-mail van 9 september 2024 heeft mevrouw Van den Brink bevestigd dat zij ermee instemde dat de Voorzieningenrechter uitspraak zou doen op basis van de vertrouwelijke, ongeschoonde versies van de ingebrachte stukken.

19. Op 13 september 2024 heeft de zitting in de voorlopige-voorzieningenprocedure plaatsgevonden.

20. Op 23 september 2024 heeft de AFM mevrouw Van den Brink verzocht de namen door te geven van de personen die namens haar de hoorzitting op het bezwaar zouden bijwonen.

21. Op 25 september 2024 heeft mevrouw Van den Brink geantwoord dat zij uiterlijk op 30 september 2024, na uitspraak van de Voorzieningenrechter, zou laten weten of zij van het recht gebruik wilde maken om gehoord te worden en derhalve de hoorzitting wilde laten doorgaan.

22. De Voorzieningenrechter heeft op 27 september 2024 uitspraak gedaan (**de Voorzieningenuitspraak**). In de Voorzieningenuitspraak heeft de Voorzieningenrechter openbaarmaking van het Boetebesluit geschorst tot de datum waarop een van de omstandigheden als bedoeld in artikel 8:85 Awb zich voordoet.

23. Op 30 september 2024 heeft mevrouw Van den Brink aanvullende gronden ingediend naar aanleiding van de Voorzieningenuitspraak. Daarbij is opgemerkt dat het procesdossier in de voorzieningenprocedure onvolledig zou zijn en de AFM daarom nog een tweede keer aanvullende stukken zou moeten toevoegen aan het dossier.

24. De AFM heeft dezelfde dag de ontvangst van de aanvullende gronden naar aanleiding van de Voorzieningenuitspraak bevestigd. In dat bericht heeft zij mevrouw Van den Brink eveneens gevraagd of zij de hoorzitting in het bezwaar gepland op 3 oktober 2024 wil laten doorgaan, nu de AFM dat uit het bericht van mevrouw Van den Brink niet kon opmaken.

25. Mevrouw Van den Brink heeft op 1 oktober 2024 geantwoord dat zij de reactie van de AFM op haar verzoek om aanvullende stukken in het dossier op te nemen wilde betrekken bij haar keuze of zij de hoorzitting wil laten doorgaan.

[9] Zaaknummer ROT 24/5704.

26. Bij e-mail van 1 oktober 2024 heeft de AFM bericht dat zij niet in staat zou zijn om inhoudelijk op het verzoek van mevrouw Van den Brink van 30 september 2024 te reageren voorafgaand aan de hoorzitting. De AFM heeft mevrouw Van den Brink derhalve verzocht te bevestigen of zij de hoorzitting wilde uitstellen tot na ontvangst van de inhoudelijke reactie van de AFM, of dat zij de hoorzitting van 3 oktober 2024 wilde laten doorgaan en de inhoudelijke reactie later op schriftelijke wijze wilde ontvangen.

27. Op dezelfde dag heeft de gemachtigde van mevrouw Van den Brink per voicemail medegedeeld nog geen uitsluitsel te kunnen geven over of zij de hoorzitting wil laten doorgaan.

28. Bij e-mail van 2 oktober 2024 heeft mevrouw Van den Brink nogmaals verwezen naar de voicemail van de vorige avond en bericht dat de status wat betreft de hoorzitting ongewijzigd was.

29. De AFM heeft dezelfde dag telefonisch contact opgenomen met de gemachtigde van mevrouw Van den Brink en bericht dat de AFM niet voor het plaatsvinden van de hoorzitting reactie zou kunnen geven op het verzoek van mevrouw Van den Brink. De AFM heeft mevrouw Van den Brink derhalve nogmaals verzocht te bevestigen of zij de hoorzitting wenste te laten doorgaan, of deze wilde laten uitstellen. De gemachtigde van mevrouw Van den Brink heeft hierop geantwoord dat zij geen keuze kon maken over doorgang van de hoorzitting. De AFM heeft derhalve bevestigd dat de hoorzitting zou doorgaan, nu mevrouw Van den Brink niet om uitstel had verzocht en niet had bevestigd dat zij niet ter hoorzitting zou verschijnen.

30. Op 3 oktober 2024 heeft de hoorzitting plaatsgevonden. Mevrouw Van den Brink is niet ter hoorzitting verschenen. Van deze hoorzitting is een kort verslag opgemaakt, dat als bijlage is bijgevoegd bij dit besluit.

31. De AFM heeft dezelfde dag mevrouw Van den Brink bericht dat de hoorzitting heeft plaatsgevonden en dat namens mevrouw Van den Brink geen personen zijn verschenen.

32. De gemachtigde van mevrouw Van den Brink heeft dezelfde dag geantwoord op de e-mail van de AFM. In zijn e-mail heeft de gemachtigde van mevrouw Van den Brink geprotesteerd tegen de doorgang van de hoorzitting en verzocht om toezending van een digitaal dossier van op de zaak betrekking hebbende stukken

33. Op 4 oktober 2024 heeft de AFM mevrouw Van den Brink een digitaal afschrift van het dossier toegezonden.

34. Bij brief van 15 oktober 2024 heeft de AFM gereageerd op het verzoek van mevrouw Van den Brink om aanvullende stukken in het dossier op te nemen. De AFM heeft daarin bericht geen aanleiding te zien het dossier nog verder aan te vullen en bericht dat zij in de beslissing op bezwaar zal reageren op de bezwaargrond dat het dossier niet compleet is. De AFM heeft in de brief tevens aangeboden mevrouw Van den Brink nogmaals in de gelegenheid te stellen om gehoord te worden op haar bezwaar.

35. Bij e-mail van 16 oktober 2024 heeft mevrouw Van den Brink bevestigd dat zij de brief van de AFM van 15 oktober 2024 voor kennisgeving heeft aangenomen en bevestigd dat zij afziet van haar recht om gehoord te worden.

II. Feiten en omstandigheden

36. Deze beslissing op bezwaar is gebaseerd op de feiten, zoals die zijn opgenomen in het Onderzoeksrapport, dat met het Voornemen aan mevrouw Van den Brink is verzonden, en het Boetebesluit. De feiten die zijn genoemd in het Boetebesluit moeten hier, voor zover zij niet reeds zijn herhaald, als herhaald en ingelast worden beschouwd.

37. Hierna volgt een overzicht van de betrokken (rechts)personen en een overzicht van het verloop van het onderzoek. Vervolgens gaat de AFM in op de relevante feiten en omstandigheden rondom Grinta. Daarna zal de rol van mevrouw Van den Brink worden behandeld.

II.1 Algemene informatie over betrokken (rechts) personen

Johanna van den Brink

38. Mevrouw Van den Brink (roepnaam: Janneke) is geboren op […] en woont op het adres […] . In de periode van de overtreding handelde zij tevens onder de naam Financieel Vrije Vrouw (**FVV**), zijnde een eenmanszaak ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel (**KvK**) onder nummer 77434293. De daarbij geregistreerde website betrof www.financieelvrijevrouw.nl. De eenmanszaak is gestart op 2 maart 2020 en op 30 juni 2023 uitgeschreven uit het handelsregister.

Grinta Invest Limited

39. Grinta was een vennootschap opgericht naar het recht van Saint Vincent en de Grenadines, die gebruik maakte van de website www.grinta-invest.com waarvan de AFM heeft geconstateerd dat die website op 29 oktober 2021 niet meer bereikbaar was. Grinta beschikte niet over een vergunning van de AFM in de zin van artikel 2:96, eerste lid, Wft en kwam ook niet voor in het register van de AFM als

vergunninghouder in een andere lidstaat binnen het regelgevend kader van de Europese Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (Richtlijn (EU) 2024/65/EU (**MiFID II**).

40. Waar Grinta daadwerkelijk gevestigd was, heeft de AFM niet kunnen vaststellen. Volgens de *Terms and Conditions* en de op de website beschikbare risicodisclaimer was Grinta gevestigd op Saint Vincent en de Grenadines en was haar (post)adres op de Marshalleilanden via een *Trust Company*.

41. Michael Dreamer (**Michael**) stelde zich voor als senior manager van Grinta.[10] Michael gebruikte verschillende en fictieve namen.[11] Beleggers hadden contact met Michael over het investeren in Grinta. Zo goed als alle communicatie tussen Grinta en mevrouw Van den Brink liep via Michael.

II.2 Verloop onderzoek

42. Op 10 september 2021 heeft de AFM ter verkenning van de markt van online influencers die zich richten op beleggen, inmiddels beter bekend als 'finfluencers', gesproken met mevrouw Van den Brink en haar partner (**het Eerste gesprek**). In het Eerste gesprek is onder andere gesproken over de werkzaamheden die mevrouw Van den Brink onder haar eigen naam en onder naam van FVV ontplooide. Daarnaast is gesproken over Grinta. In dit gesprek heeft de AFM onder meer aangegeven dat Grinta niet over een vergunning zoals bedoeld in artikel 2:96 Wft beschikte. De AFM had op dat moment nog niet kunnen vaststellen dat Grinta artikel 2:96 Wft overtrad, omdat zij op dat moment nog niet over de daartoe benodigde feitelijke kennis beschikte.

43. Naar aanleiding van dit gesprek heeft mevrouw Van den Brink op 27 september 2021 de AFM laten weten een disclaimer over Grinta op de website van FVV toe te hebben gevoegd:

> "*Let op: Onderstaande Forex arbitrage trading bots van Grinta zijn door de AFM als onwenselijk betiteld aangezien er vanuit Europese toezichthouders geen toezicht op kan worden gehouden*."[12]

44. De AFM heeft 5 oktober 2021 geantwoord dat zij het bericht van mevrouw Van den Brink voor kennisgeving had aangenomen, maar dat dit niet als goedkeuringsstempel dient te worden geïnterpreteerd:

> "*Wij nemen dat voor nu ter kennisgeving aan. Volledigheidshalve, dat kan niet worden geïnterpreteerd als een stempel van goedkeuring. Op dit moment zijn wij nog bezig om te bepalen*

[10] Zie bijvoorbeeld op de zaak betrekking hebbende stukken 042.2 en 043.1.
[11] Zie op de zaak betrekking hebbende stukken 038, p.2.
[12] Op de zaak betrekking hebbende stukken 03.

welke verwachtingen wij van influencers en content creators hebben o.a. bij het doen van dergelijke uitlatingen. Wij komen dus mogelijk bij je terug."[13]

45. Op 29 oktober 2021 heeft de AFM vastgesteld dat de website van Grinta offline was en [softwareprogramma A] [14] niet langer toegankelijk was voor beleggers die vermogen op hun beleggingsrekening bij Grinta hadden gestort. De beleggingsrekeningen waren daarmee niet meer toegankelijk en het door Grinta beheerde vermogen was verdwenen.

46. Nadat beleggers niet langer toegang tot hun beleggingsrekening konden verkrijgen en zij Grinta ook anderszins niet konden bereiken, heeft de AFM veel meldingen ontvangen van beleggers die hun geld verloren zijn.

47. Op 25 november 2021 heeft de AFM een openbare waarschuwing gepubliceerd voor Grinta, vanwege het risico dat Grinta in de toekomst weer actief zou worden.

48. Op 30 juni 2022 heeft de AFM aan mevrouw Van den Brink een informatieverzoek (**het Eerste informatieverzoek**) verstuurd. In het Eerste informatieverzoek heeft de AFM mevrouw Van den Brink vragen gesteld over haar rol en betrokkenheid bij Grinta en verzocht een aantal stukken over te leggen.

49. Op 2 juli 2022 heeft mevrouw Van den Brink telefonisch contact opgenomen met de AFM. Daarbij heeft mevrouw Van den Brink vragen gesteld over het doel van het onderzoek dat aanleiding vormde voor het Eerste informatieverzoek. De AFM heeft in dit gesprek het doel van het onderzoek toegelicht.

50. Mevrouw Van den Brink heeft op 11 augustus 2022 gereageerd op het Eerste informatieverzoek. Die reactie was naar het oordeel van de AFM onvolledig en daarom heeft de AFM op 16 september 2022 een rappel informatieverzoek aan mevrouw Van den Brink verzonden. Op 27 september 2022 heeft mevrouw Van den Brink daarop gereageerd.

51. Op 10 oktober 2022 heeft mevrouw Van den Brink per e-mail haar onbegrip geuit over het onderzoek van de AFM. Daarop is mevrouw Van den Brink uitgenodigd voor een gesprek op kantoor van de AFM. Dit gesprek heeft op 24 november 2022 plaatsgevonden waarbij zij is bijgestaan door haar gemachtigde. De AFM heeft aan het begin van het gesprek de cautie gegeven. Dat de cautie gegeven

[13] Op de zaak betrekking hebbende stukken 04.
[14] [softwareprogramma A] of [softwareprogramma A] (**[softwareprogramma A]**) is een softwareprogramma en handelsplatform waarop beleggers van Grinta inzage hadden in de door Grinta verrichte transacties.

zou worden, was van tevoren niet aangekondigd. Mevrouw van den Brink heeft hierop geantwoord dat zij de cautie niet verwachtte en dat zij derhalve de vragen van de AFM niet wenste te beantwoorden.

52. Ter opvolging van het gesprek heeft de AFM op 15 december 2022 een aanvullend informatieverzoek gestuurd. Hierop is op 31 januari 2023 op gereageerd door de gemachtigde van mevrouw Van den Brink.

II.3 Omstandigheden Grinta

Wettelijk kader vermogensbeheer

53. In artikel 2:96, eerste lid, Wft is het verbod neergelegd om in Nederland zonder een daartoe verleende vergunning van de AFM beleggingsdiensten te verlenen. Op grond van artikel 1:1 Wft is het beheren van een individueel vermogen een van deze beleggingsdiensten. Het beheren van een individueel vermogen is in artikel 1:1 Wft gedefinieerd als:

> *"in de uitoefening van een beroep of bedrijf, anders dan als beheerder van een beleggingsinstelling of beheerder van icbe, op discretionaire basis voeren van het beheer over financiële instrumenten die toebehoren aan een persoon dan wel over aan deze persoon toebehorende middelen ter belegging in financiële instrumenten op grond van een door deze persoon gegeven opdracht;"*

54. Er is derhalve sprake van het beheren van een individueel vermogen op het moment dat er sprake is van het:
    1. in de uitoefening van beroep of bedrijf;
    2. op discretionaire basis voeren;
    3. van het beheer over financiële instrumenten die toebehoren aan een persoon dan wel over aan deze persoon toebehorende middelen ter belegging in financiële instrumenten;
    4. op grond van een door deze persoon gegeven opdracht.

Vermogensbeheer door Grinta zonder vergunning

55. Grinta presenteerde zichzelf als broker op de Forex-markt, de markt voor handel in valuta en producten die van valuta zijn afgeleid. Grinta bood beleggers beleggingsrekeningen aan. Deze beleggingsrekeningen duidde Grinta aan als *managed accounts*. De gelden die beleggers op deze *managed accounts* stortten werden geautomatiseerd belegd op de Forex-markt met behulp van een Forex-robot (door Grinta eveneens aangeduid als Expert Advisor). Deze robot nam automatisch een

positie in derivaten van vreemde valuta en wikkelde deze binnen een paar seconden weer af. Beleggers hadden daarbij geen invloed op de beslissing om individuele transacties aan te gaan. Een belegger moest minimaal € 10.000 inbrengen om een *managed account* bij Grinta te kunnen openen.

56. De dienstverlening van Grinta werd verricht op grond van een door de belegger gegeven opdracht. De belegger gaf hier opdracht toe middels de *Client Trading Agreement*. Deze overeenkomst moest door beleggers worden ondertekend op het moment dat zij een *managed account* wilden openen bij Grinta.[15] Nadat een belegger een *managed account* had geopend, ontving de belegger bevestiging van het openen van een *live account* in [softwareprogramma A]. Beleggers konden via het [softwareprogramma A] inzage verkrijgen in de transacties die de Forex-robot op hun *managed account* uitvoerde. Grinta had op haar website de volgende toelichting over [softwareprogramma A] opgenomen:[16]

> *"Grinta invest offers Forex and CFD trading on the popular [softwareprogramma A] trading platform. Trading directly from charts, fractional lot capabilities, and the ability to program trading signals. Unlimited charts and technical indicators plus trading with automated strategies called Expert Advisors."*

57. Uit de transactieoverzichten die de AFM van gedupeerde beleggers heeft ontvangen[17] blijkt dat de Forex-robot in de relevante periode bijna elke keer handelde in het valutapaar van de Britse Pond (**GBP**) tegen de Japanse yen (**JPY**). Door gebruik te maken van arbitrage was de robot in staat winst te maken op basis van de koersschommelingen tussen de GBP en de JPY. Dit is terug te zien in onderstaand transactieoverzicht:[18]

[15] Op de zaak betrekking hebbende stukken 043.1. Deze overeenkomst komt ook terug in onder meer op de zaak betrekking hebbende stukken 06, 039.1, 040.2 in combinatie met 040.5 en 045.1.
[16] Op de zaak betrekking hebbende stukken 012.
[17] Op de zaak betrekking hebbende stukken 050.1, 052.1, 0.52.3 en 062.1.
[18] Op de zaak betrekking hebbende stukken 052.3.

13-11-2021 23:21 Statement: [redacted]

Grinta-Invest Limited

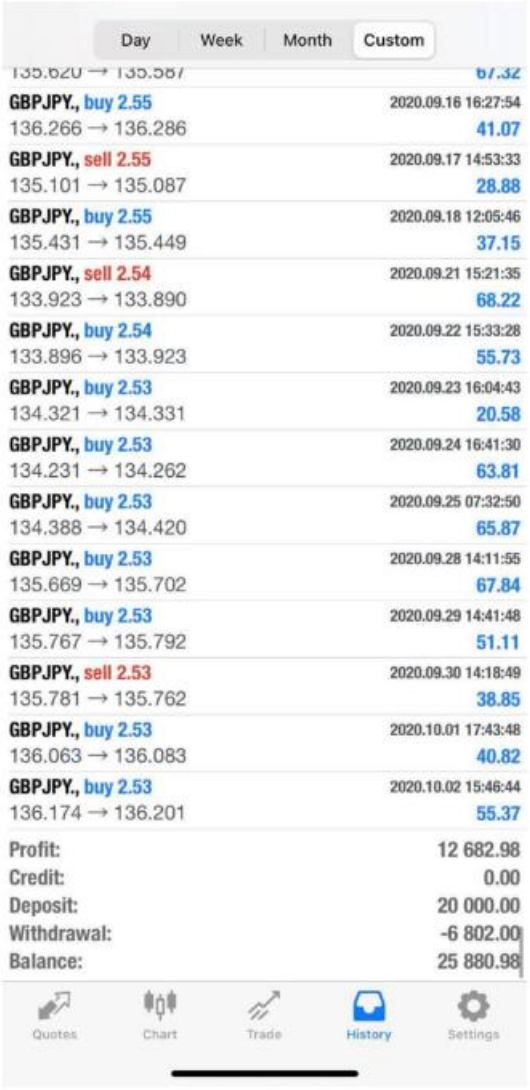
Account: [redacted] **Name:** [redacted] **Currency: EUR** **Leverage: 1:200** **2021 November 13, 23:21**

Closed Transactions:

Ticket	Open Time	Type	Size	Item	Price	S / L	T / P	Close Time	Price	Commission	Taxes	Swap	Profit
12171484	2020.07.17 15:58:38	sell	34.36	gbpjpy.	134.326	0.000	0.000	2020.07.17 15:58:44	134.300	0.00	0.00	0.00	729.90
12172571	2020.07.20 17:49:47	buy	34.45	gbpjpy.	135.618	0.000	0.000	2020.07.20 17:49:53	135.627	0.00	0.00	0.00	252.78
12173150	2020.07.21 05:30:49	sell	34.45	gbpjpy.	135.757	0.000	0.000	2020.07.21 05:30:55	135.743	0.00	0.00	0.00	393.23
12175158	2020.07.22 16:16:50	buy	34.45	gbpjpy.	136.406	0.000	0.000	2020.07.22 16:16:59	136.426	0.00	0.00	0.00	554.69
12176463	2020.07.23 17:12:41	buy	34.41	gbpjpy.	136.226	0.000	0.000	2020.07.23 17:12:47	136.246	0.00	0.00	0.00	554.46
12177178	2020.07.24 10:26:48	buy	34.41	gbpjpy.	135.432	0.000	0.000	2020.07.24 10:26:53	135.451	0.00	0.00	0.00	529.78
12178550	2020.07.27 12:31:36	buy	34.46	gbpjpy.	135.526	0.000	0.000	2020.07.27 12:31:42	135.541	0.00	0.00	0.00	418.75
12179733	2020.07.28 12:41:26	buy	34.56	gbpjpy.	135.457	0.000	0.000	2020.07.28 12:41:37	135.480	0.00	0.00	0.00	644.44
12180440	2020.07.29 10:36:33	buy	34.61	gbpjpy.	136.033	0.000	0.000	2020.07.29 10:36:39	136.046	0.00	0.00	0.00	365.10
12181319	2020.07.30 09:34:49	buy	34.62	gbpjpy.	136.449	0.000	0.000	2020.07.30 09:34:54	136.470	0.00	0.00	0.00	588.73
12181708	2020.07.30 10:35:28	buy	34.62	gbpjpy.	136.528	0.000	0.000	2020.07.30 10:35:36	136.545	0.00	0.00	0.00	476.81
12182440	2020.07.31 07:34:49	buy	34.67	gbpjpy.	137.004	0.000	0.000	2020.07.31 07:34:55	137.029	0.00	0.00	0.00	698.66
12183640	2020.08.03 18:06:37	buy	34.57	gbpjpy.	138.541	0.000	0.000	2020.08.03 18:06:44	138.554	0.00	0.00	0.00	360.54
12184186	2020.08.04 09:47:49	buy	34.59	gbpjpy.	138.331	0.000	0.000	2020.08.04 09:47:56	138.349	0.00	0.00	0.00	498.69
12185116	2020.08.05 15:32:50	buy	34.51	gbpjpy.	138.536	0.000	0.000	2020.08.05 15:32:56	138.556	0.00	0.00	0.00	550.71
12185809	2020.08.06 14:44:37	sell	34.29	gbpjpy.	138.783	0.000	0.000	2020.08.06 14:44:43	138.752	0.00	0.00	0.00	850.93
12186486	2020.08.07 11:47:35	sell	34.23	gbpjpy.	138.358	0.000	0.000	2020.08.07 11:47:42	138.336	0.00	0.00	0.00	602.75
12187461	2020.08.10 17:25:33	buy	34.40	gbpjpy.	138.498	0.000	0.000	2020.08.10 17:25:39	138.517	0.00	0.00	0.00	525.30
12188363	2020.08.11 16:55:39	buy	34.40	gbpjpy.	139.277	0.000	0.000	2020.08.11 16:55:43	139.299	0.00	0.00	0.00	603.87
12189622	2020.08.12 18:14:27	buy	34.38	gbpjpy.	139.273	0.000	0.000	2020.08.12 18:14:33	139.290	0.00	0.00	0.00	464.04

58. Ook mevrouw Van den Brink publiceerde overzichten van de transacties die de Forex-robot op haar *managed account* verrichte. Deze overzichten publiceerde zij onder andere op de website van FVV:[19]

[19] Op de zaak betrekking hebbende stukken 034. Zie voor meer: op de zaak betrekking hebbende stukken 031, 033, 050.1, 052.1 en 062.1.

59. In de transactieoverzichten bij randnummers 57 en 58 is te zien dat Grinta handelde in de verschillen tussen het valutapaar GPB en JPY. De Nederlandse klanten hebben op hun *managed account* enkel vermogen in euro gestort en kregen de waarde van hun *managed account* te zien in euro. De onderliggende valuta werden dus nooit daadwerkelijk geleverd.

60. Grinta maakte gebruik van een hefboom bij haar beleggingen. Grinta maakte volgens haar website gebruik van een maximale hefboom van 1:200:

Currency Pairs
"*Forex trading offers some of the best risk- reward opportunities in the financial markets 24/5. Enjoy trading with 40+ currency pairs, including majors, minors and exotics, with ultra-low spreads and extremely fast execution. We also place a heavy focus on a low latency, with flexible leverage up to 1:200 and a reliable trading infrastructure.*"[20]

61. Het gebruik van deze hefboom is terug te zien in de transacties. Zo heeft bij het transactieoverzicht bij randnummer 58 de laatste transactie op 2 oktober 2020 plaatsgevonden. Op dat moment was de koers GBP/EUR 1,1029.[21] Volgens het overzicht is op die dag 2,53 lot gekocht.[22] Bij een standaard Forex lot duidt dit op een blootstelling van 2,53 x 100.000 GBP = 253.000 GBP. Op het *managed account* stond op het moment van de transactie 25.880,98 – 55,37 EUR = 25.825,61 EUR. Met bovenstaande koers komt dat neer op een bedrag van 23.416,09 GBP. Dat betekent dat er een hefboom was met waarde op het account van 23.416,09/253.000 GBP oftewel een hefboom van 1:10,80. Er wordt daarmee een hefboom van groter dan tien gebruikt.

62. Uit het voorgaande volgt dat de Forex-bot van Grinta het vermogen van beleggers aanwendde voor transacties in derivaten die veelal worden aangeduid als *rolling spot foreign exchange contracts*. Deze derivaten worden vaak geduid als *contracts for difference* ("**CFD's**"). CFD's (in het Nederlands: *financieel contract ter verrekening van verschillen*) zijn overeenkomsten tussen een koper en een verkoper om het verschil te verrekenen tussen de actuele prijs van een onderliggende waarde (in dit geval valuta's) en de prijs daarvan wanneer het contract zal worden beëindigd. De winst of verlies bij de handel in CFD's is het verschil tussen de prijzen waarop posities in CFD's worden geopend en gesloten. Het waardeverschil tussen het moment van openen en het moment van sluiten wordt verrekend tussen de aanbieder en de belegger die de positie tegen die aanbieder is aangegaan. De aanbieder geeft prijzen af waarvoor zij CFD's wil kopen en verkopen. Het verschil tussen die prijzen is de *spread*. De daadwerkelijke prijs van de onderliggende waarde ligt binnen die spread. Beleggers in CFD's bezitten niet de onderliggende waarde. Met het openen van een positie in CFD's wordt niet in het onderliggende product zelf gehandeld en vindt op het moment van positie-opening geen betaling plaats. De belegger dient alleen een *margin* aan te houden, om eventuele verliezen aan de CFD-aanbieder te kunnen betalen. Bij CFD's wordt namelijk vaak gehandeld met een hefboom. CFD's stellen beleggers aldus in staat om te profiteren van prijsbewegingen in een bepaalde activa, zonder

[20] Op de zaak betrekking hebbende stukken 020.
[21] Zie:https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-gbp.en.html.
[22] Op de Forex-markt wordt het volume van posities weergegeven in *lots*. Een *lot* vertegenwoordigt 100.000 eenheden van de desbetreffende valuta.

deze daadwerkelijk in het bezit te hebben. CFD's worden aangemerkt als financieel instrument in artikel 1:1, onderdeel i van de definitie, Wft en in bijlage 1, sectie C, onderdeel 9, van MiFID II.

63. Ook uit de informatie die Grinta aan beleggers verstrekte volgt dat Grinta het vermogen van beleggers belegde in CFD's. Daarbij lichtte Grinta toe dat CFD's financiële instrumenten zijn waarbij het onderliggende product (in dit geval: de valuta) niet werd geleverd. Daarnaast licht Grinta toe dat gebruik wordt gemaakt van een *margin*. Dit blijkt onder meer uit de *Terms and conditions* van Grinta (onderstreping toegevoegd):[23]

> (…)
> ***"31. PRODUCT DESCRIPTION***
> *It should be noted that past performance of CFDs is not a useful indicator of future performance.*
> *31.1 A CFD is an agreement to either buy or sell a contract that reflects the performance of, including amongst others, forex, precious metals, futures and shares; the profit or loss is determined by the difference between the price a CFD is bought at and the price is sold at and vice versa. CFDs are traded on margin and it should be noted that no physical delivery of either the CFD or underlying asset is occurring. It should be noted that when clients purchase for example, CFDs on shares they are merely speculating on the share's value to either increase or decrease.*
> *31.2 CFDs fluctuate in value during the day; the price movements of CFDs are determined by an number of factors including but not limited to speculation and availability of market information.*"

64. De winsten die werden behaald met transacties werden bijgeschreven op de *managed account* van de desbetreffende belegger. Beleggers konden deze winsten onder voorwaarden aan hun *managed account* onttrekken. Ter illustratie van deze onttrekkingsmogelijkheid verwijst de AFM naar het in randnummer 57 genoemde transactieoverzicht. Deze belegger heeft in totaal EUR 165.000 op zijn *managed account* gestort en heeft op basis van behaalde rendementen een bedrag van in totaal EUR 307.000 aan zijn *managed account* onttrokken. De opnames overstijgen zijn stortingen derhalve met een bedrag van € 142.000. Na deze onttrekkingen resteerde op het *managed account* van de belegger nog een saldo van EUR 390.386,19.[24]

65. Uit het voorgaande volgt dat de onderliggende valuta niet daadwerkelijk werden geleverd, er een hefboom groter dan factor tien bestond en er margin-verplichtingen golden om de fluctuaties in de blootstelling van de ingenomen positie te kunnen compenseren. Er is dus sprake geweest van *rolling*

[23] Op de zaak betrekking hebbende stukken 013.
[24] Op de zaak betrekking hebbende stukken 052.3; Boetebesluit paragraaf 4.7.

spot foreign exchange contracts, een vorm CFD.[25] Dat betekent dat de door Grinta verrichte transacties bestonden uit derivaten op valuta ter verrekening van een financieel verschil en derhalve kwalificeren als financieel instrument.[26]

66. De voornoemde transacties werden, zoals hierboven beschreven, uitgevoerd door een Forex-robot. Beleggers waren niet betrokken bij individuele transacties, maar de robot voerde deze transacties discretionair uit. Hieruit volgt dat Grinta het vermogen van beleggers op discretionaire basis beheerde ter belegging in financiële instrumenten

67. Grinta bood deze *managed accounts* actief aan in Nederland. Dit blijkt uit het feit dat er een YouTube-video in de Nederlandse taal is geplaatst op het YouTube-kanaal van Grinta en dat Grinta samenwerkte met Nederlandssprekende personen, zoals mevrouw Van den Brink, om informatie te verschaffen aan beleggers en zo actief beleggers in Nederland te werven.

68. Het verdienmodel van Grinta bestond er daarbij uit dat per kwartaal een prestatievergoeding (aangeduid als *performance fee*) werd geheven over de winst die de Forex-robot met transacties voor beleggers had behaald. De hoogte van deze *performance fee* was afhankelijk van de inleg, of een belegger via een *agent* instapte en of een belegger inleg aan zijn *managed accounts* onttrok. Waar de *performance fee* in beginsel 30% bedroeg, kon deze oplopen naar 50% als een belegger besloot zijn inleg deels of geheel van het *managed account* op te nemen.[27] Deze *performance fee* was dus zo gestructureerd dat het voor beleggers minder aantrekkelijk werd gemaakt om opnames te doen, dan werd de *performance fee* die zij betaalden immers hoger.

69. De activiteiten en het verdienmodel van Grinta wijzen erop dat zij het vermogensbeheer uitvoerde in uitoefening van haar beroep of bedrijf. Grinta had beleggingsdienstverlening als doel en had haar verdienmodel op deze dienstverlening gebaseerd. Daarbij presenteerde zij zich als bedrijf op haar website, onder andere door het gebruik van *Terms and Conditions* en een *Client Trading Agreement*. Deze dienstverlening vond plaats op structurele basis. Op dit moment zijn minimaal 200 voormalige Nederlandse beleggers van Grinta bekend.

---

[25] Zie: https://finance.ec.europa.eu/system/files/2020-01/mifid-2004-0039-commission-questions-answers_en_0.pdf, p. 47; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32018X0601%2802%29, randnummer 8. Hoewel dit besluit niet meer van kracht is, bevat het relevante informatie over de uitleg van CFD's.

[26] *Rolling spot foreign exchange contracts* kunnen ook de vorm aannemen van *forwards*. Ook dit zijn financiële instrumenten als bedoeld in artikel 1:1 onderdeel d van de definitie in de Wft en in bijlage 1, sectie C, onderdeel 4 van MiFID II.

[27] Op de zaak betrekking hebbende stukken 033.

70. Uit het voorgaande volgt dat Grinta in de uitoefening van haar bedrijf in Nederland op discretionaire basis vermogens van beleggers beheerde op basis van een door beleggers verstrekte opdracht. Het beheerde vermogen bestond zowel uit de gelden die beleggers Grinta toevertrouwden ter belegging in financiële instrumenten, als uit de financiële instrumenten waarin de Forex-robot krachtens de verstrekte opdracht voor rekening en risico van beleggers belegde.

71. Voor dit vermogensbeheer aan Nederlandse beleggers moest Grinta op grond van artikel 2:96 Wft beschikken over een door de AFM verstrekte vergunning. Grinta beschikte echter niet over een daarvoor benodigde vergunning van de AFM en kon zich ook niet beroepen op een vrijstelling of uitzondering van dat verbod. Daarmee handelde Grinta in overtreding van artikel 2:96, eerste lid, Wft. De AFM heeft vastgesteld dat Grinta deze overtreding in ieder geval in de periode van 28 juni 2016 tot en met 28 oktober 2021 heeft begaan.[28]

Gebruik van *agents*

72. Grinta maakte in de uitoefening van haar bedrijfsmodel gebruik van agents om beleggers te introduceren en beleggers te informeren. De termen *Introducing Broker*, *affiliate* en *agent* werden door Michael inwisselbaar gebruikt.[29] De AFM zal deze termen derhalve ook inwisselbaar gebruiken. Ter consistentie met het Boetebesluit zal voornamelijk gesproken worden over *agents*.

73. Uit de *Introducing Broker Agreement* blijkt welke rechten en verplichtingen een *agent* en Grinta over en weer hadden:

> "***IB has a right to***
>
> *3.1 Promote the Company's services, website, promotions, special offers and other relative information.*
> *3.2 Perform any actions compatible with IBs country legislation and business ethics to attract clients.*
> *3.3 Open accounts for Clients using IB's referral link.*
> *3.4 Receive IB commission for Client's trades.*
>
> ***IB obligations***
>
> *4.1 Perform his/her activities in full compliance with his/her local and international legislation.*

[28] De eerste inleg op een *managed account* die de AFM heeft vastgesteld vond plaats op 28 juni 2016 en vanaf 29 oktober 2021 was Grinta niet langer bereikbaar.
[29] Dit blijkt onder meer uit zijn e-mail van 29 december 2020 (op de zaak betrekking hebbende stukken 059) waarin de volgende zinsnede is opgenomen: "*IB = Introducing broker / agent and some will call it also affiliate (they usually own a website and referring clients to more than one service/broker)*."

4.2 Inform the Company immediately of any interference with his/her activities.
4.3 To put forth maximal effort into acquiring clients to the Company.
4.4 Save confidentiality regarding any information which becomes available to the IB.
4.5 Inform the Company of any facts or circumstances, which might lead to any potential risks to the Company in case an IB becomes aware of them.
4.6 Let a client know about the risks of forex trading prior to opening a real account.
4.7 Inform each potential client of his/her IB status and privileges prior to entering any agreements of relationship.
4.8 IB is obliged to immediately inform the Company of any changes in the IB's contact information.

Company obligations
5.1 Provide the IB with all the necessary assistance to fulfil the obligations set forth in the Agreement.
5.2 Pay out IB commission under the conditions of the Agreement.
5.3 Provide the full range of Company's services as stated in the Customer Agreement to the clients attracted by an IB.
5.4 Provide execution for IB clients' orders and corresponding calculations for the IB Account. The Company, however, does not provide statements of Client transactions."[30]

74. Het bedrijfsmodel van Grinta was erop gericht dat beleggers via een *agent* zouden instappen. Er werd of bij de onboarding verwezen naar een *agent* of er werd om een uitnodigingslink gevraagd. Dit blijkt uit verscheidende verklaringen van gedupeerde beleggers:

- *"Instappen kon via "Michael". Dat zou iemand uit Engeland zijn. Bij het aanmelden moest je een partnercode vermelden. De partner kreeg een bedrag voor het aanbrengen van nieuwe deelnemers en zelf kreeg je dan een maand een dubbel bedrag om mee te traden.*
  (…)
  Ook werkte Grinta Invest LTD samen met partners. Indien men via een partner werd gerefereerd naar deze "beleggingsdienst" dan werd het te betalen percentage performance fee gereduceerd tot 30% of zelfs nog lager (afhankelijk van de hoogte van de storting)."[31]

- "*Ik zag in het bericht dat ik Janneke* [AFM: mevrouw Van den Brink] *moest bellen voordat ik zou starten met Grinta Invest. Hierop heb Janneke gebeld en had uitleg hierover gekregen en ben een account gestart."*[32]

[30] Op de zaak betrekking hebbende stukken 060.1.
[31] Op de zaak betrekking hebbende stukken 041.
[32] Op de zaak betrekking hebbende stukken 043.

- "*Om een account aan te kunnen maken op de website van Grinta moest ik een uitnodigingslink van iemand ontvangen.*"[33]

- "*Een persoon genaamd Michael, van Grinta -invests mailde mij terug dat het beter was om via een tussenpersoon te werken*
  (…)
- *Hij raadde "de Financieel vrije vrouw aan" en gaf mij meteen haar telefoonnummer. Janneke van den Brink van de Financieel vrije vrouw werd door mij al gevolgd via Bot girls. Ik heb een sms bericht naar Janneke gestuurd en die heeft uiteindelijk een bericht naar Michael gestuurd en die heeft toen toestemming gegeven om via Janneke aan te melden*"[34]

75. Beleggers werden door Grinta ook met financiële prikkels bewogen om zich via een *agent* aan te melden, doordat Grinta beleggers betere voorwaarden bood als zij via een *agent* instapten. Dit blijkt onder andere uit een verklaring van een belegger:

    - "*Je kon je ook rechtstreeks aanmelden bij Grinta, maar als dat via iemand anders liep (…) dan betaalde je een lagere fee aan Grinta, 30% ipv 40% over de behaalde winst.*" [35]

76. Bovendien verwees Michael naar een *agent* op het moment dat de belegger vragen had:[36]

    14/09/2021, 21:33 - Michael Grinta: [redacted] tell me please
    14/09/2021, 21:33 - Michael Grinta: who is your referring agent to Grinta-Invest?
    14/09/2021, 21:33 - Michael Grinta: you are asking me questions that your agent MUST HAVE told you , or all this info MUST be in the website
    14/09/2021, 21:34 - Michael Grinta: I don't take in clients that are not informed properly because I don't like misunderstanding later
    14/09/2021, 21:34 - Michael Grinta: please tell me, who is it beacuse I want him/her to contact you and answer it all, and in Dutch .

77. Op dezelfde wijze verwees Grinta een belegger die vragen had over de voorwaarden en regels van Grinta naar mevrouw Van den Brink (via wie de belegger was ingestapt):

    "I understand from Janneke (your referring agent) that you will have a chat about it this evening.
    (…)

[33] Op de zaak betrekking hebbende stukken 048.
[34] Op de zaak betrekking hebbende stukken 053.
[35] Op de zaak betrekking hebbende stukken 085.
[36] Op de zaak betrekking hebbende stukken 084.

But for now… the basic and important things to know
(…)
There is a bit more to know and fully understand and I'm sure Janneke will cover everything this evening, but if there are things left not answered… feel free to contact me for more questions / comments and I promise to find the time for full detailed answers."[37]

78. Naar aanleiding van het telefoongesprek met mevrouw Van den Brink heeft de belegger "*immediately*" €10.000 overgemaakt naar Grinta.[38]

79. Het bedrijfsmodel van Grinta was dus gericht op het werven van nieuwe beleggers via tussenkomst van *agents*.

80. *Agents* kregen voor hun werkzaamheden een significante vergoeding, namelijk 7,5%-10% van het aangebrachte vermogen en een doorlopende vergoeding van 10%-15% over de winst die was behaald op een *managed account* van een belegger die door de *agent* was aangebracht.[39] Deze doorlopende vergoeding van de *agent* werd betaald uit de *performance fee* die Grinta zelf rekende over de behaalde winsten en was derhalve afhankelijk van de *performance fee* die Grinta in rekening bracht. Op het moment dat een belegger via een *agent* bij Grinta kwam, werd de *perfomance fee* gelijk verdeeld tussen de *agent* en Grinta. Dit blijkt mede uit de *Introducing Broker Agreement*:[40]

"***IB compensation***
8.1 The Company pays commission for client's trades, provided the Client is attracted by the IB.
8.2 The commission will be paid in the first week of the month for the previous month for each client's trading with limitations applicable as described further in the Agreement.
8.3 The commission will be calculated according to the agreement below:

COMMISSION FOR "ARBITRAGE" ACCOUNT
Hybrid contract - fix % from deposit + performance/profit share:
7.5% from each deposit amount on Arbitrage account + 50% 50% on the performance fee, where you will charge no less than 20% and no more than 45%. (on 30% profit share , the IB and Grinta will get 15% each from the clients profits.

[37] Op de zaak betrekking hebbende stukken 079.
[38] Op de zaak betrekking hebbende stukken 079.
[39] Dit blijkt onder meer uit een e-mail van Michael van 29 december 2020 van Michael: "*IB is getting 10% from EVERY deposit his cliënt is making + 10%-15% from the total profits of his client (if it's a VIP the charge is lower than 30% and that's why it's less than 15%, we split), we charge profits 4 times a year as you remember.*" Zie op de zaak betrekking hebbende stukken 059.
[40] Op de zaak betrekking hebbende stukken 060.1, p. 64-65.

TARGET 1 – 100K
Once the IB reach the target of 100k, his % from the deposit will change to 10% from each deposit and not 7.5% like before.

- *Commission for other "circles" is specified on Appendix 1 to this agreement."*[41]

81. Daarnaast werd van een *agent* verwacht dat deze minimaal vijf beleggers per jaar aanbracht, zoals Michael toelichtte in een e-mail aan een *agent* van 29 december 2020. In deze e-mail heeft Michael ook nogmaals de vergoedingenstructuur van Grinta toegelicht en benoemd dat *agents* via de applicatie [Softwarepgramma B] de inleg van door hen aangebrachte beleggers konden volgen:

"*In VERY short – you MUST refer minimum of 5 new clients every 12 months if you want to be considered as an agent/IB.*
IB is getting 10% from EVERY deposit his client is making +10-15% from the total profits of his client (if it's a VIP the charge is lower than 30% and that's why it's less than 15%, we split), we charge profits 4 times a year as you remember"
(…)
Your own referral link to invite clients, documents for agent and clients to sign, also – I will set the 3 clients we have to be under your new network with your own "link/promo code" so you can also monitor them all in one place, on the PARTNERS APPLICATION called "[softwareprogramma B] " (We rent their services… it's not our design)."[42]

82. Hieruit volgt dat *agents* een cruciale rol speelden bij het werven van beleggers en dus de mogelijkheid van Grinta om haar bedrijfsmodel te ontplooien. De beloningsstructuur van Grinta, waarbij de *agent* feitelijk de helft van Grinta's *perfomance fee* ontving die Grinta afroomde van de winsten van beleggers, geeft ook blijk van deze grote rol.

<u>Grinta niet langer bereikbaar</u>

83. Vanaf 29 oktober 2021 konden beleggers niet langer toegang verkrijgen tot hun *managed accounts* in [softwareprogramma A] en was de website van Grinta onbereikbaar. Michael was daarvoor al enkele dagen niet meer bereikbaar voor beleggers. Het was voor beleggers sindsdien niet meer mogelijk om geld aan hun *managed accounts* te onttrekken. Gedupeerden zijn met hulp van verscheidende *agents*

[41] In de bijlage werd een vergoeding omschreven voor *agents* die cliënten hadden aangebracht die nu zelf ook *agent* waren.
[42] Op de zaak betrekking hebbende stukken 059.

nog samengebracht in verschillende WhatsApp- en Telegram-groepen, maar pogingen om het vermogen te recupereren zijn onsuccesvol geweest.[43]

II.4 Rol van mevrouw Van den Brink

84. Mevrouw van den Brink was één van de eerder omschreven *agents* van Grinta. Zij verrichte haar werkzaamheden op grond van de voornoemde *Introducing Broker Agreement*, waarin was uiteengezet welke verantwoordelijkheden, rechten en verplichtingen mevrouw Van den Brink tegenover Grinta had.[44] Onderdeel van deze werkzaamheden was dat mevrouw Van den Brink nieuwe beleggers bij Grinta moest aanbrengen, die gebruik maakten van haar *referral link* om een *managed account* bij Grinta te openen. Zij moest zich daarvoor op grond van de overeenkomst maximaal inspannen en diende ten minste vijf beleggers per jaar aan te brengen.

85. Voor deze diensten ontving mevrouw Van den Brink een significante vergoeding van Grinta. Zo ontving zij de helft van de *performance fee* die Grinta afroomde van de winsten van beleggers die via mevrouw Van den Brink een *managed account* hadden geopend. Daarnaast ontving mevrouw Van den Brink 10% van de inleg van een door haar aangebrachte belegger. Uitgaande van de minimale inleg van € 10.000 per belegger, bedroeg deze aanvangsvergoeding dus minimaal € 1.000 per belegger.

86. De vergoedingen die mevrouw Van den Brink voor haar werkzaamheden van Grinta ontving werden uitgekeerd op een *commission account*.[45] Mevrouw Van den Brink beschikte in ieder geval sinds 29 oktober 2019 over een *commission account* bij Grinta, zo blijkt uit een e-mail van Michael aan mevrouw Van den Brink:[46]

[43] Op grond van verklaringen lijken hier 130-220 Nederlandse gedupeerden aan te hebben deelgenomen. Zie op de zaak betrekking hebbende stukken 035.1, 040, 042, 045, 046, 048 en 081.
[44] De *Introducing Broker Agreement* (op de zaak betrekking hebbende stukken 060.1) is volgens mevrouw Van den Brink niet daadwerkelijk ondertekend door mevrouw Van den Brink en Grinta. De AFM merkt op dat partijen desalniettemin feitelijke uitvoering hebben gegeven aan deze overeenkomst, onder andere doordat mevrouw Van den Brink de genoemde werkzaamheden voor Grinta heeft verricht en Grinta mevrouw Van den Brink hiervoor de overeengekomen vergoedingen heeft uitbetaald. De AFM gaat er derhalve van uit dat deze overeenkomst de verwachtingen, rechten en verplichtingen die mevrouw van den Brink en Grinta jegens elkaar waren aangegaan correct omschrijft.
[45] Zoals opgenomen in de *Introducing Broker Agreement*.
[46] Op de zaak betrekking hebbende stukken 060.1.

Van: Michael Grinta-Invest <Michael@grinta-invest.com>
Verzonden: dinsdag 29 oktober 2019 13:42
Aan: Janneke vd Brink <[redacted]>
Onderwerp: Re: Bank Transfer 10k /[redacted]

Hi J[redacted],

I hope your day is going well so far.

I'm happy to inform that your second deposit also reached us and now updated to your account.

By the way - on the comment, you provided the wrong [redacted] account number. You used the commission account number and not the trading account number, but don't worry. Funds were deposited to the correct account.

Have a great day

Best Regards,

Michael
Grinta-Invest

87. Als *agent* had mevrouw Van den Brink een essentiële rol als schakel tussen beleggers en Grinta. In het Boetebesluit heeft de AFM uitvoerig uiteengezet welke concrete werkzaamheden mevrouw Van den Brink voor Grinta verrichtte. De AFM acht het desalniettemin relevant deze werkzaamheden hier samen te vatten.

Niet-individuele informatieverstrekking

88. Mevrouw Van den Brink verstrekte via verschillende kanalen op niet-individuele basis informatie over Grinta, met het doel beleggers te werven en aan te brengen bij Grinta. Zij maakte daartoe onder andere gebruik van haar eigen website, accounts op sociale platformen, cursussen en algemene mailings naar aanleiding van zulke cursussen.

89. Op haar website heeft mevrouw Van den Brink meerdere *blogposts* gepubliceerd over haar ervaringen met Forex-robots. In deze *blogposts* benoemde mevrouw Van den Brink Grinta veelvuldig. In deze *posts* zette mevrouw Van den Brink de voor- en nadelen van beleggingen via Grinta achtereen. Daarbij benoemde zij in het bijzonder de stabiele winst, de transparantie door inzage in de trades via [softwareprogramma A] en het trackrecord van Grinta:[47]

[47] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.

Voordelen:

- Opgericht in 2008 (bestaat dus al een tijdje)
- Steady winst tussen 4-7% per maand op je inleg
- Volledig geautomatiseerd en passief
- Minimaal marktrisico
- Transparantie (inzage in de trades via [redacted])
- Trackrecord op [redacted] (EA sinds december 2015 actief)

Nadelen

- Pooled account *
- Vanaf 10.000 euro
- 10.000 euro staat een jaar vast (kan wel eerder worden opgenomen, maar met een boete over je winst)
- Ongereguleerde broker (geen AFM toezicht mogelijk en mede daarom volgens hen als onwenselijk beleggingsproduct genoemd)

* Grinta is zowel de broker als het Fintech-bedrijf die de robot heeft ontwikkeld, dus je opent een account bij hen en zij koppelen de robot aan jouw account. Er zijn mensen die hier moeite mee hebben, want traden liever zelf en vanaf een eigen brokers-account. Voordeel is wel dat je er geen enkel omkijken naar hebt.

90. Ook in andere *blogposts* wees mevrouw Van den Brink op de voor- en nadelen van Grinta. Daarbij benoemde zij weliswaar als nadeel dat Grinta niet gereguleerd was, maar zette zij daar de mededeling tegenover dat de “houvast” van beleggers eruit bestond dat Grinta sinds 2008 actief was en sinds december 2015 een trackrecord had opgebouwd met de Forex-bot:[48]

[48] Op de zaak betrekking hebbende stukken 033.

Nadelen

Zoals ik ook in eerdere blogs heb vermeld, kleven er ook nadelen aan Grinta.

- Allereerst heb je te maken met een ongereguleerde broker. Gezien er vanuit de EU geen toezicht op kan worden gehouden heeft de AFM deze als onwenselijk betiteld. Je houvast is dus het feit dat Grinta in 2008 reeds is opgericht en sinds december 2015 een trackrecord heeft opgebouwd met de arbitrage-bot (zichtbaar op [redacted]).
- De contactpersoon vanuit Grinta met wie je te maken hebt is één van de partners en hij kan vrij bot uit de hoek komen. Hij heeft een enorme 'graag of niet'-houding. Sta je hem als persoon niet aan, dan ben je ook niet welkom en weigert hij jouw deelname.
- Je kunt pas instappen vanaf 10.000 euro en je inleg staat het eerste jaar, een jaar "vast". Dit betekent overigens niet dat als je je geld écht nodig zou hebben, je dit geld niet kunt opnemen. Dit kan wel, maar je betaalt dan feitelijk met je behaalde winst en je account wordt voorgoed gesloten.
- Als je je eigen inleg volledig uit Grinta hebt gehaald, betaal je geen 30%, maar 50% performance fee. Het is dus minder aantrekkelijk om maandelijks af te romen. Dan kun je beter na 5 jaar alles in 1 keer eraf halen, dan betaal je gewoon die 30% performance fee.

Voordelen

- Veruit het allergrootste voordeel ten opzichte van de andere bots die ik heb getest, is uiteraard het minimale marktrisico.
- Omdat het hier gaat om high-frequency trading (ook wel flits-traden genoemd), bevind je je slechts 6 seconden in de markt. Dit zorgt er dus voor dat de kosten aan de broker minimaal zijn.
- Omdat het algoritme erop ingesteld is om vertragingen in banksystemen te traceren, worden prijsverschillen weg geschraapt tussen aan elkaar parallel liggende paren. Dit betekent dus dat er wordt gehandeld met voorkennis.
- Ook de uitbetalingen vind ik een heel positief punt. Enorm snel! Soms zelfs dezelfde dag nog.

91. Mevrouw Van den Brink voorzag haar blogs ook van afbeeldingen van haar eigen resultaten in [softwareprogramma A] en vatte haar ervaringen met Grinta in deze blogs als volgt samen:[49]

[49] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.

NOTE - december 2020

Grinta Invest blijft simpelweg doen wat het beloofd. Het is jammer dat je pas kunt instappen vanaf 10.000 euro, wat het niet voor iedereen toegankelijk maakt. Wel is het een volledig passieve bot en heb je een steady winst waar je simpelweg niets voor hoeft te doen.

92. De website van mevrouw Van den Brink bevatte naast voornoemde beschrijvingen *referral links* naar de website van Grinta. Via deze link konden beleggers een *managed account* openen bij Grinta, die door de URL aan mevrouw Van den Brink als aanbrengende *agent* werd gekoppeld.[50]

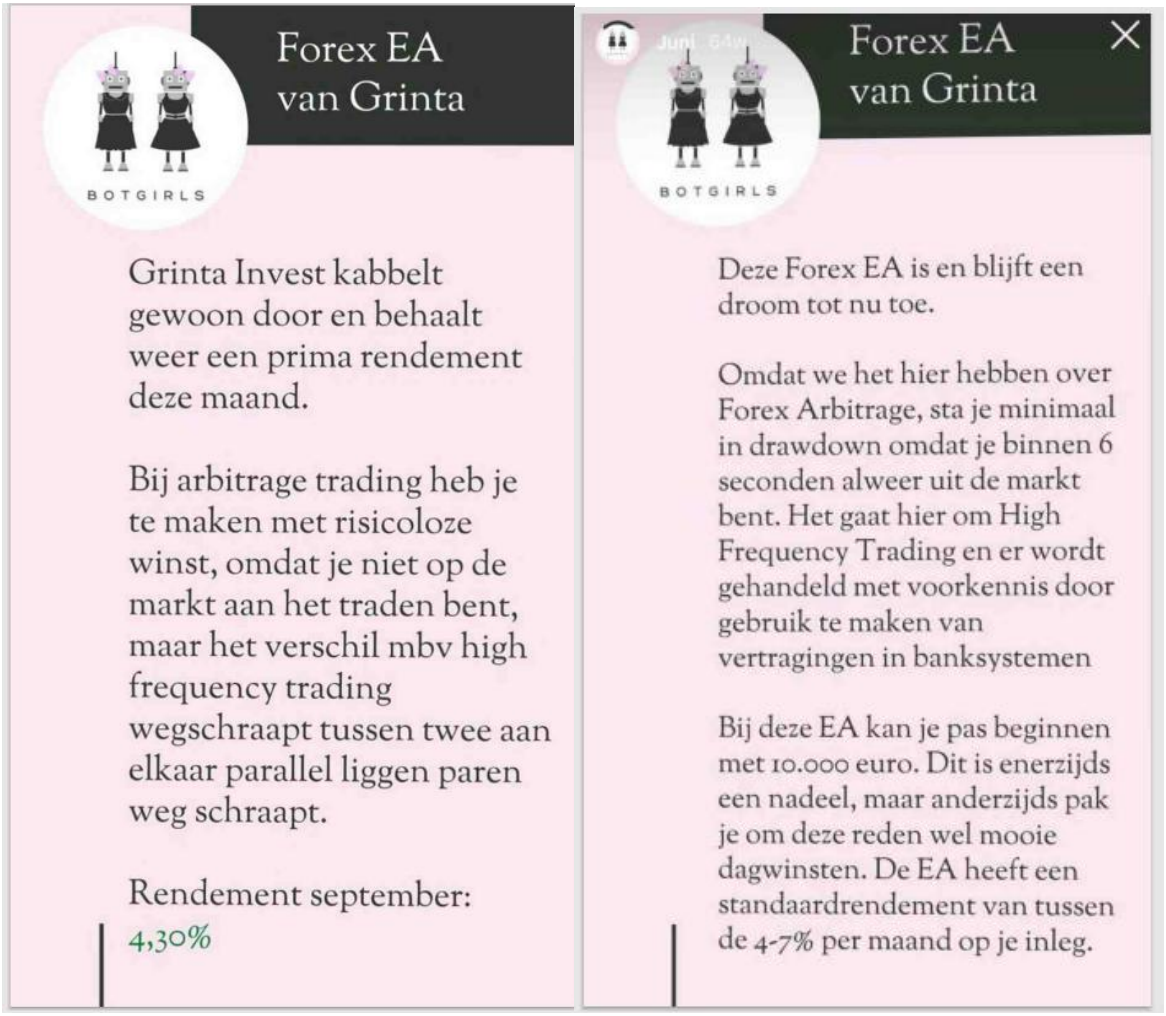
93. Naast haar website maakte Mevrouw Van den Brink ook gebruik van Instagram, waar ze op de accounts '*financieelvrijevrouw*' en '*Botgirls'* informatie over Grinta deelde. In deze *posts* prees zij Grinta aan en benoemde zij wederom dat zij zich niet liet weerhouden door het feit dat Grinta als broker niet gereguleerd was. Ter illustratie:[51]

[50] Zie Onderzoeksrapport, p. 23.
[51] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.

94. Op dit account verwees mevrouw Van den Brink ook naar de rendementen die Grinta haalde en het vermeende lage risico van de belegging:[52]

[52] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.

95. Verder verzorgde mevrouw Van den Brink alleen of in samenwerking met anderen masterclasses. Een van deze masterclasses vond blijkens e-mails met de deelnemers plaats op 25 juni 2021. Na afloop van de masterclass wierf mevrouw Van den Brink beleggers via een e-mail die zij stuurde naar de deelnemers van een mede door haar gegeven masterclass. In deze e-mail biedt zij beleggers die zijn geïnteresseerd in de dienstverlening van Grinta een telefonisch gesprek aan en benadrukt zij dat beleggers die via haar *referral link* of de *referral link* van een andere *agent* een beleggingsrekening bij Grinta openen recht hebben op gunstigere voorwaarden:

"*Van: Financieel Vrije Vrouw <info@financieelvrijevrouw.nl>*
Verzonden: zaterdag 26 juni 2021 21:27
Aan: van: Financieel Vrije Vrouw <info@financieelvrijevrouw.nl>
Onderwerp: Evaluatie Masterclass + GRATIS Q&A (…)

Beste deelnemer,

(…)

GRINTA INVEST (Forex arbitrage)
Nu maken er natuurlijk al een aantal van de deelnemers gebruik van Grinta Invest, maar voor degenen die nog niet zijn ingestapt en wel interesse hebben - laat het ons even weten.

Je kunt via [A] & mij instappen onder betere voorwaarden. Mocht je hierover eerst nog even willen bellen, dan is dit natuurlijk mogelijk. We horen het graag!

(…)

Met vriendelijke groet,

Janneke van den Brink"[53]

Individueel klantcontact

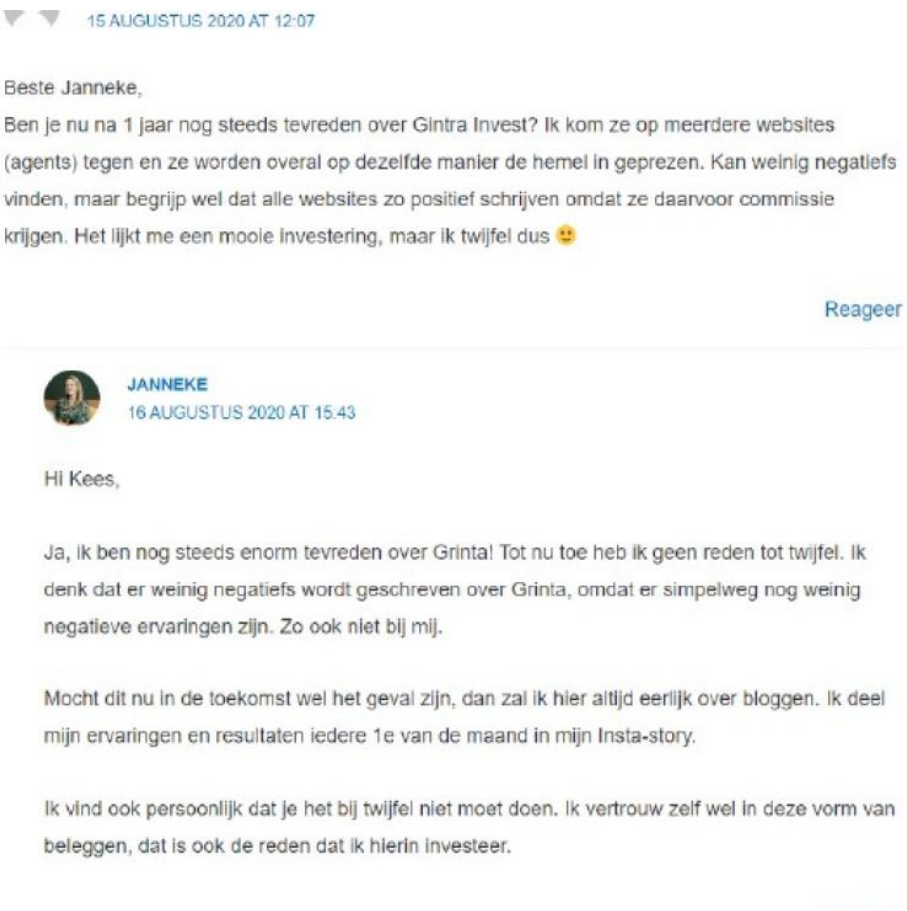
96. Naast de hierboven beschreven niet-individuele informatievoorziening aan (potentiële) beleggers, bestonden de werkzaamheden die mevrouw Van den Brink voor Grinta verrichtte uit het voeren van individueel klantcontact. In het Boetebesluit heeft de AFM in het kader van dit individuele klantcontact zestien gedragingen van mevrouw Van den Brink onderscheiden.[54] De AFM benoemt hier enkele van deze gedragingen omwille van de zelfstandige leesbaarheid van dit besluit.

97. Mevrouw Van den Brink verstrekte op individuele basis informatie aan beleggers via verschillende kanalen, waaronder reacties op vragen onder blogs op haar website, e-mails, berichten via sociale media, WhatsApp-gesprekken en telefoongesprekken.

98. In reacties onder blogs op haar website reageerde mevrouw Van den Brink op individuele basis op vragen van beleggers. Hoewel deze informatie aan beleggers individueel werd verschaft, had deze door openbare plaatsing op haar website ook een potentieel bereik dat zich uitstrekte tot alle bezoekers van haar website. Dat betekent dat deze informatie, naast de directe vraagsteller, voor elke potentiële belegger die de website van mevrouw Van den Brink bezocht te zien was. In reacties op vragen van beleggers benadrukte mevrouw Van den Brink bijvoorbeeld dat zij "*geen reden had tot twijfel*" aan Grinta. Daarbij merkte mevrouw Van den Brink tevens op dat de belegger bij twijfel niet zou moeten instappen, maar dat zij vertrouwen had in deze vorm van beleggen. Op de opmerking

[53] Op de zaak betrekking hebbende stukken 085.1.
[54] Boetebesluit, paragraaf 7.2.3.

van een belegger dat websites die positief waren over Grinta hiervoor ook een provisie ontvingen, reageerde mevrouw Van den Brink daarbij niet:[55]

15 AUGUSTUS 2020 AT 12:07

Beste Janneke,
Ben je nu na 1 jaar nog steeds tevreden over Gintra Invest? Ik kom ze op meerdere websites (agents) tegen en ze worden overal op dezelfde manier de hemel in geprezen. Kan weinig negatiefs vinden, maar begrijp wel dat alle websites zo positief schrijven omdat ze daarvoor commissie krijgen. Het lijkt me een mooie investering, maar ik twijfel dus

Reageer

JANNEKE
16 AUGUSTUS 2020 AT 15:43

Hi Kees,

Ja, ik ben nog steeds enorm tevreden over Grinta! Tot nu toe heb ik geen reden tot twijfel. Ik denk dat er weinig negatiefs wordt geschreven over Grinta, omdat er simpelweg nog weinig negatieve ervaringen zijn. Zo ook niet bij mij.

Mocht dit nu in de toekomst wel het geval zijn, dan zal ik hier altijd eerlijk over bloggen. Ik deel mijn ervaringen en resultaten iedere 1e van de maand in mijn Insta-story.

Ik vind ook persoonlijk dat je het bij twijfel niet moet doen. Ik vertrouw zelf wel in deze vorm van beleggen, dat is ook de reden dat ik hierin investeer.

99. Enkele maanden later beantwoordde mevrouw Van den Brink langs dezelfde weg vragen van een potentiële belegger over de legitimiteit van beleggingen via Forex-bots. Daarbij benoemde zij dat bij beleggingen via Grinta geen marktrisico werd gelopen, omdat het daarbij ging om arbitrage trading. In haar reactie herhaalde mevrouw Van den Brink tevens dat Grinta een ongereguleerde partij was en derhalve niet onder het beleggerscompensatiestelsel viel:[56]

[55] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[56] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031. Mevrouw Van den Brink verwijst naar het depositogarantiestelsel. De AFM gaat ervan uit dat ze het beleggerscompensatiestelsel bedoelt.

12 DECEMBER 2020 AT 15:20

All,
Ben ook aan het inventariseren waar in te leggen.
Forex bot klinkt goed maar ..
Pyramid investment scheme ?
Too good to be true Zo makkelijk rendementen pakken
Ooit ook wat spaarcenten op een "hoge rente bank IJsland gezet".
Viel gelukkig onder garantie regering DNB.
Wel leermoment ..

Reageer

JANNEKE
12 DECEMBER 2020 AT 18:16

Alle bots die ik gebruik zijn dusdanig transparant dat je de hele dag inzage hebt in alle trades.

Ernaast heb je te maken met 3 partijen: het MT4 platform, de EA-ontwikkelaar en de broker. Een Ponzi zou betekenen dat al deze partijen nauw met elkaar samenwerken om de Ponzi-maker een plezier te doen. Die kans is nihil, want de partijen zijn onafhankelijk.

Het wordt een ander verhaal als het platform, de EA-ontwikkelaar en de broker allemaal 1 en dezelfde zijn en je geen enkele inzage hebt in het proces.

De hoge rendementen zijn een logisch gevolg van de flinke hefbomen die worden gebruikt. Wat er vaak niet wordt laten zien zijn de flinke verliezen die er worden gedraaid.

Zodra ik zie dat een EA (forex-bot) een slecht risicomanagement heeft, dan laat ik deze resultaten ook zien op mijn insta-account: https://www.instagram.com/botgirls_/

Ik zou zeggen: volg gewoon de resultaten! Ook de slechte worden met je gedeeld.

Maar 1 ding is zeker: je loopt bij Forex altijd risico. Hoge winsten betekenen altijd hoge risico's.

De enige partij waarbij je geen marktrisico loopt is Grinta: http://financieelvrijevrouw.nl/informatie-broker – want je hebt hier te maken met arbitrage trading. Er wordt gehandeld met voorkennis. De EA schraapt de prijsverschillen weg tussen de aan elkaar parallel liggende paren (GBP/JPY), dus je kunt niet in drawdown komen te staan.

Maar zoals ik hierboven al benoemde, loop je bij Grinta wel een risico omdat de broker ongereguleerd is. Je kunt dus niet terugvallen op een depositogarantiestelsel bij mismanagement.

100. In reactie op een belegger die naar aanleiding van de door mevrouw Van den Brink gedeelde informatie constateerde dat het bij Grinta mogelijk was binnen twee jaar de beleggingsinleg terug te verdienen, antwoordde mevrouw Van den Brink eveneens bevestigend:[57]

12 JANUARI 2021 AT 15:48

Hi Janneke,

Bedankt voor je feedback.
Beste is dus bij Grinta in te stappen.
Begrijp dat je in 2 jaar de inleg van 10K terug verdient hebt?

Gr. Menno

Reageer

JANNEKE
13 JANUARI 2021 AT 14:58

Ja, dat klopt. In iets meer dan 2 jaar heb je je inleg terug verdiend bij Grinta.

Wel zijn we op dit moment ook een andere bot aan het uitproberen die het tot nu toe ook erg goed doet. Daar is de instap lager (1000 euro) en het rendement – tot nu toe – hoger (1% per dag!), maar je loopt hier wel marktrisico (bij arbitrage is het marktrisico nihil).

We delen de resultaten van deze bot op https://www.instagram.com/botgirls_/

Wel goed om eerst even een tijdje in de gaten te houden, dan kan je altijd bekijken wat het beste bij je past.

101. Aan een belegger die vroeg of het mogelijk was behaalde winsten in het eerste jaar na aanmelding op te nemen en of in dat geval een boete verschuldigd was, antwoordde mevrouw Van den Brink:

"Je kunt het eerste jaar geen winst uit Grinta halen. Pas na een jaar kan dit. Haal je wel eerder geld uit Grinta, dan betaal je feitelijk met je winst."[58]

[57] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[58] Op de zaak betrekking hebbende stukken 034.

102. Naast deze reacties onder *blogposts* verstrekte mevrouw Van den Brink ook via e-mail op individuele basis informatie aan beleggers. Naar aanleiding van de in randnummer 95 genoemde e-mail die mevrouw Van den Brink stuurde aan deelnemers van een masterclass, beantwoordde zij op individuele basis vragen van een belegger die per e-mail interesse had getoond in de dienstverlening van Grinta. In haar e-mail stuurde mevrouw Van den Brink een *referral link* naar de website van Grinta en een link naar de informatievideo van Grinta op YouTube. De AFM merkt daarbij op dat mevrouw Van den Brink in deze e-mail de *referral link* van een andere *agent* van Grinta deelde, waardoor zij zelf niet profiteerde van de werving van deze belegger:

"*From: Financieel Vrije Vrouw [info@financieelvrijevrouw.nl]*
Sent: 29/06/2021 10:58:27
To:
CC: (…)
Subject: Re: Evaluatie Masterclass + GRATIS Q&A (…)

Hi (…),

Dank voor je mail en leuk om te horen dat je ook wilt beginnen met Grinta!
(…) zit op dit moment 4 dagen lang in een cursus, maar het linkje waar je je alvast kunt aanmelden is: http://bit.ly/GRINTAEHEB

Met dit linkje heb je betere voorwaarden en val je automatisch onder (…), aan wie je al je vragen kunt stellen over Grinta ((…) staat in de cc).
Als (…) uit zijn cursus is, kan hij jou alles uitleggen over Grinta.

Bekijk HIER alvast de video over hoe Grinta precies werkt.

Ontzettend bedankt voor je bijdrage afgelopen vrijdag, (…) Ik vond het in alle opzichten waardevol dat je erbij was.

Gr, Janneke" [59]

103. In een e-mail van mevrouw Van den Brink aan een andere belegger, die heeft verklaard via mevrouw Van den Brink bij Grinta te zijn ingestapt, stuurde mevrouw Van den Brink op individuele basis informatie en aanmelddocumentatie aan deze belegger. Daarbij voegde mevrouw Van den Brink ook het *Client Trading Agreement* als bijlage bij en bood zij aan dat de belegger contact met haar kon opnemen bij verdere vragen:

"*Van: Janneke vd Brink [e-mailadres]*
Datum: 11 januari 2020 om 21:1

[59] Op de zaak betrekking hebbende stukken 085.1.

Aan: (…)
Onderwerp: Grinta Invest

Hi (…)

Zie linkje:

https://financieelvrijevrouw.nl/informatie-broker/

Je kunt via bovenstaand link een account openen bij Grinta.

De Client Agreement heb ik ook alvast bijgevoegd. Dit document krijg je opgestuurd van Michael, zodra je een account hebt aangemaakt.

Als je nog vragen hebt, laat het me weten!

Gr, Janneke"[60]

104. Aan deze zelfde belegger zond mevrouw Van den Brink vervolgens ook aanmeldinstructies met een opsomming van documenten die de belegger moest uploaden:

"You can upload the following documents:
1. Copy of ID/PASSPORT
2. Proof of address - Utility bill or bank statement from the last 3 months.
3. Client agreement signed (attached)
4. SOF - Source Of Funds proof (attached examples for that)"

105. Naast beantwoording van vragen in reacties op *blogposts* en via e-mail, voerde mevrouw Van den Brink ook uitvoerige conversaties met cliënten tijdens telefoongesprekken en in correspondentie via berichtendiensten (WhatsApp) en op sociale media. Zo verklaart een belegger dat mevrouw Van den Brink in een telefoongesprek van circa een uur de zorgen van belegger wegnam en in correspondentie via Instagram en WhatsApp vragen over de aanmeldingsprocedure beantwoordde:

"Na online diverse keren gezocht te hebben of dit bedrijf geen oplichting was, maar hier niets concreets over te hebben kunnen vinden heb ik op 25-6-2021 een account aangemaakt (via een link op Janneke haar website www.financieelvrijevrouwen.nl). Aangezien ik nog wat vragen had over Grinta en het opnemen van de winst heb ik deze via de mail gesteld, maar in plaats van antwoorden

[60] Op de zaak betrekking hebbende stukken 040.1.

kreeg ik een nogal botte mail (…) van Michael (het Grinta contact persoon), met de melding dat ik met Janneke contact op moest nemen.

Via Instagram heb ik haar benaderend en ze gaf aan even te willen bellen zodat ze alles kon toelichten (…). Tijdens een telefoon gesprek van ongeveer een uur heeft Janneke mij meer verteld over Grinta en aangegeven dat zij partner was, wat inhoud dat zij mensen kan werven en hiervoor 10% van het ingelegde bedrag ontvangen. (In mijn geval heb ik 10.000 euro geïnvesteerd, dus heeft zij hier 1000 euro aan verdient). Ik heb haar meerdere keren gevraagd naar het risico of dit geen oplichters kunnen zijn, maar dit werd steeds van tafel geschoven. Janneke gaf goed contact te hebben met Michael, ze had hem zelfs ontmoet (als ik dit zou willen kon dit ook), daarnaast had was zij op Grinta gekomen via een financieel expert die er ook 100% zeker van was dat dit onmogelijk oplichting kon zijn.

Janneke heeft tijdens het telefoon gesprek mijn twijfels weg weten te halen waardoor ik vervolgens de 10.000 euro heb overgemaakt naar Malta (…)

Ik had vervolgens wat vragen over hoe ik de account compleet moest krijgen ook hierbij heeft zij mij (via de WhatsApp) geholpen."[61]

106. Mevrouw van den Brink had ook in andere gevallen telefonisch contact met beleggers. Dit blijkt uit verklaringen van gedupeerde beleggers waarmee de AFM in het kader van haar onderzoek heeft gesproken. Uit het document met gespreksverslagen volgt dat beleggers onder andere het volgende hebben verklaard:

"(…) geeft aan dat het meeste contact met mevrouw Van den Brink via zijn vrouw plaatsvond, zij hadden telefonisch contact. Mevrouw Van den Brink was in dit contact positief over Grinta Invest, maar gaf daarbij ook aan dat instappen bij Grinta Invest een eigen keuze is en dat je het niet moest doen als je het niet vertrouwde.
(…) vertelt dat het telefonisch contact tussen mevrouw Van den Brink en zijn eigen vrouw vaker plaatsvond."
(…)
"Desgevraagd geeft (…) aan dat het contact met mevrouw Van den Brink via zijn vriendin is verlopen, zij hadden via Instagram contact. Daarnaast hebben zijn vriendin en mevrouw Van den Brink telefonisch contact gehad over Grinta Invest. Hierbij bespraken ze hoe alles in zijn werking gaat bij Grinta Invest, hoeveel mevrouw Van den Brink zelf heeft geïnvesteerd en wat de risico's zijn."[62]

[61] Op de zaak betrekking hebbende stukken 047.
[62] Op de zaak betrekking hebbende stukken 078.

107. Mevrouw Van den Brink stuurde er ook op aan dat beleggers zich met vragen zouden wenden tot haar en niet direct contact zouden opnemen met Grinta:

> "*Bellen met mij. Michael is idd niet heel klantvriendelijk nee*
>
> *Soms hoor ik ook wel positieve verhalen, maar hij heeft een enorme graag of niet houding zeg maar."*[63]

108. In voorkomende gevallen nam mevrouw Van den Brink ongevraagd contact op met beleggers. Uit een verklaring van een gedupeerde belegger blijkt dat mevrouw Van den Brink ongevraagd contact opnam op het moment dat er problemen ontstonden bij het openen van het *managed account*. Mevrouw Van den Brink stuurde via WhatsApp een bericht aan deze belegger, enige minuten nadat Michael de belegger per e-mail had geïnformeerd over de mislukte adresverificatie:

> *"Om een account aan te kunnen maken op de website van Grinta moest ik een uitnodigingslink van iemand ontvangen. Ik zag dat ik op de site Financieel Vrije Vrouw terecht kwam. Ik zag dat deze site in beheer was bij een voor mij onbekend persoon genaamd 'Janneke'. Ik zal de persoon verder benoemen als 'Janneke'. Ik kende Janneke niet. Ik zag dat er op haar site een uitnodigingslink stond om lid te worden van Grinta. Ik besloot deze link te gebruiken om een account aan te maken bij Grinta. Het betrof de volgende link:https://portal.grinta-invest.com/AffiliateRegistration?affnum=10111&leadsource=Jbrink. Ik maakte een account aan via de website www.grinta-invest.com.*
> *(…)*
> *Op maandag 28 juni 2021 om 17:14 uur zag ik dat ik een e-mailbericht ontving van een voor mij onbekend e-mailadres: info@grinta-invest.com. (…) Daarnaast las ik dat de verifiering van mijn adres niet gelukt was, omdat ik een te oude brief zou hebben geupload. Ik las dat Michael schreef dat de brief een (1) tot drie (3) maanden oud mocht zijn. (…)*
> *(…)*
> *Op maandag 28 juni 2021 om 17:23 uur zag ik dat ik een WhatsApp bericht ontving van een voor mij onbekend telefoonnummer, namelijk [telefoonnummer]. Uit het bericht merkte ik op dat het bericht afkomstig was van Janneke. Ik las in het bericht onder andere dat Janneke met Michael had gesproken over de mislukte verificatie van mijn adres. Het verbaasde mij dat Janneke en Michael er zo snel achter waren gekomen dat mijn verificatie mislukt was. Ik reageerde op het bericht van Janneke waarin ik aangaf een recentere brief te gaan uploaden. (...)."*[64]

109. Een vergelijkbare faciliterende rol nam mevrouw Van den Brink bij een belegger die na de aanmelding bij Grinta bericht ontving dat zijn accountverificatie was mislukt. Michael schreef in zijn e-mail van 3 augustus 2021 aan de belegger:

---

[63] Op ze zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[64] Op de zaak betrekking hebbende stukken 048.

"Thanks for sending your documents. HOWEVER, Almost everything is NOT GOOD and we DIDN'T accept it. Please send us the follwing –
(…)
Only after we get those documents from you, only then your account will be verified. Please take care of it BEFORE you deposit.

I added Janneke VD brink to this email so she can help you with the process so you don't fail it again.

Thanks (…) I hope to see you join as a client soon."[65]

110. Uit de verklaring van de belegger blijkt dat hij na verstrekking van de gevraagde documenten alsnog bevestiging ontving van Grinta dat zijn account was geverifieerd. Mevrouw Van den Brink nam diezelfde dag contact op met de belegger om te vragen wanneer de belegger voornemens was de eerste investering te doen. Nadat de belegger haar had geantwoord met een verwachte inlegdatum, antwoordde mevrouw Van den Brink dat zij deze informatie zou terugkoppelen aan Michael:

"Op dinsdag 3 augustus 2021 om 20:10 uur zag ik dat ik weer een mail had ontvangen van michael@grinta-invest.com. Ik zag dat mijn account geverifieerd was en aangemaakt.

Op woensdag 4 augustus 2021 omstreeks 11:00 uur zag ik dat een whats-app berichtje van Janneke binnen had gekregen. Ik zag in het bericht dat Janneke een e-mail van Michael had gekregen. Hierin stond dat mijn account was geverifieerd en wanneer ik met mijn investering zou starten. Omstreeks 12:50 uur stuurde ik Janneke een berichtje terug met de tekst: "In de week van 23 augustus kan Michael mijn investering verwachten."

Omstreeks 13:00 uur zag ik een berichtje van Janneke met de tekst: "oke super, ik geef het door aan Michael."[66]

111. Uit correspondentie blijkt daarnaast dat mevrouw Van den Brink een bemiddelende rol innam tussen een belegger en Grinta, nadat Michael een potentiële belegger niet langer te woord wilde staan vanwege diens voorafgaande vragen over de mogelijkheid om behaalde rendementen aan de rekening te onttrekken. Michael antwoordde in reactie op deze vraag dat hij de belegger niet langer wilde aannemen en dat de belegger contact moest opnemen met mevrouw Van den Brink, zodat zij een goed woord kon doen voor aanname van de belegger:

[65] Op de zaak betrekking hebbende stukken 043.1.
[66] Op de zaak betrekking hebbende stukken 043.

"(…)
Also, you didn't even start here and already talking about withdrawals ? ? ? To be honest, I don't like it at all and you couldn't start in a worst way with me.

I want you to contact your referring agent (it's Janneke VD Brink) and show her this email. She will explain more. As for now, I'm honest here .. I'm not sure I want to take you in. Please ask Janneke to speak in your behalf because you were able to get me upset so fast…. so soon…. that I don't want to take you in."[67]

112. De belegger heeft hierop contact opgenomen met mevrouw Van den Brink en tijdens een telefoongesprek heeft mevrouw Van den Brink de zorgen van de belegger weggenomen, zo blijkt uit zijn verklaring (zie randnummer 105). Grinta heeft de belegger daarna als cliënt geaccepteerd.

113. Mevrouw Van den Brink beantwoordde ten slotte ook vragen van beleggers die reeds via haar bij Grinta waren ingestapt. Zo beantwoordde mevrouw Van den Brink (VdB) onder andere op 28 september 2021 via WhatsApp vragen van een belegger (B) die reeds op 24 augustus 2021 de eerste belegging had gedaan, over de tijdelijke verdubbeling van het ingelegd vermogen die Grinta beleggers in het kader van promotionele acties bood:[68]

- *"B: Ben ik weer met een vraagje :-)*
- *B: Het extra crediet van 10k is er na ruim een maand vanaf gehaald.*
- *B: Heb jij een idee waarom er een credit van 1k terug is gezet?*
- *B: Ben heel benieuwd trouwens of de trades nu ook gehalveerd zijn qua waarde*
- *VdB: Hey! Yes, klopt. 1e maand 100% resterende 11 maanden 10% Credit*
  VdB: Feitelijk wel, want de lotsize gaat in verhouding ook omlaag" [69]

114. In een spraakbericht aan dezelfde belegger als in randnummer 113 beschreef mevrouw van den Brink desgevraagd hoe Grinta te werk ging:

"*Hey, weet je wat ik doe, ik spreek even in – just in case – dan kan ik gewoon even uitleggen hoe het werkt. Een trade per dag is inderdaad wel een beetje gemiddeld, dat is waar die op ingesteld is. Af en*

[67] Op de zaak betrekking hebbende stukken 047.1.
[68] Beleggers die via de *referral link* van mevrouw Van den Brink een *managed account* openden bij Grinta verkregen in het kader van periodieke acties van Grinta over de eerste maand een verdubbeling van het ingelegde bedrag, benoemd als 100% krediet. Over de resterende maanden gold een verhoging van de inleg met 10%, benoemd als 10% krediet. Zie o.a. op de zaak betrekking hebbende stukken 080.1.
[69] Op de zaak betrekking hebbende stukken 080.1.

toe pakt hij ook twee trades, heel soms drie, maar feitelijk is het meestal één trade per dag. Dus dat klopt. Het zijn ook altijd dezelfde paren, dus het is altijd inderdaad Japanse yen ten opzichte van de Britse pond. Dat klopt ook, dat heeft er mee te maken dat die paren gewoon volatiel zijn ten opzichte van elkaar, dus dan kun je daar wat betere winsten meepakken. Dus never change a winning team-achtig."[70]

Gevolgen werkzaamheden mevrouw Van den Brink

115. Uit verklaringen van gedupeerde beleggers blijkt dat de werving door mevrouw Van den Brink effectief was. Zo verklaren verschillende gedupeerde beleggers dat enige twijfels werden weggenomen door de uitingen van mevrouw Van den Brink. Dit blijkt onder andere uit onderstaande verklaring:

"In eerste instantie lag mijn interesse bij vastgoed, maar omdat de investeringen daarbij zo hoog zijn en ik dit best spannend vond ben ik haar meer gaan volgen voor de informatie over forex. Aangezien ik hier zelf de kennis niet voor in huis heb leek mij Janneke haar manier (een geautomatiseerde robot het handelen voor je laten doen) wel interessant. Forex is een wat schimmige wereld en op Janneke haar accounts melde ze ook meerdere keren over bot's die "geklapt" waren waardoor ze geld was verloren, maar Grinta was er eentje die het volgens haar keer op keer goed bleef doen met een stabiel rendement. De uitleg voor het goede rendement was dat dit een arbitrage bot was, die handelt in valuta handel en hiermee de verschillen tussen vreemde valuta wegschraapt. Hiermee werd een stabiel rendement van 4%-5% per maand belooft.

Zo doende werd mijn interesse hiervoor gewerkt. Aangezien ergens bij mij nog wel twijfel zat om hier geld in te investeren heb ik Janneke's account en resultaten ongeveer een jaar gevolgd. Mijn twijfel was met name gebaseerd op de ?regels? wanneer je in Grinta wilt investeren. Je minimale inleg is 10.000 euro (dit werd weggezet als relatief weinig omdat normaal bij bedrijven die hierin handelen de inleg begint bij ?100.000 euro), daarnaast moet je de 10.000 euro minimaal 1 jaar laten staan en betaal je per kwartaal een fee van 30%. Zodra er na het jaar winst teruggeboekt wordt gaan de fee% omhoog. Daarnaast had ik nog wat twijfel omdat de broker ongereguleerd was en het geld naar een rekening in Malta overgeboekt moest worden, mogelijk toch oplichting? Het ongereguleerde werd op Janneke haar site vervolgens weer verklaard, omdat de banken met deze manier van valuta handel niet blij zou zijn, omdat het verschillen wegschraapt tussen valuta paren en daarom nooit gereguleerd zou kunnen worden. (…)

[70] Op de zaak betrekking hebbende stukken 080.2, getranscribeerd door de AFM in op de zaak betrekking hebbende stukken 082.

Maar goed, na ongeveer een jaar de resultaten van Janneke op haar instagram Botgirls te hebben gevolgd begon ik er toch vertrouwen in te krijgen dat dit bedrijf wel eens serieus zou kunnen zijn. Op haar account gaf ze ook wel eens aan dat het contactpersoon bij Grinta nogal lomp over kon komen maar (haar woorden): alles went met een goed rendement.
Na online diverse keren gezocht te hebben of dit bedrijf geen oplichting was, maar hier niets concreets over te hebben kunnen vinden heb ik op 25-6-2021 een account aangemaakt (via een link op Janneke haar website www.financieelvrijevrouwen.nl).”[71]

116. Een andere belegger verklaarde volledig vertrouwen te hebben gehad in mevrouw Van den Brink en naar aanleiding daarvan te hebben belegd bij Grinta:

“(…) heeft daarna veelvuldig contact met Janneke gehad over alle zaken rondom het beleggen bij Grinta Invest. Janneke was bij het bedrijf van Grinta een Affiliate partner. Dit betekend dat zij aanspreekpunt voor dit bedrijf is en zij krijgt daar commissie voor. Van de eerste inleg van iedere nieuwe klant krijgt zij minimaal 10 procent. Wij hebben goede gesprekken met Janneke gehad en wij vertrouwden haar volledig. Wij hebben toen besloten om 10.000,00 euro in te leggen bij Grinta Invest. Dit was ook het minimale startbedrag.”[72]

117. Ook een belegger, die aanvankelijk kritische vragen had over Grinta, besloot een *managed account* bij Grinta te openen nadat mevrouw Van den Brink haar vragen had beantwoord:

“Eerst heeft zij kritische vragen over Grinta Invest gesteld aan mevrouw Van den Brink. (…) vond dat mevrouw Van den Brink haar vragen goed kon beantwoorden en heeft daarna geïnvesteerd in Grinta Invest.”

118. De werkzaamheden die mevrouw Van den Brink voor Grinta heeft verricht hebben ertoe geleid dat beleggers zich via een *referral link* hebben aangemeld bij Grinta en een *managed account* hebben aangemaakt. Doordat Grinta onbereikbaar is en de accounts van beleggers in [softwareprogramma A] niet langer beschikbaar zijn, kan het aantal door mevrouw Van den Brink aangebrachte beleggers niet met zekerheid worden vastgesteld. Mevrouw Van den Brink heeft in reactie op een informatieverzoek aan de AFM bericht dat zij in totaal circa 50 personen zou hebben aangebracht bij Grinta. Dit aantal betreft een ruwe schatting van mevrouw Van den Brink.

119. Zoals blijkt uit de in randnummer 85 weergegeven afspraken tussen Grinta en mevrouw Van den Brink profiteerde mevrouw Van den Brink fors van aangebrachte beleggers en de (veelal niet

[71] Op de zaak betrekking hebbende stukken 047.
[72] Op de zaak betrekking hebbende stukken 054.1.

opgenomen) winsten die deze beleggers maakten totdat Grinta ineens onbereikbaar werd. In totaal heeft zij, zoals toegelicht in paragraaf 7.2.5 van het Boetebesluit, € 197.451,55 aan provisie ontvangen.

Benoeming risico's en afraden beleggingen

120. In het kader van haar contacten met beleggers benoemde mevrouw Van den Brink in voorkomende gevallen eveneens de risico's van de beleggingen via Grinta. Zo benoemde zij in haar *blogposts* die zijn weergegeven in randnummers 89 en 90 ook (mogelijke) nadelen van beleggingen via Grinta. In reactie op vragen van een belegger naar de soliditeit van Grinta en toepasselijkheid van beleggersbescherming onder een *blogpost* schreef mevrouw Van den Brink voorts:

"Ik zou zeggen: volg gewoon de resultaten! Ook de slechte worden met je gedeeld. Maar 1 ding is zeker: je loopt bij Forex altijd risico. Hoge winsten betekenen altijd hoge risico's.

En zoals ik al heb benoemd, loop je bij Grinta wel een risico omdat de broker ongereguleerd is. Je kunt dus niet terugvallen op een depositogarantiestelsel als ze vertrekken met de noorderzon of wanneer er mismanagement plaatsvindt." [73]

121. Ook in individueel contact waarschuwde mevrouw Van den Brink voor de risico's van deze beleggingen en ontraadde zij beleggers in voorkomende gevallen om via Grinta te beleggen. Zo antwoordde zij op een belegger die overwoog een *managed account* te openen en daarop bij aanvang € 250.000 te storten:

"*(…) 250.000 euro zetten op een account waar je je twijfels over hebt lijkt me uitermate onverstandig. Zelf test ik de EA's altijd met de minimale inleg en als ik echt tevreden ben, dan stort ik bij. Maar 250.000 euro zou ik niet zo snel in een EA stoppen. Altijd je geld goed spreiden!"*[74]

122. Zo ook in een bericht dat mevrouw Van den Brink via Facebook stuurde in reactie op een vraag van een potentiële belegger:

"*Als Grinta niet goed voelt dan moet je er oprecht ook niet aan beginnen. Ik zit er zelf in omdat ik vertrouwen heb in de club, maar als dit niet klopt dan heb ik dit ook ingecalculeerd. Dit is een (mega) risicopotje, want ongereguleerde broker – maar ik investeer met een bedrag welke ik kan missen. Dit raad ik überhaupt iedereen aan! Doe het niet als het niet goed voelt en consider it "gone". Bij*

[73] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[74] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.

investeren met hoge rendementen behoren ook hoge risico's. Het kan geweldig uitpakken, maar als ze met de noorderzon vertrekken heb je niks. Weet dit ook!"[75]

123. Gedupeerde beleggers hebben in hun verklaringen deze waarschuwingen en het mogelijk ontraden van Grinta door mevrouw Van den Brink erkend. Zo verklaarde een belegger:

"*Mevrouw Van den Brink was in dit contact positief over Grinta Invest, maar gaf daarbij ook aan dat instappen bij Grinta Invest een eigen keuze is en dat je het niet moest doen als je het niet vertrouwde."*[76]

III. Bezwaar

124. Samengevat en zakelijk weergegeven bevatten het Bezwaarschrift, de volgende bezwaargronden:

A. De dienstverlening van Grinta zou geen betrekking hebben gehad op financiële instrumenten en Grinta zou derhalve geen vermogensbeheer hebben verricht
B. Mevrouw van den Brink kan niet worden aangemerkt als medepleger;
C. De punitieve sanctie opgelegd in privé aan mevrouw Van den Brink is niet opportuun en in strijd met fundamentele rechtsbeginselen;
D. Vanwege schending van het *nemo tenetur*- en het evenredigheidsbeginsel bestaan er ernstige bezwaren tegen de hoogte van de boete;
E. Het Publicatiebesluit is onrechtmatig;
F. In het dossier ontbreken op de zaak betrekking hebbende stukken.

IV. Beoordeling van de bezwaargronden

A. Kwalificatie vermogensbeheer en financiële instrumenten

125. De AFM heeft vastgesteld dat Grinta een overtreding heeft begaan van artikel 2:96, eerste lid Wft, door in Nederland vermogens te beheren zonder een daartoe vereiste vergunning van de AFM. De AFM verwijst naar hetgeen zij hierover in paragraaf II.3 heeft uiteengezet.

126. Hoewel mevrouw Van den Brink in het Bezwaarschrift opmerkt dat dit niet de kern van haar verweer is, persisteert zij in haar standpunt uit de Zienswijze dat er betwijfeld moet worden of de

[75] Op de zaak betrekking hebbende stukken 040.4.
[76] Op de zaak betrekking hebbende stukken 078.

dienstverlening van Grinta daadwekelijk betrekking had op financiële instrumenten in de zin van artikel 1:1 Wft en, zodoende, of er sprake is geweest van individueel vermogensbeheer door Grinta in de zin van artikel 1:1 Wft. De AFM zou niet hebben aangetoond dat daadwerkelijk vermogensbeheer zou zijn uitgevoerd door Grinta. Daardoor kan er geen overtreding van artikel 2:96 Wft hebben plaatsgevonden. Mevrouw Van den Brink brengt in bezwaar geen nieuwe overwegingen aan ten aanzien van het ingenomen standpunt in de Zienswijze.

127. In de uitspraak op het Verzoek heeft de Voorzieningenrechter het oordeel van de AFM bevestigd dat de dienstverlening van Grinta kwalificeerde als individueel vermogensbeheer in de zin van artikel 1:1 Wft. Aan dit oordeel heeft de Voorzieningenrechter de overweging ten grondslag gelegd dat sprake is van individueel vermogensbeheer als bedoeld in artikel 1:1 Wft als sprake is van het beheer van gelden met het doel die te beleggen in financiële instrumenten. In dat kader heeft de Voorzieningenrechter vastgesteld dat de dienstverlening van Grinta zag op financiële instrumenten in de zin van artikel 1:1 Wft, nu de relevante beleggingen kwalificeren als CFD's.

128. In zijn brief van 30 september 2024 heeft de gemachtigde van mevrouw Van den Brink gereageerd op dit oordeel van de Voorzieningenrechter en gepersisteerd in de stelling dat niet is aangetoond dat "Grinta feitelijk gelden van beleggers ter belegging heeft beheerd". Daartoe verwijst mevrouw Van den Brink naar een uitspraak van het Gerechtshof Den Bosch van 30 december 2020.[77] De AFM begrijpt deze passage uit de brief zo, dat mevrouw Van den Brink persisteert in haar stelling dat moet worden betwijfeld dat Grinta daadwerkelijk vermogensbeheer heeft uitgevoerd.

129. Hoewel deze argumenten blijkens het Bezwaarschrift niet de kern van het verweer van Mevrouw Van den Brink vormen, zal de AFM hierop beknopt reageren.

Reactie AFM

130. Voor zover mevrouw Van den Brink in de Zienswijze betoogt dat Grinta transacties heeft uitgevoerd in zogenaamde spotcontracten die niet kwalificeren als financiële instrumenten, miskent Van den Brink daarmee de wezenlijke kenmerken van deze transacties.[78] In het Boetebesluit en randnummers

[77] Gerechtshof 's-Hertogenbosch 30 december 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:4026.
[78] Mevrouw Van den Brink verwijst ter onderbouwing van dit argument naar artikel 10 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/565, waarin is bepaald dat spotcontracten niet kwalificeren als financiële instrumenten. In lid 2 van dit artikel wordt een spotcontract gedefinieerd als: "*een contract voor de ruil van een valuta tegen een andere valuta, waarin is bepaald dat de levering moet plaatsvinden binnen een van de volgende termijnen, al naargelang welke termijn de langste is: […]*" (onderstreping toegevoegd). Van spotcontracten was in geval van de dienstverlening van

55 - 71 van deze beslissing op bezwaar heeft de AFM uiteengezet dat Grinta vermogen wierf en verkreeg van beleggers ter belegging in financiële instrumenten in de zin van artikel 1:1 Wft (de beschreven CFD's op basis van vermogensbeheermandaten (de zogenaamde *managed accounts*). Uit de transactieoverzichten in het dossier volgt dat Grinta aan deze vermogensbeheermandaten uitvoering heeft gegeven en transacties in financiële instrumenten heeft uitgevoerd. De opbrengsten van deze transacties werden bijgeschreven op de beleggingsrekeningen van beleggers en beleggers hebben deze rendementen opgenomen van hun beleggingsrekening bij Grinta. Hieruit volgt dat sprake is van vermogensbeheer in de zin van artikel 1:1 Wft.

131. Aan het standpunt, dat de transactieoverzichten gefingeerd zouden kunnen zijn (bijvoorbeeld omdat er nooit daadwerkelijk uitvoering is gegeven aan de ontvangen opdrachten), kan tegen deze achtergrond zonder onderbouwing geen gewicht worden toegekend. Dat geldt te meer, nu onomstreden is dat Grinta vermogen van cliënten heeft ontvangen en beheerd en dat dit vermogen aan Grinta werd toevertrouwd met het doel dat dit zou worden belegd in financiële instrumenten op grond van het *Client Trade Agreement*. Op grond van artikel 1:1 Wft is immers sprake van vermogensbeheer op het moment dat een partij beheer voert over aan cliënten "toebehorende middelen ter belegging in financiële instrumenten op grond van een door deze persoon gegeven opdracht". Daarmee is reeds sprake van een vergunningplicht op grond van artikel 2:96 Wft. Een andere toepassing van artikel 2:96 Wft zou beleggers die een vermogensbeheerder opdracht geven om hun vermogen discretionair te beleggen in financiële instrumenten de bescherming uit hoofde van het toezichtrecht ontzeggen, louter omdat de vermogensbeheerder geen of onjuiste uitvoering heeft gegeven aan de ontvangen opdracht. Ook de Voorzieningenrechter heeft dit standpunt in de Voorzieningenuitspraak gevolgd.[79]

132. Het arrest van het Gerechtshof Den Bosch, waarnaar mevrouw Van den Brink verwijst, is daarom in dit geval niet relevant.[80] In deze zaak was de verdachte een overtreding van artikel 2:96 Wft ten laste gelegd, omdat de verdachte zonder vergunning individueel vermogen zou hebben beheerd. Het Gerechtshof sprak de verdachte vrij van deze ten laste gelegde overtreding. Het Gerechtshof overwoog dat voor de grondslag van de af te geven vergunning van doorslaggevend belang is wat er feitelijk met de ingelegde gelden zou zijn geschied. Naar het oordeel van het Gerechtshof had de verdachte feitelijk een beleggingsinstelling beheerd dan wel deelnemingsrechten in een beleggingsinstelling aangeboden. Een overtreding van de vergunningplicht uit hoofde van artikel 2:65 Wft was de verdachte echter niet ten laste gelegd. Dit arrest ziet daarmee op een wezenlijk andere

Grinta echter geen sprake, omdat de levering van de onderliggende valuta juist was uitgesloten en de daaruit volgende risicoblootstelling met onderpand (*margin*) werd afgedekt.

[79] Zie r.o. 19-20 Voorzieningenuitspraak en zie voorts hierna randnummer 147.

[80] Gerechtshof 's-Hertogenbosch 30 december 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:4026.

situatie dan het onderhavige dossier. Zoals de AFM in het Boetebesluit en in randnummers 53-71 van deze beslissing op bezwaar heeft uiteengezet, vallen de feitelijke gedragingen van Grinta immers uitdrukkelijk binnen de reikwijdte van de vergunningplicht uit hoofde van artikel 2:96 eerste lid Wft.

Conclusie bezwaargrond A

133. De AFM concludeert op grond van het voorgaande dat bezwaargrond A niet slaagt en heroverweging op dit onderdeel derhalve niet leidt tot een ander oordeel.

B. Medeplegen

134. Mevrouw Van den Brink voert in het Bezwaarschrift aan dat de AFM haar ten onrechte heeft aangemerkt als medepleger in de zin van artikel 5:1, tweede lid Awb. De kern van het betoog van mevrouw Van den Brink valt uiteen in vijf delen die hieronder separaat zullen worden behandeld:

1. De maatstaf die de AFM heeft gehanteerd om te beoordelen of sprake is van medeplegen is onjuist
2. Mevrouw Van den Brink heeft niet nauw en bewust samengewerkt met Grinta
   a. De AFM duidt de gedragingen van mevrouw Van den Brink verkeerd
      i. Mevrouw Van den Brink heeft geen informatie geplaatst met een wervend karakter
      ii. Mevrouw Van den Brink heeft geen individueel klantcontact gehad
      iii. Mevrouw Van den Brink heeft niet gefungeerd als distributie- of aanmeldkanaal van Grinta
      iv. Mevrouw Van den Brink heeft niet gefungeerd als aanspreekpunt van Grinta
   b. Mevrouw Van den Brink handelde niet op basis van afspraken met Grinta
   c. Mevrouw Van den Brink had geen nauw contact met Grinta
3. Tussen mevrouw Van den Brink en Grinta bestond geen gelijkwaardige relatie
4. Mevrouw Van den Brink heeft geen materiële of intellectuele bijdrage van voldoende gewicht geleverd
5. De samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink was niet gericht op de delictsgedraging

135. Alvorens in te gaan op deze bezwaargrond, zal de AFM toelichten waarom zij in heroverweging tot het oordeel komt dat mevrouw Van den Brink moet worden aangemerkt als medepleger van de overtreding van artikel 2:96, eerste lid Wft door Grinta. Mevrouw Van den Brink heeft daarbij weliswaar niet zelf vermogens beheerd van beleggers, maar in nauwe en bewuste samenwerking met Grinta een wezenlijke bijdrage geleverd aan het illegale vermogensbeheer door Grinta.

Juridisch kader medeplegen

136. Artikel 5:1, tweede lid Awb bepaalt dat onder een overtreder wordt verstaan degene die een overtreding pleegt of medepleegt. Medeplegen doet zich voor als twee of meer (rechts)personen gezamenlijk een overtreding begaan. De wetgever heeft ervoor gekozen om met het kader voor medeplegen in het bestuursrecht aan te sluiten bij het strafrechtelijke kader van medeplegen, dat voortvloeit uit artikel 47, eerste lid, Wetboek van Stafrecht (**Sr**).[81]

137. Het strafrechtelijk begrip medeplegen is nader uitgewerkt in strafrechtelijke jurisprudentie. In zijn arrest van 2 december 2014 heeft de Hoge Raad een overzicht gegeven van de stand van deze jurisprudentie. In zijn arrest heeft de Hoge Raad uiteengezet dat voor medeplegen in het strafrecht sprake moet zijn van een voldoende nauwe en bewuste samenwerking met een ander of anderen. Het accent ligt daarbij op de samenwerking en minder op de vraag wie de feitelijke handelingen van de overtreding heeft verricht. [82] De beoordeling of een samenwerking voldoende nauw en bewust is, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. De Hoge Raad heeft deze beoordeling daarom niet gevat in algemene regels, maar heeft wel aandachtspunten geformuleerd voor deze beoordeling. De relevante aandachtspunten houden in dat de materiële en/of intellectuele bijdrage aan het delict van voldoende gewicht is (dit criterium wordt verkort ook aangeduid als een wezenlijke bijdrage).

138. Per geval moet op grond van de relevante feiten en omstandigheden worden beoordeeld of een persoon is aan te merken als medepleger. De Hoge Raad heeft overwogen dat daarbij rekening kan worden gehouden met de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.[83] Deze gezichtspunten kunnen worden gebruikt bij de beoordeling of een materiële en/of intellectuele bijdrage aan het delict van zodanig gewicht is, dat sprake is van medeplegen.

139. De Hoge Raad merkt in zijn overzichtsarrest voorts op dat de bijdrage in de meeste gevallen zal worden geleverd tijdens het begaan van het strafbare feit in de vorm van een gezamenlijke uitvoering van het feit. Deze bijdrage kan echter ook worden geleverd in de vorm van verscheidene gedragingen voor en/of tijdens en/of na het strafbare feit. Daarbij is niet uitgesloten dat de bijdrage in de

[81] *Kamerstukken II* 2003/04, 29702, nr. 3, p. 79-80.
[82] HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, r.o. 3.1. e.v. Deze uitgangspunten zijn eveneens toegepast in HR 4 feburari 2020, ECLI:NL:HR:2020:187 en HR 9 januari 2024, ECLI:NL:HR:2024:3.
[83] HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, r.o. 3.2.2.

hoofdzaak vóór het strafbare feit is geleverd. Op dat moment zal extra aandacht moeten worden besteed in de bewijsvoering aan de vraag of zo bewust en nauw is samengewerkt bij het strafbare feit dat van medeplegen kan worden gesproken, in het bijzonder dat en waarom de bijdrage van de verdachte van voldoende gewicht is geweest. Een geringe bijdrage aan de uitvoering van het delict zal in dergelijke uitzonderlijke gevallen wel moeten worden gecompenseerd, bijvoorbeeld door een grote(re) rol in de voorbereiding. Opzet op of kennis van de illegaliteit van een delictsgedraging zijn dus niet vereist voor medeplegerschap.

140. Bij de toepassing van deze aandachtspunten kan een kleinere bijdrage bij de uitvoering van de delictshandeling worden gecompenseerd doordat die bijdrage essentieel is. Dit deed zich bijvoorbeeld voor in een geval waarin een verdachte *phishing* e-mails had opgesteld en verzonden en de zodoende ontvangen gegevens aan anderen had overgedragen. De verdachte had geen rol bij de daaropvolgend plaatsgevonden oplichting van mensen die op de *phishing* e-mails hadden gereageerd, het gebruik van toegang tot hun bankrekening en creditcard, het wijzigen van de gegevens van deze rekeningen en creditcards en de diefstal door het doen van opnames en betalingen met de verkregen gegevens. Desalniettemin oordeelde het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden dat de verdachte moest worden aangemerkt als medepleger aan deze latere oplichting en diefstal. Aan dit oordeel legde het Gerechtshof ten grondslag dat de verdachte door het opstellen van de *phishing* e-mails en het delen van de daarmee verkregen gegevens de noodzakelijke en wezenlijke eerste schakel was geweest in het geheel van de tenlastegelegde handelingen.[84]

141. De Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State (**de ABRvS**) en het College van Beroep voor het bedrijfsleven (**CBb**) hebben in hun bestuursrechtelijke jurisprudentie aansluiting gezocht bij het voornoemde arrest van de Hoge Raad.[85] In zijn uitspraak van 20 juli 2017 benoemt het CBb bijvoorbeeld dat in het geval van ontbreken van enige rol in de uitvoering van het delict, deze ontbrekende rol moet worden gecompenseerd door bijvoorbeeld een grote(re) rol in de

[84] Hof Arnhem-Leeuwarden 21 december 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:10845: "*Het hof is het met de rechtbank eens dat verdachte een essentiële en directe rol heeft gehad in het geheel van de tenlastegelegde handelingen. Hij verzamelde de mailadressen van de slachtoffers, maakte de phishingmail (al dan niet met instructies van anderen), stuurde de phishingmail naar de slachtoffers en ontving de gephishte (inlog)gegevens. Met deze door verdachte gephishte en overgedragen (inlog)gegevens zijn de overige onder 2, 3, 4 en 5 tenlastegelegde delictshandelingen gepleegd. Hij is de noodzakelijke en wezenlijke eerste schakel geweest in het geheel van de tenlastegelegde handelingen. Zonder zijn bijdrage had er geen sprake kunnen zijn van succesvolle phishing. Er was sprake van een nauwe en bewuste samenwerking tussen verdachte en een of meer mededaders. Het geheel aan handelen van de dadergroep kan daarom aan verdachte als mededader worden toegerekend*."
[85] CBb 20 juli 2017, ECLI:NL:CBB:2017:315; ABRvS 29 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2845.

voorbereiding van het delict om te komen tot medeplegen.[86] Het CBb volgt hier dus de jurisprudentie van de Hoge Raad, zoals samengevat in zijn bovengenoemde arrest van 2014.

142. In de bestuursrechtelijke jurisprudentie zijn ook personen als medepleger aangemerkt die een beperkte rol hadden bij de delictsovertreding, maar waarbij de bijdrage aan de delictsovertreding essentieel was en zonder die bijdrage een overtreding niet goed denkbaar was geweest. In het kader van illegale verhuur van woningen aan toeristen heeft de ABRvS bijvoorbeeld een persoon als medepleger aangemerkt, die op grond van de gemaakte taakverdeling sleutels verstrekte aan de huurders en als contactpersoon optrad. Dat deze werkzaamheden feitelijk van beperkte omvang waren, stond aan dit oordeel niet in de weg.[87] Op gelijke wijze heeft de ABRvS geoordeeld dat een persoon die bemiddelde bij illegale kamerverhuur en bevoegd was daartoe namens de verhuurder overeenkomsten te ondertekenen, maar zelf niet eigenaar of verhuurder was, moest worden aangemerkt als medepleger. Daarbij betrok de ABRvS dat de rol van bemiddelaar "*cruciaal*" was geweest voor de illegale verhuur en dat uit diens betrokkenheid bleek dat sprake was geweest van een bewuste en nauwe samenwerking met de verhuurder. In diezelfde uitspraak achtte de ABRvS niet van belang dat de medepleger niet in staat was de overtreding te beëindigen.[88]

143. Ook een geringe rol bij de uitvoeringshandelingen van een overtreding staat niet in de weg aan een kwalificatie als medepleger. In dat kader komt ook relevantie toe aan een uitspraak van de rechtbank Rotterdam over medeplegen aan een overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft. In deze casus benaderde een Nederlandse rechtspersoon actief Nederlandse consumenten met het aanbod om gebruik te maken van haar eigen handelsalgoritme. Vervolgens bracht de rechtspersoon deze cliënten aan bij een beleggingsonderneming zonder markttoegang in Nederland. De Nederlandse rechtspersoon opende daartoe een beleggingsrekening voor haar cliënten bij de buitenlandse beleggingsonderneming, waarbij beleggers niet de mogelijkheid hadden om voor een andere beleggingsonderneming te kiezen. Naar oordeel van de AFM had de buitenlandse beleggingsonderneming daarmee artikel 2:96 eerste lid Wft overtreden en moest de aanbrengende Nederlandse rechtspersoon worden aangemerkt als medepleger aan deze overtreding. De rechtbank Rotterdam bekrachtigde het oordeel van de AFM.[89]

144. Uit het voorgaande volgt dat voor medeplegen van belang is dat de (mede)plegers bewust en nauw hebben samengewerkt op dusdanige wijze dat de materiële of intellectuele bijdrage van de

[86] CBb 20 juli 2017, ECLI:NL:CBB:2017:315
[87] Zie bijvoorbeeld ABRvS 22 november 2017, ECLI:NL:RvS:2017:3205 en ABRvS 29 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2845.
[88] ABRvS 18 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2429.
[89] Rb. Rotterdam 4 juli 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:5422.

medepleger aan het delict van voldoende gewicht (wezenlijk) is. Die bijdrage kan bestaan uit gezamenlijke uitvoering van de gedragingen die de bestanddelen van de delictsomschrijving vormen. Op grond van de omstandigheden van het geval moet worden beoordeeld of de bijdrage wezenlijk is geweest, waarbij verschillende aandachtspunten kunnen worden meegewogen. De wezenlijkheid van deze bijdrage kan ook zijn gegeven als de medepleger weliswaar een beperkte rol heeft gehad bij de delictsovertreding, maar deze bijdrage essentieel is geweest voor de overtreding. De bijdrage kan ook anderszins voor, tijdens of na de delictsgedraging worden geleverd. In zulke gevallen dient in het bijzonder aandacht te worden besteed aan de vraag of desalniettemin nauw en bewust is samengewerkt en waarom de bijdrage wezenlijk is geweest. Als de gedragingen enkel voor de delictsovertreding hebben plaatsgevonden, moet dat worden gecompenseerd bijvoorbeeld door een grote(re) rol in de voorbereiding om de bijdrage als wezenlijk te kunnen aanmerken.

De Voorzieningenuitspraak

145. De AFM heeft voorts kennisgenomen van de Voorzieningenuitspraak. In de Voorzieningenuitspraak heeft de Voorzieningenrechter publicatie van het Boetebesluit opgeschort, omdat naar het oordeel van de Voorzieningenrechter het medeplegen door mevrouw Van den Brink nog niet evident is.

146. Aan deze opschorting van publicatie heeft de Voorzieningenrechter een belangenafweging ten grondslag gelegd, waarin het maatschappelijk belang van publicatie is afgewogen tegen de belangen die mevrouw Van den Brink heeft bij opschorting van publicatie. Daarbij heeft de Voorzieningenrechter gewicht toegekend aan het feit dat de publicatie een natuurlijk persoon betreft, […]. Ook heeft de Voorzieningenrechter overwogen dat de AFM reeds een openbare waarschuwing tegen Grinta had uitgevaardigd en reeds boetes aan andere *agents* van Grinta heeft opgelegd en gepubliceerd. Tegen deze achtergrond achtte de Voorzieningenrechter het gepast publicatie op te schorten, tenzij het medeplegen door mevrouw Van den Brink in de voorlopige-voorzieningenprocedure evident zou zijn.

147. De Voorzieningenrechter heeft de conclusie van de AFM gevolgd, dat Grinta artikel 2:96 Wft heeft overtreden. Daaraan heeft de Voorzieningenrechter het oordeel ten grondslag gelegd dat, zoals de AFM had overwogen, reeds sprake is van vermogensbeheer als gelden worden beheerd met het doel die te beleggen in financiële instrumenten. Daartoe heeft de Voorzieningenrechter ook vastgesteld dat de transacties van de Forex-robot van Grinta waren gericht op financiële instrumenten.

148. Hoewel de Voorzieningenrechter het standpunt van de AFM heeft gevolgd dat Grinta artikel 2:96, eerste lid, Wft heeft overtreden, heeft de Voorzieningenrechter geoordeeld dat het medeplegen aan

die overtreding door mevrouw Van den Brink in de voorlopige-voorzieningenprocedure nog niet evident was gebleken.

149. Bij deze overweging heeft de Voorzieningenrechter een aantal gezichtspunten van belang geacht. De Voorzieningenrechter stelt voorop dat hij het leerstuk medeplegen geen eenvoudig leerstuk acht, hetgeen in dit geval wordt versterkt door het feit dat Grinta reeds in overtreding was voordat mevrouw Van den Brink haar werkzaamheden als *agent* aanving en de overtreding ook zonder betrokkenheid van mevrouw Van den Brink zou hebben voortbestaan. Het medeplegerschap van mevrouw Van den Brink veronderstelt dus een segmentering van de overtreding van Grinta, die de Voorzieningenrechter complex toepasbaar acht. Daarnaast was de Voorzieningenrechter nog niet overtuigd dat de bijdrage van mevrouw Van den Brink van voldoende gewicht is geweest, omdat mevrouw Van den Brink naar zijn oordeel geen leidende of sturende rol heeft gespeeld voorafgaand aan de overtreding door Grinta. Mevrouw Van den Brink heeft naar oordeel van de Voorzieningenrechter ook geen vermogens aan Grinta geleverd, maar beleggers beïnvloed om via Grinta te beleggen. Om deze reden heeft de Voorzieningenrechter geoordeeld dat hij het medeplegen nog niet evident vond.

Reactie AFM

150. De AFM ziet in de Voorzieningenuitspraak geen aanleiding om te komen tot een afwijkende maatstaf voor haar beoordeling van de vastgestelde feiten en gedragingen van mevrouw Van den Brink. Daarbij moet worden vooropgesteld dat de Voorzieningenrechter de opschorting van publicatie van het Boetebesluit nadrukkelijk heeft gebaseerd op een belangenafweging. In deze belangenafweging heeft de Voorzieningenrechter meer gewicht toegekend aan de belangen van mevrouw Van den Brink bij opschorting en overwogen dat hij publicatie zou opschorten tenzij het medeplegen van mevrouw Van den Brink evident is. Daarmee heeft de Voorzieningenrechter een strikte maatstaf voor publicatie gehanteerd, die in een voorlopige-voorzieningenprocedure niet eenvoudig zal zijn vervuld. Daarom ziet de AFM in de Voorzieningenuitspraak primair de overtuiging van de Voorzieningenrechter, dat het vaststellen van medeplegen een genuanceerde beoordeling behoeft die zich niet leent voor een voorlopige-voorzieningenprocedure en derhalve in bezwaar en eventueel beroep moet worden beoordeeld.

151. De AFM merkt daarbij op dat het doorlopende karakter van de overtreding van Grinta en de betrokkenheid van mevrouw Van den Brink gedurende een deel van de overtredingsperiode niet aan een kwalificatie als medepleger in de weg staan. De AFM ziet hier een gelijkenis met strafrechtelijke concepten zoals gewoontewitwassen, mensenhandel en andere doorlopende misdrijven die betrokkenheid van meerdere personen vergen. Bij dergelijke delicten zullen de daders steeds

opnieuw de feitelijke handelingen voorbereiden en uitvoeren die gezamenlijk leiden tot de delictsomschrijving, maar kan de groep van betrokkenen gedurende dit tijdsbestek variëren. Een soortgelijke situatie doet zich voor bij het verrichten van vermogensbeheer zonder vergunning. Ook hiervoor zullen – mogelijk in wisselende samenstelling - steeds opnieuw handelingen worden verricht die bijdragen aan het complex van gedragingen dat illegaal vermogensbeheer vormt: het beheer van reeds ontvangen gelden en het werven van nieuwe gelden. Dat mevrouw Van den Brink op deze wijze gedurende een deel van de overtreding door Grinta een wezenlijke bijdrage heeft geleverd door beleggers aan te brengen en zo het vermogensbeheer met betrekking tot deze beleggers eerst mogelijk te maken, staat derhalve niet in de weg aan een kwalificatie als medepleger.

152. Voor zover de Voorzieningenrechter voorts zijn oordeel heeft gebaseerd op de vraag of mevrouw Van den Brink in de voorbereiding van de overtreding door Grinta een leidende of sturende rol heeft gehad, merkt de AFM daarover het volgende op. Een leidende of sturende rol is inderdaad een van de manieren waarop een medepleger in de voorbereidende fase een materiële of intellectuele bijdrage van voldoende gewicht kan leveren aan een overtreding, maar is niet de enige wijze waarop een bijdrage van voldoende gewicht kan worden geleverd. Ook zonder een leidende of sturende rol in de voorbereiding kan de bijdrage van een betrokkene derhalve van voldoende gewicht zijn voor het desbetreffende delict. De AFM zal het gezichtspunt van de Voorzieningenrechter dienovereenkomstig toepassen.

153. Voor zover de Voorzieningenrechter ten slotte heeft overwogen dat mevrouw Van den Brink geen te beheren vermogens aan Grinta zou hebben geleverd, merkt de AFM op dat mevrouw Van den Brink inderdaad een dergelijke rol niet kon vervullen. De beleggers maakten hun eigen vermogen over naar Grinta. Naar opvatting van de AFM is derhalve de vraag relevant of de gedragingen van mevrouw Van den Brink er feitelijk toe hebben geleid dat beleggers hiertoe overgingen en zij op deze wijze een cruciale bijdrage heeft geleverd aan de overtreding van Grinta. Mevrouw Van den Brink heeft onder meer Grinta bij beleggers geïntroduceerd en aangeprezen, zorgen of twijfels bij beleggers weggenomen en middels een aanmeldlink en individueel contact beleggers bewogen om bij Grinta een beleggingsrekening te openen en vermogen in te leggen ter belegging in financiële instrumenten. Daarnaast heeft zij beleggers gedurende het aanmeldproces begeleid en gefungeerd als aanspreekpunt voor beleggers. Dat het hier gaat om een wezenlijke bijdrage in nauwe en bewuste samenwerking met Grinta zal de AFM in de volgende paragrafen bevestigend beantwoorden.

<u>Kennis van vermogensbeheer door Grinta zonder vergunning</u>

154. Mevrouw Van den Brink had kennis van het illegale vermogensbeheer door Grinta in Nederland. Mevrouw Van den Brink wist immers dat Grinta op discretionaire basis en op grond van een opdracht

vermogens van Nederlandse beleggers beheerde ter belegging in financiële instrumenten. Mevrouw Van den Brink wist daarbij dat Grinta niet over een vergunning beschikte. Deze kennis blijkt uitdrukkelijk uit de uitlatingen die mevrouw Van den Brink door de jaren heen op de website van FVV, op sociale media en in individuele klantcontacten heeft gedaan. Of zij wist dat Grinta wel een vergunning zou moeten hebben is daarbij niet relevant.

155. Dat mevrouw Van den Brink wist dat Grinta in Nederland actief was, blijkt al uit het feit dat zij zelf als *agent* van Grinta in Nederland actief was. Daarnaast opereerde zij de website van FVV en haar accounts op sociale media in het Nederlands en plaatste zij een link naar de Nederlandstalige video van Grinta op YouTube. Deze gedragingen waren onmiskenbaar gericht tot Nederlandse beleggers en hebben er ook toe geleid dat Nederlandse beleggers een *managed acocunt* bij Grinta hebben aangemaakt en hierop gelden hebben gestort.

156. Mevrouw Van den Brink wist eveneens dat de Forex-robot van Grinta automatisch en zonder tussenkomst van beleggers transacties uitvoerde. Zij benoemde dit ook uitdrukkelijk op de website van FVV. Zo typeerde zij de beleggingen als "*volledig geautomatiseerd en passief*".[90] Ook schreef zij op de website van FVV: "*Er zijn mensen die hier moeite mee hebben, want traden liever zelf en vanaf een eigen brokers-account. Voordeel is wel dat je er geen enkel omkijken naar hebt*."

157. Mevrouw Van den Brink wist ook dat de Forex-robot handelde in financiële instrumenten en niet in de onderliggende valuta. Zij had immers zelf een *managed account* van Grinta en had daarop nooit vreemde valuta bijgeschreven gekregen. Ook op sociale media heeft mevrouw Van den Brink uitdrukkelijk benoemd dat de dienstverlening zag op CFD's zonder levering van de onderliggende waarde:

> "*Forex-bots zijn en blijven gevaarlijke producten waarbij wordt gehandeld in CFD's (contracten) zonder enige onderliggende waarde.*"[91]

158. Mevrouw Van den Brink wist ook dat Grinta niet over een vergunning van de AFM beschikte, dit heeft zij verschillende keren benoemd op haar website en in *posts* op sociale media (zie randnummers 89, 90 en 93 van deze beslissing op bezwaar). Zo benoemde zij in een post uit mei 2020 op haar website als een van de nadelen van Grinta:

> "*Allereerst heb je te maken met een ongereguleerde broker. Gezien er vanuit de EU geen toezicht op kan worden gehouden heeft de AFM deze als onwenselijk betiteld. Je houvast is dus het feit dat Grinta*

[90] Zie randnummer 89, met verwijzing naar op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[91] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.

in 2008 reeds is opgericht en sinds decelmber 2015 een trackrecord heeft opgebouwd met de arbitrage-bot."[92]

159. In haar Zienswijze heeft mevrouw Van den Brink ook erkend dat zij wist dat Grinta niet over een vergunning van de AFM beschikte.[93]

160. Uit het voorgaande volgt dat mevrouw Van den Brink op de hoogte was van alle onderdelen van de omschrijving van het delict dat leidt tot overtreding van artikel 2:96, eerste lid Wft. Mevrouw Van den Brink had derhalve kennis van de delictsgedraging.

161. Voor de volledigheid merkt de AFM daarbij op dat het niet relevant is of mevrouw Van den Brink wist dat Grinta een vergunning op grond van artikel 2:96, eerste lid Wft had moeten hebben en daarmee in strijd met dit artikel opereerde. Voor overtreding van artikel 2:96, eerste lid Wft is geen opzet op de overtreding vereist. Artikel 2:96 Wft kent geen bestanddeel dat ziet op opzet op wederrechtelijkheid.

Bewuste en nauwe samenwerking

162. Ondanks de wetenschap dat Grinta zonder vergunning in Nederland actief was, is mevrouw Van den Brink een nauwe en bewuste samenwerking met Grinta aangegaan en heeft zij aan deze samenwerking structureel uitvoering gegeven.

163. Deze bewuste en nauwe samenwerking kwam voort uit de afspraken die mevrouw Van den Brink heeft gemaakt met Grinta over haar rol als *agent*. Deze afspraken zijn vervat in het *Introducing Broker Agreement* en door Michael nogmaals beschreven in de e-mail van 29 december 2020.[94] Op grond van deze afspraken moest mevrouw Van den Brink als *agent* zich maximaal inspannen om beleggers voor Grinta te werven, waarbij zij ten minste vijf beleggers per twaalf maanden moest aanbrengen.[95] Daarnaast had mevrouw Van den Brink het recht van Grinta gekregen om Grinta te promoten. Grinta was op grond van deze afspraken verplicht mevrouw Van den Brink bij haar werkzaamheden te ondersteunen en de genoemde provisie aan mevrouw Van den Brink te betalen. De provisiestructuur die Grinta hanteerde had tot gevolg dat mevrouw Van den Brink er belang bij had dat de beleggers

[92] Zie ook randnummer 90, met verwijzing naar op de zaak betrekking hebbende stukken 033.
[93] Zienswijze p. 22: "*Zij heeft altijd gecommuniceerd dat het een ongereguleerde partij betrof*"
[94] Op de zaak betrekking hebbende stukken 059, zie ook randnummer 81 hierboven.
[95] Vergelijk ook bepaling 4.3 van het *Introducing Broker Agreement* (op de zaak betrekking hebbende stukken 060.1), op grond waarvan mevrouw Van den Brink verplicht was "*To put forth maximal effort into acquiring clients to the company*."

die zij bij Grinta aanbracht zo veel mogelijk vermogen zouden inleggen. Zij ontving immers provisie over het vermogen dat beleggers inbrachten en over het rendement dat beleggers over dit vermogen behaalden. Daarmee heeft mevrouw Van den Brink circa €195.000 verdiend. Dit geldelijk voordeel was voor mevrouw Van den Brink ook de beweegreden om met Grinta samen te werken. Zo schreef mevrouw Van den Brink op de website van FVV:

> "*In onze FIRE Masterclass leer ik de win-win methode uit als het gaat om affiliate marketing, waar feitelijk mijn hele website op draait. Ik schrijf over partijen waar ik zelf gebruik van maak en op het moment dat ik er een goed gevoel bij heb, vraag ik een affiliate link aan bij de partij waar ik over blog. Maar ook wel in die volgorde: eerst uittesten en vervolgens schrijven over mijn ervaringen met als doel een win-win situatie te creëren*."[96]

164. Op grond van de gemaakte afspraken bestonden tussen Grinta en mevrouw Van den Brink een duidelijke taakverdeling en wederzijdse verwachtingen. Zowel Grinta als mevrouw Van den Brink hebben in hun communicatie en gedragingen consequent uitvoering gegeven aan deze taakverdeling en gehandeld op grond van gedeelde wederzijdse verwachtingen. Zo handelden mevrouw Van den Brink en Grinta snel en doortastend als daartoe aanleiding bestond om ervoor te zorgen dat beleggers zich bij Grinta zouden aanmelden of de aanmelding zouden voltooien. Dit blijkt onder andere uit de wijze waarop Michael beleggers naar mevrouw Van den Brink verwees en de snelheid waarmee mevrouw Van den Brink beleggers contacteerde om te helpen bij problemen in het aanmeldingsproces (zie ook randnummers 108-110 van deze beslissing op bezwaar). Zonder nauw en snel contact tussen Grinta en mevrouw Van den Brink en een gedeeld begrip van verantwoordelijkheden zou een zodanig snelle reactie immers niet mogelijk zijn geweest.

165. Uit het voorgaande volgt dat mevrouw Van den Brink, bezien vanuit het samenstel van feiten en omstandigheden dat de AFM in het Onderzoeksrapport en het Boetebesluit heeft vastgesteld, in de periode van 29 oktober 2019 tot en met 28 oktober 2021 nauw en bewust heeft samengewerkt met Grinta om te komen tot de delictsgedraging die leidt tot overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft.

Wezenlijke bijdrage

166. De AFM heeft vastgesteld dat Grinta artikel 2:96, eerste lid Wft heeft overtreden door zonder een daartoe vereiste vergunning in Nederland vermogens te beheren. Mevrouw Van den Brink heeft zelf geen individuele vermogens beheerd, maar wel nauw en bewust met Grinta samengewerkt om ervoor te zorgen dat beleggers zich bij Grinta zouden aanmelden en geld overmaakten naar Grinta.

[96] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.

Daarbij ondersteunde zij beleggers ook bij hun aanmelding bij Grinta. Naar het oordeel van de AFM heeft mevrouw Van den Brink op deze wijze een wezenlijke bijdrage geleverd aan de voorbereiding en de aanvang van de uitvoering van de delictsgedraging door Grinta. In essentie heeft mevrouw Van den Brink eraan bijgedragen dat de overtreding van Grinta op omvangrijke schaal kon plaatsvinden.

167. De delictsgedraging van vermogensbeheer zonder vergunning is slechts mogelijk als de illegale vermogensbeheerder vermogen van beleggers tot zijn beschikking krijgt. De wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink bestond eruit dat zij het ertoe heeft geleid dat beleggers zich als cliënt aanmeldden bij Grinta en daadwerkelijk vermogen aan Grinta ter beschikking hebben gesteld met het doel dat dit vermogen zou worden beheerd en belegd. Op deze wijze heeft mevrouw Van den Brink circa 50 personen als belegger bij Grinta aangebracht. Daarmee was mevrouw Van den Brink een cruciale schakel tussen Grinta en beleggers.

168. Mevrouw Van den Brink instrumentaliseerde daarbij de reikwijdte van haar openbare uitlatingen, de geloofwaardigheid die zij onder beleggers genoot en het vertrouwen dat zij in haar hadden om uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken met Grinta. Deze naamsbekendheid en geloofwaardigheid onder beleggers stelden mevrouw Van den Brink in staat om in de voorbereidende fase van het delict een grote bijdrage te leveren aan de werving en aanmelding van beleggers bij Grinta. Mevrouw Van den Brink werd door beleggers gezien als ervaringsdeskundige en benoemde veelal niet dat zij er door de hoge provisies direct belang bij had dat beleggers zich bij Grinta zouden aanmelden en geld naar Grinta zouden overmaken.[97] Dit maakte beleggers gevoelig voor beïnvloeding.

169. Grinta beschikte zelf niet over een dergelijke naamsbekendheid en geloofwaardigheid onder beleggers. Het bedrijfsmodel van Grinta was er daarom op gericht om voor de werving van beleggers te steunen op de werkzaamheden van *agents*. De bijdrage van mevrouw Van den Brink was tegen deze achtergrond van groot gewicht voor Grinta en cruciaal voor het illegale vermogensbeheer van Grinta. In deze cruciale bijdrage van mevrouw Van den Brink ziet de AFM sterke gelijkenissen met de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke uitspraken waarnaar is verwezen in randnummers 140, 142 en 143 van deze beslissing op bezwaar, waarin de bevoegde rechters eveneens oordeelden dat sprake was van medeplegen.

[97] Zoals de AFM in haar verkennend onderzoek naar finfluencers heeft vastgesteld, beschouwen (potentiële) beleggers finfluencers veelal als experts, terwijl de meeste finfluencers geen relevante financiële opleiding of werkervaring hebben. Zie: https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2021/december/verkenning-finfluencers. Deze bevindingen zijn in december 2021 en derhalve na het einde van de overtreding van mevrouw Van den Brink gepubliceerd.

170. De wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink omvat een samenstel van gedragingen dat voortkwam uit een nauwe en bewuste samenwerking met Grinta. In de kern kunnen de relevante gedragingen van mevrouw Van den Brink en daarmee haar bijdrage aan de overtreding van Grinta worden gevat in de volgende vier punten:

    1. Niet-individuele informatievertrekking: mevrouw Van den Brink heeft regelmatig informatie met een wervend karakter geplaatst op de website van FVV en sociale media en in ieder geval één mailing over Grinta aan (potentiële) beleggers verstuurd;
    2. Individueel contact met (potentiële) beleggers: mevrouw Van den Brink heeft in individuele gevallen informatie over Grinta verstrekt aan (potentiële) beleggers en vragen van (potentiële) beleggers beantwoord en hen zodoende bewogen tot het openen van een *managed account* bij Grinta en het overmaken van gelden aan Grinta;
    3. Distributie- of aanmeldkanaal: mevrouw Van den Brink heeft opgetreden als distributie- of aanmeldkanaal van Grinta door aanmeldlinks en contractdocumentatie met (potentiële) beleggers te delen en beleggers te ondersteunen gedurende de aanmelding bij Grinta met als doel hun aanmelding te effectueren; en
    4. Aanspreekpunt: mevrouw Van den Brink heeft als gevolg van de positionering door Grinta en haar eigen gedragingen *de facto* opgetreden als aanspreekpunt van Grinta voor beleggers.

171. In onderlinge samenhang volgt uit het voorgaande dat sprake is van een wezenlijke bijdrage van zodanig gewicht, dat de betrokkenheid van mevrouw Van den Brink kwalificeert als medeplegen. De AFM zal de punten 1 tot en met 4 hieronder nader toelichten.

    <u>Ad 1: niet-individuele informatieverstrekking</u>

172. Mevrouw Van den Brink heeft regelmatig niet-individuele informatie met een wervend karakter verstrekt aan (potentiële) beleggers. De AFM verwijst in dit verband naar de feiten die zij in randnummers 88 tot en met 95 van deze beslissing op bezwaar heeft samengevat. Hieruit blijkt dat mevrouw Van den Brink regelmatig via verschillende kanalen wervende informatie verstrekte over Grinta.

173. In de informatie die mevrouw Van den Brink via haar website, sociale media en in ieder geval een mailing verstrekte legde zij stelselmatig nadruk op de voordelen van Grinta. Zo verwees mevrouw Van den Brink in haar *posts* regelmatig naar de stabiele rendementen van Grinta:

- "*steady winst tussen 4-7% per maand op je inleg*";[98]
- "*Grinta Invest kabbelt gewoon door en behaalt weer een prima rendement deze maand*";[99]
- "*De EA heef een standaardrendement van tussen de 4-7% per maand op je inleg*";[100]
- "*Wel is het een volledig passieve bot en heb je een steady winst waar je simpelweg niets voor hoeft te doen*";[101]
- "*We hebben mooie, steady winsten behaald en ook al winst opgenomen uit het account.*"[102]

174. Daarnaast benoemde mevrouw Van den Brink de vermeend risicoloze winst die beleggers zouden kunnen behalen en het minimale marktrisico dat beleggers zouden lopen:

- "*minimaal marktrisico*";[103]
- "*veruit het allergrootste voordeel ten opzichte van de andere bots die ik heb getest, is uiteraard het minimale marktrisico*";[104]
- "*Forex is een sexy beleggingsvorm met gigantische rendementen, maar het is en blijft wel een product met een flinke hefboom erop. Nu is dit met Forex Arbitrage ('risicovrije winst') natuurlijk weer anders dan met een tradebot waarbij je zelf aan knoppen draait*"; [105]
- "*Het wordt bijna saai om te schrijven over Grinta, maar het is nu eenmaal arbitrage en er wordt dus gewoon geen verlies gedraaid, enkel winst […] Bij arbitrage heb je te maken met risicoloze winst, omdat je het verschil tussen twee aan elkaar parallel liggende paren 'wegschraapt' en slechts een aantal seconden op de markt bent*".[106]

175. Daarnaast benoemde mevrouw Van den Brink regelmatig de lage kosten en efficiënte uitbetalingen:

- "*Omdat het hier gaat om high-frequency trading (ook wel flits-traden genoemd), bevind je je slechts 6 seconden in de markt. Dit zorgt er dus voor dat de kosten aan de broker minimaal zijn*";[107]
- "*Ook de uitbetalingen vind ik een heel positief punt. Enorm snel! Soms zelfs dezelfde dag nog*";[108]

[98] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031 en 034.
[99] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[100] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[101] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[102] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[103] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[104] Op de zaak betrekking hebbende stukken 033.
[105] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[106] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[107] Op de zaak betrekking hebbende stukken 033.
[108] Op de zaak betrekking hebbende stukken 033.

- "*Betaald netjes en snel uit, is transparant over de afspraken en loyaal naar vaste klanten (wat minder attent naar nieuwe klanten af en toe)*".[109]

176. Op grond van deze voordelen sprak mevrouw Van den Brink regelmatig een sterke voorkeur uit voor de dienstverlening van Grinta. Daartoe typeerde zij Grinta als "*de favoriet*", "*de grote winnaar*" en "*een droom*" (zie randnummer 94) en becommentarieerde zij het behaalde rendement met "*party time*":[110]

177. Daarbij benoemde mevrouw Van den Brink weliswaar ook potentiële nadelen van beleggingen via Grinta, maar werden deze nadelen veelal ondergeschikt gepresenteerd en van nuancering voorzien.

[109] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[110] Op de zaak betrekking hebbende stukken 147 respectievelijk 062.1.

Zo merkte mevrouw Van den Brink in haar *posts* op dat tegenover het risico van Grinta als ongereguleerde broker stond dat beleggers "*houvast*" konden ontlenen aan het feit dat Grinta in 2008 was opgericht en sinds 2015 een trackrecord had opgebouwd.

178. Op dezelfde wijze merkte mevrouw Van den Brink over de minimale inleg van €10.000 op dat deze wel leidde tot "*mooie dagwinsten*" en dat beleggers ook in het eerste jaar hun inleg wel konden opnemen:

- "*Bij deze EA kan je pas beginnen met 10.000 euro. Dit is enerzijds een nadeel, maar anderzijds pak je om deze reden wel mooie dagwinsten. De EA heeft een standaardrendement van tussen de 4-7% per maand op je inleg"*[111]
- *"Je kunt pas instappen vanaf 10.000 euro en je inleg staat het eerste jaar, een jaar "vast". Dit betekent overigens niet dat als je je geld écht nodig zou hebben, je dit geld niet kunt opnemen. Dit kan wel, maar je betaalt dan feitelijk met je behaalde winst en je account wordt voorgoed gesloten*."[112]

179. Uit het voorgaande volgt dat mevrouw Van den Brink structureel overwegend positief over Grinta berichtte en deze berichtgeving derhalve een wervend karakter kende.[113] Deze wervende informatie werd door potentiële beleggers ter harte genomen, vanwege het vertrouwen dat zij in haar hadden op grond van haar ervaringen en inzichten. Zo verklaarde een belegger:

"Om er zeker van te zijn dat wij ons geld op een veilige manier zouden beleggen zijn we ons verder gaan oriënteren. Hierbij kwamen wij op sites van Nederlandse partners van Grinta zoals (…) en Financieelvrijevrouw.nl. Zij werkten al langer samen met Grinta Invest, positieve ervaringen, goede recensies en ook was er door één van hen persoonlijk contact geweest met Michael van Grinta Invest."[114]

180. Deze wervende informatie heeft beleggers ook beïnvloed in hun beslissing om zich bij Grinta aan te melden en vermogen aan Grinta toe te vertrouwen. Deze beïnvloeding volgt ook uit verklaringen van beleggers (zie randnummers 115-119 van deze beslissing op bezwaar). Een andere gedupeerde

[111] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[112] Op de zaak betrekking hebbende stukken 033.
[113] De AFM verwijst ook naar de invulling die zij aan het begrip "wervend" heeft gegeven in haar Beleidsregel informatieverstrekking: "*een uiting is wervend of aanprijzend als sprake is van een selectieve weergave van met name de positieve kenmerken van een financieel product. Dat naast positieve ook negatieve kenmerken worden genoemd, maakt dat niet anders*."
[114] Op de zaak betrekking hebbende stukken 036.

belegger verklaarde hierover dat door deze wervende informatie, die niet als reclame herkenbaar was, veel mensen zijn gedupeerd:

"Mijn opvatting is dus dat wij allemaal misleid zijn door de accounts van [AFM: FVV en een andere website] omdat zij daarmee op hun site pronken. Ik vind dan ook dit dat valt onder reclame maken voor Grinta invest aangezien zij ervoor betaald worden door middel van fictief commissies toevoegen aan hun account(misleiding van het bedrijf zelf). Daarnaast staat dit niet vermeld op de site van zowel financieelvrijevrouw.nl als[website] . Terwijl dit in mijn ogen onder reclame valt. Hierdoor zijn er ook zoveel mensen gedupeerd."[115]

Ad 2: individueel contact met (potentiële) beleggers

181. Mevrouw Van den Brink verstrekte ook in individueel contact met (potentiële) beleggers via e-mail, telefoon en berichtendiensten van sociale media informatie over Grinta. Tijdens deze contactmomenten beantwoordde zij ook vragen over de dienstverlening van Grinta en nam zo twijfels bij (potentiële) beleggers weg. De AFM verwijst naar de feiten en omstandigheden die de AFM in het Boetebesluit heeft uiteengezet en die zij heeft samengevat in randnummers 96-114 van deze beslissing op bezwaar. Op deze wijze bewoog zij beleggers ertoe een *managed account* bij Grinta te openen en gelden over te maken aan Grinta. De AFM licht dit toe aan hand van enkele voorbeelden.

182. In reactie op een vraag van een potentiële belegger benadrukte mevrouw Van den Brink haar tevredenheid over Grinta:

- *"Ja, ik ben nog steeds enorm tevreden over Grinta! Tot nu toe heb ik geen reden tot twijfel. Ik denk dat er weinig negatiefs wordt geschreven over Grinta, omdat er simpelweg nog weinig negatieve ervaringen zijn. Zo ook niet bij mij."*[116]

183. Daarnaast beantwoordde mevrouw Van den Brink vragen over de voorwaarden van Grinta, de behaalde rendementen en het feit dat geen marktrisico werd gelopen:

- "*Omdat ik deze vragen [over de kosten van Grinta] meer krijg heb ik een pagina aangemaakt met antwoorden.*
  (…)
  Zie hierbij de pagina: (…)"[117]

[115] Op de zaak betrekking hebbende stukken 035.
[116] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[117] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.

- "*Ja, dat klopt. In iets meer dan 2 jaar heb je je hele inleg terug verdiend bij Grinta*."[118]

- "*Het eerste jaar staat je geld "vast". Maar na het eerste jaar kan je idd je geld er makkelijk weer afhalen."*[119]

- *"Je kunt het eerste jaar geen winst uit Grinta halen. Pas na een jaar kan dit. Haal je wel eerder geld uit Grinta, dan betaal je feitelijk met je winst."*[120]

- "*De winsten die zijn benoemd, daar is de performance fee vanaf.*[121]

- "*Grinta is een heel ander verhaal. Het gaat hier om arbitrage door high frequency trading. Je hebt dan dus niet te maken met charges aan de broker, want de trades staan maximaal 6 seconden open. Bij […] en […] staan de trades veel langer open en betaal je over de tijd dat de trades open staan. Hoe korter hoe beter dus."*[122]

- "*De enige partij waarbij je geen marktrisico loopt is Grinta: [koppeling naar toelichting op website FVV] – want je hebt hier te maken met arbitrage trading. Er wordt gehandeld met voorkennis. De EA schraapt die prijsverschillen weg tussen de aan elkaar parallel liggende paren (GBP/JPY), dus je kunt niet in drawdown komen te staan.*
  (…)
  Maar zoals ik hierboven al benoemde, loop je bij grinta wel een risico omdat de broker ongereguleerd is. Je kunt dus niet terugvallen op een depositogarantiestelsel bij mismanagement."

- "*Een trade per dag is inderdaad wel een beetje gemiddeld, dat is waar die op ingesteld is. Af en toe pakt hij ook twee trades, heel soms drie, maar feitelijk is het meestal één trade per dag. Dus dat klopt. Het zijn ook altijd dezelfde paren, dus het is altijd inderdaad Japanse yen ten opzichte van de Britse pond. Dat klopt ook, dat heeft er mee te maken dat die paren gewoon volatiel zijn ten opzichte van elkaar., dus dan kun je daar wat betere winsten meepakken. Dus never change a winning team-achtig*."[123]

[118] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[119] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1
[120] Op de zaak betrekking hebbende stukken 034.
[121] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[122] Op de zaak betrekking hebbende stukken 034.
[123] Op de zaak betrekking hebbende stukken 080.2.

184. Ook nam mevrouw Van den Brink twijfels bij beleggers weg, door te benadrukken dat zij vertrouwen had in beleggingen via Grinta, ondanks het feit dat beleggers zorgen uitten over de integriteit van Grinta en het feit dat Grinta niet was gereguleerd:

- "*Ik vertrouw zelf wel in deze vorm van beleggen, dat is ook de reden dat ik hierin investeer"*[124]

- "*Alle bots die ik gebruik zijn dusdanig transparant dat je de hele dag inzage hebt in alle trades.*
  (…)
  Ernaast heb je te maken met 3 partijen: het [handelsplatform], de EA-ontwikkelaar en de broker. Een Ponzi zou betekenen dat al deze partijen nauw met elkaar samenwerken om de Ponzi-maker een plezier te doen. Die kans is nihil, want de partijen zijn onafhankelijk
  (…)
  Het wordt een ander verhaal als [handelsplatform], de EA-ontwikkelaar en de broker allemaal 1 en dezelfde partij zijn en je geen enkele inzage hebt in het proces."[125]

- "*Tot nu toe is Grinta wel betrouwbaar gebleken, maar ze zijn ongereguleerd dus je moet wel het risico durven nemen*"[126]

185. Uit deze gedragingen volgt dat mevrouw Van den Brink op individuele basis informatie verstrekte aan beleggers, waarbij de inhoud en diepgang van deze informatie werden afgestemd op de belegger in kwestie. In haar reacties onder blogs, e-mails, chatberichten en telefoongesprekken gaf mevrouw Van den Brink indien nodig uitvoerige toelichting op de werkwijze en risico's van Grinta en nam zij voorkomende twijfels van beleggers weg. Ook in deze individuele informatievoorziening overwegen de positieve kenmerken van Grinta. Mevrouw Van den Brink benoemde weliswaar in haar berichten ook mogelijke nadelen en risico's van beleggingen via Grinta, maar voorzag deze nadelen doorgaans van een nuancering of afzwakking.

186. De hierboven beschreven gedragingen van mevrouw Van den Brink waren erop gericht om beleggers te beïnvloeden in hun beslissing om vermogen via Grinta te beleggen en te zorgen dat aan deze beslissing voorspoedig uitvoering werd gegeven. Daarmee hadden deze werkzaamheden het doel dat Grinta beschikking zou krijgen over vermogen van beleggers en op die wijze de delictsgedraging van illegaal vermogensbeheer kon voltooien. Uit de geciteerde conversaties blijkt dat mevrouw Van den Brink daarbij gebruik maakte van het vertrouwen dat zij genoot bij beleggers, door wie zij onder

[124] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[125] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031.
[126] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1

andere werd beschouwd als een persoon "*die er wel wat vanaf wist*" en "*plausibele uitleg*" kon geven over Grinta en die haar *"volledig*" vertrouwden.[127]

187. Ten slotte benoemde mevrouw Van den Brink ook in deze contacten doorgaans niet dat zij ten gevolge van de provisiestructuur van Grinta er persoonlijk belang bij had dat de beleggers wier vragen zij beantwoordde zouden instappen bij Grinta. Zoals blijkt uit het citaat dat is opgenomen in randnummer 98 van deze beslissing op bezwaar, benoemde mevrouw Van den Brink de hoge provisies niet in een reactie op een belegger die uitdrukkelijk naar deze provisies verwees.

Ad 3: optreden als distributie- of aanmeldkanaal van Grinta

188. Ten derde volgt uit de beschreven feiten en omstandigheden dat mevrouw Van den Brink heeft gefungeerd als distributie- of aanmeldkanaal voor Grinta. Mevrouw Van den Brink zorgde ervoor dat de beleggingsdiensten van Grinta bij potentiële beleggers bekend werden, bracht deze beleggers vervolgens aan bij Grinta en faciliteerde hun aanmelding en het overboeken van vermogen naar Grinta. Deze werkzaamheden waren erop gericht en hebben erin geresulteerd dat beleggers een *managed account* hebben geopend bij Grinta en daarbij gebruik maakten van de *referral link* van mevrouw Van den Brink, resulterend in hoge provisies voor mevrouw Van den Brink.

189. Als onderdeel van deze werkzaamheden plaatste mevrouw Van den Brink op de website van FVV en op sociale media ook links naar informatie over Grinta of naar de website van Grinta zelf. Via deze links konden beleggers een *managed account* openen. Deze links werden eveneens op wervende wijze gepresenteerd, bijvoorbeeld met de bewoordingen "Ja! Ik maak nu een GRATIS account aan". Deze links waren gekoppeld aan mevrouw Van den Brinks account als *agent* van Grinta, zodat zij provisies zou ontvangen indien deze links leidden tot aanmelding en belegging door nieuwe beleggers. Een voorbeeld van een dergelijke link is hieronder opgenomen: [128]

[127] Op de zaak betrekking hebbende stukken 054.1 en 078.
[128] Op de zaak betrekking hebbende stukken 032.

190. Ook in individuele contacten met beleggers deelde mevrouw Van den Brink video's van Grinta, *referral links* naar de aanmeldpagina van Grinta en afschriften van cliëntovereenkomsten van Grinta. De AFM verwijst naar de e-mails die zij heeft geciteerd in randnummers 102-104, waarin mevrouw Van den Brink onder andere schreef:

"Je kunt via bovenstaand link een account openen bij Grinta." [129]

191. Deze functie als distributie- en aanmeldkanaal van Grinta blijkt ook uit het feit dat Grinta in communicatie met beleggers sterk aanstuurde op aanmelding met tussenkomst van een *agent* (zie randnummers 74-78 van deze beslissing op bezwaar). Ook de gunstiger voorwaarden die beleggers werden aangeboden als zij via een *agent* bij Grinta instapten wijzen erop dat het bedrijfsmodel van Grinta erop was gericht om beleggers primair te werven via tussenkomst van *agents*. Zo leidde aanmelding via een *agent* blijkens correspondentie van Grinta en uitlatingen van mevrouw Van den Brink in ieder geval tot toepassing van een lagere *performance fee* over behaalde rendementen. Directe aanmelding bij Grinta werd door deze gunstiger voorwaarden en de opstelling van Michael ontmoedigd en zodoende praktisch belet.

192. Mevrouw Van den Brink verwees in correspondentie ook uitdrukkelijk naar gunstiger voorwaarden waaronder beleggers via haar *referral link* konden instappen:

"Je kunt via [A] & mij instappen onder betere voorwaarden. Mocht je hierover eerst nog even willen bellen, dan is dit natuurlijk mogelijk. We horen het graag!"[130]

193. Ook nadat beleggers hadden besloten een *managed account* bij Grinta te openen, nam mevrouw Van den Brink in het aanmeldproces een faciliterende en bemiddelende rol in. Zo verstrekte mevrouw Van den Brink *referral links* naar de aanmeldpagina van Grinta, bankgegevens, overeenkomsten en andere documentatie van Grinta aan beleggers, bood zij beleggers hulp gedurende het aanmeldproces en zorgde zij ervoor dat Michael een belegger als cliënt van Grinta accepteerde ondanks zijn eerdere bericht dat hij de cliënt vanwege onwelgevallige vragen niet meer wilde accepteren. De AFM verwijst naar de e-mails en verklaringen die zij heeft geciteerd in randnummers 102-104 en 108-112. In de aldaar geciteerde e-mails schreef mevrouw Van den Brink onder andere:

"De Client Agreement heb ik ook alvast bijgevoegd. Dit document krijg je opgestuurd van Michael, zodra je een account hebt aangemaakt.

[129] Op de zaak betrekking hebbende stukken 040.1.
[130] Op de zaak betrekking hebbende stukken 085.1.

Als je nog vragen hebt, laat het me weten!"[131]

194. Ook als beleggers tijdens de aanmelding tegen problemen aanliepen, assisteerde mevrouw Van den Brink door beleggers door het aanmeldproces te "loodsen" en het bankrekeningnummer van Grinta te verstrekken, zoals blijkt uit de onderstaande WhatsApp conversatie tussen mevrouw Van den Brink (VdB) en de belegger (B), die de AFM ook in randnummer 113 heeft geciteerd:

- "*B: Goedemiddag! O.a. door jou website ben ik enthousiast geworden over Forex!*
- *B: Nu wil ik bij grinta een account aanmaken, en moet ik een aantal documenten ondertekenen / uploaden*
- *B: Heb jij een idee wat ik op het lijntje in moet vullen achter "account" ?*
- *VdB: Goedemiddag!*
- *VdB: Is het inmiddels gelukt?! Of zal ik je er even doorheen loodsen*
  (…)
- *VdB: Kan ik je nog helpen ergens mee helpen? En uiteraard snap ik dat dit heel spannend is . . . ik had precies hetzelfde toen ik op "verzenden" klikte*
  (…)
- *VdB: Dit is voor nu helemaal prima. Je hoeft niet alles te uploaden*
  (…)
- *VdB: Als je de documenten hebt geüpload en je stuurt Michael of de documenten zo zijn goedgekeurd, dan is het enige wat je hoeft te doen het bedrag over te maken naar dit bankrekeningnummer*:"[132]

195. Op deze wijze leverde mevrouw Van den Brink een wezenlijke bijdrage aan de voorbereiding en op het cruciale moment aan de aanvang van het illegale vermogensbeheer van Grinta. Deze werkwijze berustte op een duidelijke taakverdeling tussen Grinta en mevrouw Van den Brink. Grinta kon deze werkwijze immers slechts volgen omdat haar *agents* zorgdroegen voor distributie en aanmelding van nieuwe beleggers. Daarmee waren deze werkzaamheden van mevrouw Van den Brink cruciaal voor Grinta om toegang te verkrijgen tot het vermogen van beleggers en daarmee om te komen tot de delictsgedraging die leidt tot overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft.

<u>Ad 4: optreden als aanspreekpunt</u>

196. Ten vierde volgt uit de beschreven feiten en omstandigheden dat mevrouw Van den Brink heeft opgetreden als aanspreekpunt van Grinta voor potentiële beleggers en beleggers die reeds via Grinta

[131] Op de zaak betrekking hebbende stukken 040.1.
[132] Op de zaak betrekking hebbende stukken 080.1.

hadden geïnvesteerd. Deze rol als aanspreekpunt volgt uit de wijze waarop Grinta mevrouw Van den Brink richting beleggers positioneerde en de invulling die mevrouw Van den Brink aan deze positionering gaf.

197. Michael verwees potentiële beleggers die vragen stelden over de dienstverlening van Grinta stelselmatig uitdrukkelijk naar mevrouw Van den Brink en stuurde er ook anderszins op aan dat beleggers door tussenkomst van mevrouw Van den Brink bij Grinta zouden instappen.[133] Daarbij benadrukte Michael dat het de verantwoordelijkheid van de *agent* was om gestelde vragen te beantwoorden en zeker te stellen dat de belegger de dienstverlening van Grinta goed begreep. Ook liet hij beleggers weten geen tijd te hebben om zelf vragen te beantwoorden en dat de *agent* die zou beantwoorden, verwees hij bij problemen in de aanmeldprocedure naar mevrouw Van den Brink en berichtte hij dat een belegger die onwelgevallige vragen had gesteld contact moest opnemen met mevrouw Van den Brink, zodat zij zich ervoor zou kunnen inzetten dat Michael de belegger alsnog als cliënt van Grinta zou accepteren (zie randnummers 76, 77 en 111).[134]

198. Deze positionering van mevrouw Van den Brink door Grinta brengt duidelijk tot uitdrukking dat het bedrijfsmodel van Grinta erop was gericht dat beleggers zich met vragen tot een *agent* zouden wenden, zodat Grinta dit cliëntcontact niet hoefde te voeren. Grinta stuurde immers actief aan op tussenkomst van mevrouw Van den Brink en Michael weigerde in voorkomende gevallen vragen van beleggers te beantwoorden of een belegger nader te woord te staan zonder tussenkomst van mevrouw Van den Brink. Deze werkwijze berustte op een duidelijke taakverdeling die Grinta met mevrouw Van den Brink als *agent* was overeengekomen en waarvoor zij in de vorm van provisies een significante vergoeding ontving.

199. Mevrouw Van den Brink gaf ook feitelijke uitvoering aan deze positionering als aanspreekpunt voor beleggers. Dit blijkt uit de wijze waarop zij zichzelf in de individuele omgang met beleggers presenteerde als tussenschakel tussen Grinta en beleggers. Zo beantwoordde zij op verzoek van Grinta vragen van beleggers, nam zij ongevraagd contact op met beleggers om vragen te beantwoorden en regelde zij voor een belegger goedkeuring van Michael om een *managed account* bij Grinta te openen (zie randnummers 77, 78, 108, 109 en 111 van deze beslissing op bezwaar). In voorkomend geval ontraadde zij een belegger zelfs direct contact op te nemen met Michael en bood zij zichzelf aan als tussenschakel tussen Grinta en de belegger (zie randnummer 107 van deze beslissing op bezwaar).

[133] Dit blijkt onder andere uit de verklaringen die zijn opgenomen in randnummer 74.
[134] Op de zaak betrekking hebbende stukken 047.1.

200. Deze faciliterende en bemiddelende rol komt ook tot uitdrukking in de wijze waarop mevrouw Van den Brink op verzoek van Grinta contact opnam met potentiële beleggers, zonder dat beleggers hierom hadden verzocht. Het doel van deze contactopname was om op verzoek van Grinta vragen van beleggers te beantwoorden, beleggers te assisteren bij het openen van een *managed account* en te informeren wanneer een belegger voornemens was de eerste belegging te doen (randnummers 108-110). Daarbij valt op met welke snelheid en voortvarendheid mevrouw Van den Brink dit ongevraagde contact met beleggers legde. In de beschreven gevallen nam mevrouw Van den Brink contact op met de belegger binnen enkele minuten tot maximaal een dag nadat diens aanmelding was mislukt of Grinta daar anderszins om had verzocht. Deze snelheid leidde ook bij beleggers tot verbazing. Hieruit blijkt dat Grinta en mevrouw Van den Brink nauw en snel contact hadden over individuele beleggers, waardoor mevrouw Van den Brink binnen korte tijd informatie verkreeg om uitvoering te geven aan haar rol als *agent* van Grinta.

201. Ten slotte beantwoordde mevrouw Van den Brink ook vragen van beleggers die al via haar bij Grinta hadden belegd (zie randnummers 113 en 114 van deze beslissing op bezwaar). Mevrouw Van den Brink fungeerde dus ook als aanspreekpunt voor bestaande beleggers van Grinta. Hieruit volgt dat mevrouw Van den Brink ook gedurende het vermogensbeheer door Grinta uitvoering gaf aan de rol die zij als *agent* jegens beleggers had.

202. Uit deze feiten en omstandigheden blijkt dat mevrouw Van den Brink door de uitlatingen van Grinta en door haar eigen uitlatingen en gedragingen nadrukkelijk was gepositioneerd als aanspreekpunt voor beleggers. In deze rol nam mevrouw Van den Brink Grinta een wezenlijk deel van haar bedrijfsvoering uit handen, door ten behoeve van Grinta een belangrijk deel van het cliëntcontact te voeren. Deze werkwijze veronderstelt een duidelijke taakverdeling tussen Grinta en mevrouw Van den Brink, waarbij mevrouw Van den Brink aanspreekpunt was van beleggers en Grinta zich kon richten op het beheer van de ontvangen gelden.

<u>Conclusie medeplegen</u>

203. Op grond van het geheel van gedragingen van mevrouw Van den Brink, zoals beschreven in het Onderzoeksrapport en het Boetebesluit en zoals samengevat in randnummers 84-123 en 154-203 van deze beslissing op bezwaar komt de AFM tot de conclusie dat mevrouw Van den Brink in de periode van 29 oktober 2019 tot en met 28 oktober 2021 nauw en bewust heeft samengewerkt met Grinta om te komen tot de delictsgedraging die een overtreding oplevert van artikel 2:96, eerste lid Wft. Mevrouw Van den Brink had kennis van de delictsgedraging door Grinta. Mevrouw Van den Brink heeft daaraan een wezenlijke bijdrage van voldoende gewicht geleverd, door beleggers aan te brengen, te begeleiden gedurende het aanmeldproces en op te treden als aanspreekpunt voor

beleggers. Op deze wijze heeft zij ervoor gezorgd dat beleggers hun vermogen aan Grinta hebben toevertrouwd. Deze bijdrage was voor Grinta cruciaal om de delictsgedraging uit te voeren. Mevrouw Van den Brink leverde deze bijdrage in het kader van een nauwe en bewuste samenwerking die berustte op vastgelegde en voor partijen duidelijke afspraken. Voor deze bijdrage heeft mevrouw Van den Brink hoge vergoedingen ontvangen. De AFM is daarom van oordeel dat mevrouw Van den Brink de overtreding van artikel 2:96, eerste lid Wft, door Grinta heeft medegepleegd.

Beoordeling van bezwaargrond B

B1. Maatstaf medeplegen

204. Mevrouw Van den Brink stelt in het Bezwaarschrift dat de AFM een onjuiste en te lichte maatstaf voor medeplegerschap heeft gehanteerd. In de kern komt dit betoog erop neer dat de beoordeling die de AFM heeft uitgevoerd volgens mevrouw Van den Brink op de volgende onderdelen ontoereikend is:
    i. De AFM heeft nagelaten te toetsen of mevrouw Van den Brink een bijdrage heeft geleverd die gelijkwaardig is aan de bijdrage van Grinta;
    ii. De AFM heeft niet aangetoond waarom de rol van mevrouw Van den Brink in de voorbereiding van het delict dusdanig groot is dat sprake zou zijn van een wezenlijke bijdrage;
    iii. De AFM heeft bij de beoordeling of sprake was van een nauwe en bewust samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink niet de gezichtspunten van de Hoge Raad betrokken, maar een beperktere toets toegepast.

Reactie AFM

205. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar opvatting, dat de AFM in het Boetebesluit een onjuiste maatstaf zou hebben gehanteerd voor medeplegen. Het juridisch kader van medeplegen heeft de AFM uiteengezet in paragraaf 9.1 van het Boetebesluit en in randnummers 136-144 van deze beslissing op bezwaar.

206. Anders dan mevrouw Van den Brink aanvoert in het Bezwaarschrift, kan uit de bestaande jurisprudentie niet worden afgeleid dat voor het aannemen van een nauwe en bewuste samenwerking bij het begaan van een delict sprake moet zijn van gelijkwaardigheid tussen de pleger en de medepleger. De Hoge Raad heeft in zijn strafrechtelijke jurisprudentie een dergelijk criterium niet geformuleerd en ook de ABRvS en het CBB hebben in hun jurisprudentie een dergelijke gelijkwaardigheid niet als criterium genoemd. In zijn arrest van 12 juni 2018 heeft de Hoge Raad

bovendien uitdrukkelijk benoemd dat een dergelijk gelijkwaardigheidscriterium geen steun vindt in het recht.[135]

207. De door mevrouw Van den Brink in het Bezwaarschrift aangehaalde conclusie van Advocaat-Generaal mr. Hofstee, heeft geen rechtswerking en heeft geen navolging gevonden in de uitspraak van het CBb of latere jurisprudentie.[136] Daarbij lag aan deze conclusie ten grondslag dat het bestuursorgaan in deze casus zowel de pleger als de medepleger een boete had opgelegd en de medepleger verweet een gelijkwaardige relatie met de pleger te hebben, omdat pleger en medepleger als contractpartijen gelijkwaardig waren. Daarom zou er sprake zijn geweest van een bewuste samenwerking. In die context overweegt de A-G dat de gelijkwaardigheid als contractpartijen op zichzelf niet voldoende is voor de conclusie dat pleger en medepleger een gelijkwaardige relatie hebben. De A-G geeft, net als het CBB in zijn einduitspraak,[137] daarbij geen oordeel over de vraag of gelijkwaardigheid vereist is voor een bewuste samenwerking.

208. De AFM kan mevrouw Van den Brink ook niet volgen in de stelling, dat de AFM niet heeft aangetoond waarom de rol van mevrouw Van den Brink in de voorbereiding van het delict dusdanig groot is dat sprake zou zijn van een wezenlijke bijdrage aan de overtreding. Deze stelling berust op de vaststelling in het Boetebesluit dat mevrouw Van den Brink weliswaar niet zelf vermogens heeft beheerd, maar in de voorbereiding van dit delict een zodanig wezenlijke bijdrage heeft geleverd dat zij als medepleger moet worden aangemerkt.

209. Zoals de AFM in randnummers 139 en 141 heeft toegelicht, volgt uit de bestaande rechtspraak dat ook sprake kan zijn van medeplegen, als de medepleger zijn bijdrage hoofdzakelijk voorafgaand aan de overtreding levert. In die gevallen zal extra aandacht moeten worden besteed aan de vraag of zo bewust en nauw is samengewerkt bij het strafbare feit dat van medeplegen kan worden gesproken.

210. In het Boetebesluit is uitvoerig aandacht besteed aan de grote en wezenlijke bijdrage die mevrouw Van den Brink in de voorbereiding van het delict heeft geleverd en de wijze waarop zij daarmee de overtreding van Grinta mogelijk heeft gemaakt. De AFM verwijst in dat kader naar hetgeen is overwogen in de paragrafen 7 en 9 van het Boetebesluit. Op grond van het geheel van gedragingen van mevrouw Van den Brink, zoals beschreven in het Boetebesluit, heeft de AFM beoordeeld en toegelicht dat mevrouw Van den Brink een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de overtreding

[135] Zie HR 12 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:893, r.o. 2.4: "*Voor zover het middel berust op de opvatting dat voor de bewezenverklaring van medeplegen is vereist dat het gewicht van de bijdrage van de verdachte in de hiervoor onder 2.3 weergegeven zin gelijkwaardig is aan dat van zijn mededader(s), vindt het geen steun in het recht*."
[136] CBb 13 januari 2015, ECLI:NL:CBB:2015:5, r.o. 6.31 tot en met 6.34.
[137] CBb 13 januari 2015, ECLI:NL:CBB:2015:5.

door Grinta, een bewuste en nauwe samenwerking heeft gehad met Grinta en kennis had van de delictsgedraging van Grinta. Daarbij heeft de AFM eveneens de stellingen uit de Zienswijze van mevrouw Van den Brink weerlegd. In randnummers 166-202 van deze beslissing op bezwaar heeft de AFM uiteengezet dat zij ook in heroverweging concludeert dat mevrouw Van den Brink een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de overtreding van Grinta. Uit deze onderdelen volgt dat de AFM uitvoerig heeft onderbouwd dat de rol van mevrouw Van den Brink zodanig groot was, dat zij moet worden aangemerkt als medepleger. Dat mevrouw Van den Brink zich met die conclusie niet kan verenigen, doet daaraan niet af.

211. De AFM kan mevrouw Van den Brink evenmin volgen in de stelling, dat de AFM in het Boetebesluit niet de gezichtspunten zou hebben betrokken die de Hoge Raad heeft geformuleerd voor de beoordeling of sprake is van medeplegen. In het Boetebesluit heeft de AFM het juridisch kader voor medeplegen uiteengezet in paragraaf 9.1. In die uiteenzetting heeft de AFM het arrest van de Hoge Raad van 2 december 2014 tot uitgangspunt genomen, dat ook in latere strafrechtelijke en bestuursrechtelijke jurisprudentie navolging heeft gevonden. Aan hand van de criteria die de Hoge Raad in dit arrest heeft geformuleerd heeft de AFM beoordeeld of mevrouw Van den Brink moet worden aangemerkt als medepleger. Deze zelfde criteria heeft de AFM ook in heroverweging toegepast.

212. In zijn arrest van 2 december 2014 geeft de Hoge Raad ook nadere gezichtspunten geformuleerd die kunnen worden meegewogen ter invulling van het criterium van een nauwe en bewuste samenwerking, waaronder de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling en de rol in de voorbereiding. Voor zover mevrouw Van den Brink van mening is dat de AFM deze gezichtspunten individueel had moeten beoordelen om te komen tot haar oordeel, miskent zij daarmee het karakter van deze gezichtspunten. Deze gezichtspunten dienen ter nadere invulling en daarmee ter ondersteuning bij de toepassing van de door de Hoge Raad geformuleerde aandachtspunten voor medeplegen. Deze gezichtspunten zijn echter geen zelfstandige bestanddelen van de kwalificatie van medeplegen. Bij de beoordeling of sprake is van medeplegerschap kan daarom rekening worden gehouden met deze gezichtspunten, maar is een afzonderlijke beoordeling van deze gezichtspunten niet vereist.

213. Op grond van het voorgaande kan de AFM mevrouw Van den Brink niet volgen in haar stelling, dat de AFM aan het Boetebesluit een onjuiste maatstaf voor medeplegen ten grondslag heeft gelegd. De AFM zal bij de verdere beoordeling van het bezwaar van mevrouw Van den Brink daarom uitgaan van de maatstaf voor medeplegen die reeds in het Boetebesluit is beschreven.

214. Heroverweging op dit onderdeel leidt niet tot een ander oordeel.

B2. Mevrouw Van den Brink heeft niet nauw en bewust samengewerkt met Grinta

215. Mevrouw Van den Brink voert aan dat de AFM ten onrechte heeft geconcludeerd dat zij bewust en nauw heeft samengewerkt met Grinta.

216. Samengevat onderbouwt mevrouw Van den Brink dit bezwaar met het punt dat zij als *affiliate* enkel een passieve rol heeft vervuld. Zij zou enkel haar eigen ervaringen hebben gedeeld en daar geen winstoogmerk bij hebben gehad. Ze zou een inwisselbare rol hebben gehad, wat zou worden ondersteund door het feit dat ze maar circa 50 beleggers zou hebben aangebracht. In dat kader betoogt mevrouw Van den Brink dat de AFM haar gedragingen onjuist heeft gewogen en daarmee tot de onterechte conclusie is gekomen dat zij een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de delictsgedraging.

217. Mevrouw Van den Brink betwist daarnaast dat er afspraken zouden bestaan tussen haar en Grinta en dat zij nauw contact had met Grinta. Er zou daarom geen nauwe en bewuste samenwerking zijn geweest tussen mevrouw Van den Brink en Grinta. Ook benoemt mevrouw Van den Brink dat zij bij de overtreding van artikel 2:96 Wft geen gelijkwaardige relatie met Grinta had, hetgeen volgens mevrouw Van den Brink nodig is om vast te stellen dat zij een wezenlijke bijdrage had.

Reactie AFM

218. De AFM deelt het standpunt van mevrouw Van den Brink niet, dat zij onterecht zou hebben geoordeeld dat mevrouw Van den Brink nauw en bewust met Grinta heeft samengewerkt. Naar opvatting van de AFM miskent mevrouw Van den Brink met haar betoog de aard en diepgang van haar gedragingen en de wezenlijke bijdrage die zij met deze gedragingen heeft geleverd aan de delictshandeling door Grinta.

219. De AFM verwijst naar hetgeen in het Boetebesluit en in de randnummers 162-165 en 166-202 hierboven is beschreven. Zoals de AFM aldaar heeft overwogen, spande mevrouw Van den Brink zich op basis van een duidelijke taakverdeling met Grinta in om beleggers te werven en aan te brengen bij Grinta. Deze werkzaamheden gaan ver voorbij aan het door mevrouw Van den Brink geschetste beeld, dat zij louter uit enthousiasme haar ervaringen over Grinta zou hebben gedeeld en hierbij een *affiliate link* met (potentiële) beleggers zou hebben gedeeld. Mevrouw Van den Brink schetst dan ook ten onrechte het beeld dat zij een ondergeschikte, weinig intensieve en passieve rol heeft gehad. Hoe wezenlijk haar rol voor Grinta was, blijkt overigens niet in de laatste plaats uit de hoge provisies die Grinta mevrouw Van den Brink als *agent* betaalde.

220. De AFM zal in volgende overwegingen ingaan op de bezwaren die mevrouw Van den Brink heeft ingebracht tegen de separate onderdelen die de AFM ten grondslag legt aan de wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink.

Niet-individuele informatie met wervend karakter

221. Mevrouw Van den Brink betoogt in het bezwaarschrift dat de niet-individuele informatie die zij verstrekte geen wervend karakter had. Mevrouw Van den Brink legt aan dit betoog ten grondslag dat zij in de niet-individuele informatie die zij verstrekte transparant was over de voor- en nadelen van beleggingen via Grinta. Mevrouw Van den Brink ziet daarbij een verschil tussen het actief promoten van dienstverlening en het delen van eigen ervaringen. Volgens mevrouw Van den Brink zou promoten vereisen dat informatie volledig gericht zou zijn op het aanbrengen van beleggers en derhalve “nadrukkelijk positief” zou zijn.

Reactie AFM

222. De AFM volgt deze argumentatie van mevrouw Van den Brink niet. Daarbij stelt de AFM voorop dat zij mevrouw Van den Brink heeft verweten dat de informatie die zij op niet-individuele basis verstrekte in haar totaliteit bezien een wervend karakter had. De uitlatingen van mevrouw Van den Brink waren er aldus op gericht om beleggers ertoe te bewegen bij Grinta in te stappen.

223. De AFM verwijst naar hetgeen zij over het wervende karakter van de niet-individuele informatieverstrekking door mevrouw Van den Brink heeft opgemerkt in de paragrafen 7 en 9 van het Boetebesluit en in de randnummers 88-95 en 172-180 van deze beslissing op bezwaar. Uit het aldaar beschrevene volgt dat de informatie die mevrouw Van den Brink via de website van FVV, haar sociale media en ten minste een mailing aan potentiële beleggers verstrekte een overwegend positief karakter had en erop was gericht om beleggers te werven voor Grinta. Zij had daarbij ook een significant eigen belang, in de vorm van de hoge provisies die zij ontving voor het aanbrengen van beleggers.

224. Dat mevrouw Van den Brink in deze informatie ook aandacht besteedde aan de nadelen van belegging via Grinta, doet aan het wervende karakter niet af. Daarbij acht de AFM tevens relevant dat mevrouw Van den Brink deze nadelen van belegging via Grinta benoemde, maar deze informatie ondergeschikt presenteerde en doorgaans voorzag van de nodige nuancering. Het feit dat nadelen werden benoemd, leidt dan ook niet tot de conclusie dat dat de informatie geen wervend karakter had. Integendeel, het benoemen van nadelen om deze vervolgens te ontkrachten met uitingen als

'houvast is dat Grinta in 2008 is opgericht en sindsdien een zichtbaar trackrecord heeft opgebouwd en netjes doet wat ze belooft' en 'omdat de Forex-handel door Grinta niet gereguleerd kon worden, omdat de banken er niet blij mee zouden zijn' kunnen ertoe leiden dat twijfels van beleggers worden weggenomen en de informatievoorziening aan geloofwaardigheid wint. De stelling van mevrouw Van den Brink, dat dergelijke zinnen niet zijn aan te merken als afzwakking van de genoemde nadelen, kan de AFM dan ook niet volgen.

225. Aan het voorgaande doet ook niet af, dat mevrouw Van den Brink in voorkomende gevallen nadelen van belegging via Grinta benoemde zonder afzwakking. Het verwijt dat de AFM mevrouw Van den Brink heeft gemaakt is immers niet dat mevrouw Van den Brink nooit op de nadelen van Grinta zou hebben gewezen, maar dat de informatie die zij verstrekte in haar totaliteit bezien overwegend positief was en daarmee een wervend karakter kende. Dat zij op haar website ook negatieve ervaringen met andere brokers deelde, zoals mevrouw Van den Brink nog aanvoert, is derhalve evenmin relevant. Dergelijke negatieve ervaringen met andere brokers waren voor Grinta immers niet nadelig.

226. Mevrouw Van den Brink merkt verder in het Bezwaarschrift op dat de AFM haar conclusie dat de wervende informatieverstrekking twijfels bij potentiële beleggers heeft weggenomen slechts zou baseren op de verklaring van één belegger. Daarmee miskent mevrouw Van den Brink dat de AFM in paragraaf 7.2.2.4 van het Boetebesluit verklaringen heeft opgenomen van acht beleggers die (mede) verwijzen naar de informatievoorziening door mevrouw Van den Brink. Voor elk van deze beleggers volgt uit de verklaringen dat de niet-individuele informatievoorziening van mevrouw Van den Brink kennelijk relevant is geweest voor de beslissing om bij Grinta te beleggen. Dit bevestigt dat het wervende karakter van deze informatie effect heeft gehad en beleggers beïnvloedde in hun beleggingsbeslissing. Dat maar één onderbouwende verklaring zou ondersteunen dat de informatie een wervend karakter had, is gezien het bovenstaande onjuist. Bovendien heeft mevrouw Van den Brink zelf verklaard dat zij ongeveer 50 beleggers heeft aangebracht.

227. De AFM kan mevrouw Van den Brink ook niet volgen in haar stelling dat de e-mail die zij stuurde na het geven van een masterclass (zie randnummer 95 van deze beslissing op bezwaar) niet als actieve promotie kan worden geïnterpreteerd. Mevrouw Van den Brink verstuurde deze e-mail aan deelnemers van een masterclass, die mevrouw Van den Brink samen met een andere *agent* van Grinta gaf en waarin Grinta kennelijk is benoemd. In haar e-mail wijst mevrouw Van den Brink nogmaals op de mogelijkheid bij Grinta in te stappen en benoemt zij dat beleggers via haar en de andere *agent* onder betere voorwaarden bij Grinta kunnen beleggen. Ook biedt zij aan om op individuele basis nadere informatie te verstrekken, mocht de belegger "hierover eerst nog even

willen bellen".[138] Het nogmaals benoemen van Grinta, wijzen op de gunstiger voorwaarden die zij beleggers kan bieden en het aanbod om telefonisch nadere informatie te verstrekken heeft onmiskenbaar een wervend karakter. Het feit dat mevrouw Van den Brink op een reactie op haar e-mail vervolgens reageert met de link naar een andere *agent* doet daar niet aan af. Het ontbreken van een winstoogmerk bij deze enkele belegger doet niet af aan het wervende karakter van deze mailing aan beleggers.

228. De AFM acht het ten slotte niet geloofwaardig dat mevrouw Van den Brink zich in haar niet-individuele informatievoorziening louter heeft beperkt tot het delen van haar eigen ervaringen zonder hierbij aan werving te hebben gedaan. Zo heeft zij in twee blogs op de website van FVV benoemd dat Grinta een "steady winst van 4 – 7% per maand" bood. Deze zogenaamd stabiele winst is echter significant hoger dan de daadwerkelijke rendementen die zij via sociale media deelde. Zo deelde zij op Instagram in twee gevallen rendementen rond de 4,0%:

- "*(…) Rendement augustus 3,87%*"
- "*(…) Rendement augustus 4,30%*"[139]

De AFM kan niet uitsluiten dat mevrouw Van den Brink op enig moment daadwerkelijk rendementen tot 7% heeft behaald. Op grond van de door haar gedeelde gemiddelde rendementen lijkt een stabiel rendement van 4-7% echter een significant hoger rendement te suggereren dan zij uit eigen ervaring had kunnen delen. Daarnaast benoemde mevrouw Van den Brink op haar website en sociale media dat Grinta "*netjes*" en "*snel*" zou uitbetalen (zie randnummers 90 en 93 van deze beslissing op bezwaar), terwijl zij zelf slechts één keer een opname van €4.000 heeft gedaan van haar *managed account*. Ook hieruit volgt dat mevrouw Van den Brink de prestaties en werkwijze van Grinta in ieder geval aanprijzend heeft willen presenteren.

229. Op grond van het voorgaande kan de AFM mevrouw Van den Brink niet volgen in haar betoog, dat de niet-individuele informatie die zij verstrekte geen wervend karakter had.

<u>Het individuele klantcontact en het beantwoorden van vragen</u>

230. De AFM heeft in het Boetebesluit vastgesteld dat mevrouw Van den Brink in de uitvoering van haar rol als *agent* op individuele basis contact heeft gehad met beleggers. Aan deze conclusie zijn in het Boetebesluit zestien feitelijke gedragingen ten grondslag gelegd, die zijn beschreven in paragraaf 9.2.1.2 van het Boetebesluit en hieronder worden samengevat:

[138] Op de zaak betrekking hebbende stukken 085.1.
[139] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1

i. Mevrouw Van den Brink deelde algemene informatie over Grinta door te verwijzen naar de website van Financieel Vrije Vrouw, waarop die informatie was opgenomen en beantwoordde individuele vragen van (potentiële) beleggers over Grinta, onder meer over de mogelijkheid om het ingelegde vermogen terug te verdienen en winsten op te nemen;
ii. Mevrouw van den Brink deelde een *referral link* en de YouTube-video van Grinta;
iii. Mevrouw Van den Brink benoemde dat er inzake Grinta *"geen enkel marktrisico"* zou worden gelopen en zette dit af tegen het zelf handelen op de Forex-markt onder de mededeling dat daarbij *"98% van de mensen"* geld verliest en een belegger bij Grinta *"helemaal niets hoeft te doen"*;
iv. Mevrouw Van den Brink nam twijfels bij beleggers weg, door vragen te beantwoorden over hoe Grinta precies werkt, waaronder vragen over de verdubbeling van de inleg in de eerste maand in de vorm van een 'krediet',[140] de frequentie van transacties van de Forex-robot, het overeenkomen van de transacties van de Forex-robot voor elk account en het innen van de *performance fee* door Grinta;
v. het benoemen dat behaalde winsten ook daadwerkelijk werden uitgekeerd;
vi. het er daartoe leiden dat beleggers op het spoor van Grinta komen, waarbij mevrouw Van den Brink als aanspreekpunt voor Grinta fungeerde, doordat na aanmelding verder contact met Grinta via haar verliep, waarbij Michael voor vragen naar mevrouw Van den Brink verwees, zij die ook beantwoordde en aan (potentiele) beleggers aangaf met *haar* contact op te nemen en niet met Michael;
vii. het regelen van goedkeuring bij Michael voor een belegger om via mevrouw Van den Brink een *managed account* te openen;
viii. het delen van aanmeldinstructies, waarbij een te ondertekenen cliëntovereenkomst werd gedeeld alsmede bankgegevens van Grinta onder de opmerking dat *"het enige"* wat er nu nog moet gebeuren het overmaken van de inleg is, tot verwondering leidend bij de belegger in kwestie;
ix. het beantwoorden van vragen en bieden van hulp met betrekking tot het proces tot het openen of activeren van een *managed account*;
x. het op individuele basis op de hoogte zijn van de communicatie vanuit Grinta naar beleggers binnen het proces tot het openen of activeren van een *managed account* en het daarbij ongevraagd en, tot verbazing leidend, snel via WhatsApp informeren naar een mislukte verificatie binnen dat proces;
xi. het monitoren van cliënten met de applicatie '[softwareprogramma B] ';

[140] Beleggers die via de *referral link* van mevrouw Van den Brink een *managed account* openden bij Grinta verkregen over de eerste maand een verdubbeling van het ingelegde bedrag, benoemd als 100% krediet. Over de resterende maanden gold een verhoging van de inleg met 10%, benoemd als 10% krediet. Zie op de zaak betrekking hebbende stukken 080.1 en in gelijke zin 043.1 en 084.

xii. het binnen het proces tot het openen of activeren van een *managed account* informeren bij de belegger wanneer de inleg zou worden overgemaakt en het antwoord daarop doorgeven aan Michael;
xiii. het telefonisch toelichten van de *"terms"* en *"rules"* van Grinta, waarna de belegger *"immediately"* besluit de minimale inleg van € 10.000 over te maken;
xiv. het langs meerdere wegen beantwoorden van vragen over de risico's van Grinta, waarbij die risico's als lager werden geschetst dan bij andere vormen van handel in Forex-producten en waarbij twijfel bij beleggers hierover werd weggenomen, waarna beleggers besloten de inleg over te maken;
xv. het in (lange) telefoongesprekken beantwoorden van (kritische) vragen, waaronder het wegnemen van twijfels over de vraag of *"dit geen oplichters kunnen zijn"* en daarbij het vertrouwen winnend als iemand die *"er wel wat vanaf wist",* waarna de beleggers besloten de inleg over te maken; en
xvi. het, in de woorden van een belofte van Michael, ondersteunen van beleggers *"*[AFM: in] *the best possible way"*.

231. Mevrouw Van den Brink vat de door de AFM vastgestelde gedragingen in vier categorieën samen:

a) Het delen van generieke informatie van Grinta (gedragingen i, ii, en xiii);
b) Het delen van eigen ervaringen (gedragingen iii, v, xiv en xv);
c) Het beantwoorden van feitelijke vragen op zeer sporadische basis (gedragingen iv, viii en ix);
d) Overige gedragingen (gedragingen vi, vii, x, xi, xii en xvi).

232. Mevrouw Van den Brink betoogt dat elk van de voornoemde categorieën gedragingen niet kan leiden tot de conclusie dat zij door contact met individuele beleggers een wezenlijke bijdrage zou hebben geleverd aan de door Grinta begane overtreding en dat daaruit geen nauwe of bewuste samenwerking met Grinta blijkt.

Reactie AFM

233. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in haar betoog. Alvorens te reageren op de stellingen die mevrouw Van den Brink bij de verschillende categorieën van gedragingen inneemt, zijn twee punten van belang.

234. Allereerst kan de AFM mevrouw Van den Brink niet volgen in haar betoog dat het individuele contact niet plaatsvond met klanten van Grinta, omdat deze personen zich doorgaans nog niet hadden aangemeld bij Grinta. Gezien de rol van mevrouw Van den Brink als *agent*, wier werkzaamheden erop

waren gericht om beleggers voor Grinta te werven, ligt het voor de hand dat zij contact had met potentiële beleggers van Grinta. Deze contacten waren erop gericht om potentiële beleggers te bewegen tot belegging via Grinta en deze beleggers te assisteren bij het openen van een *managed account*. Dat deze gedragingen zich derhalve (mede) richtten tot personen die op dat moment nog geen klant waren van Grinta, is evident. De gedragingen waren er immers op gericht dat deze personen zich zouden aanmelden bij Grinta en via Grinta zouden beleggen. Zoals de AFM heeft uiteengezet, is mevrouw Van den Brink er ook in geslaagd dit doel te bereiken.

235. Ten tweede miskent mevrouw Van den Brink met de aangebrachte categorisering dat haar feitelijke gedragingen tezamen dienden ter invulling van haar rol als *agent*, in welk kader de aard en diepgang van haar interactie met de belegger steeds werden afgestemd op het specifieke geval. De aangebrachte categorisering veronderstelt dan ook ten onrechte dat het hierbij zou gaan om geïsoleerde gedragingen, die op zichzelf beschouwd van ondergeschikt belang zijn. Daarmee gaat mevrouw Van den Brink voorbij aan het feit dat deze gedragingen tezamen bezien een breed spectrum aan individuele contacten met beleggers bestrijken, waarvan mevrouw Van den Brink steeds de gedragingen inzette die paste bij de context van een specifieke belegger.

236. Voor de volledigheid zal de AFM hieronder kort reageren op de stellingen waarmee mevrouw Van den Brink tegen ieder van de door haar benoemde categorieën van gedragingen opkomt.

Ad categorie i: het delen van generieke informatie over Grinta (gedragingen i, ii en xiii)

237. Bij de eerste categorie van gedragingen merkt mevrouw Van den Brink op dat het delen van generieke informatie niet kan worden aangemerkt als individueel klantcontact. De AFM volgt dit standpunt niet. De individuele contacten van mevrouw Van den Brink met beleggers bestonden uit een spectrum van gedragingen, die werden aangepast op het verzoek en de behoefte van de individuele belegger. Dat mevrouw Van den Brink beleggers in individuele contacten generieke informatie heeft verstrekt over Grinta, brengt derhalve tot uiting dat mevrouw Van den Brink in die gevallen kennelijk van mening was dat zij met deze generieke informatie kon volstaan om de belegger te bewegen een *managed account* bij Grinta te openen en geld via Grinta te beleggen. Hieruit kan worden afgeleid dat mevrouw Van den Brink de individuele contacten afstemde op de belegger, maar volgt niet dat haar rol een passieve of ondergeschikte zou zijn.

238. Voor zover mevrouw Van den Brink betoogt dat de generieke informatie niet was gericht tot klanten van Grinta, maar tot bezoekers van de website FVV, miskent zij de ratio achter de contacten die zij met beleggers had. Deze contacten waren er juist op gericht om bezoekers te bewegen om klant te worden bij Grinta. De AFM verwijst naar hetgeen zij hierover heeft opgemerkt in randnummer 234.

239. Volgens mevrouw Van den Brink heeft de AFM overigens ten onrechte vastgesteld dat zij in individueel klantcontact zou hebben gesteld dat Grinta "*het beste is om in te stappen*". Deze vaststelling is naar opvatting van de AFM niet relevant. De AFM verwijt mevrouw Van den Brink immers dat zij op de vraag "*Beste is dus bij Grinta in te stappen. Begrijp dat je in 2 jaar de inleg van 10K terug verdient hebt*" heeft geantwoord "*Ja, dat klopt. In iets meer dan 2 jaar heb je je inleg terug verdiend bij Grinta*." Dit antwoord bevestigt juist het beeld dat mevrouw Van den Brink in individuele contacten met beleggers concrete vragen beantwoordde, die verder gingen dan het delen van generieke informatie.

240. Mevrouw Van den Brink ontkent bij deze eerste categorie gedragingen overigens niet het plaatsvinden van gedraging xiii (het telefonisch bespreken van Grinta met individuele beleggers). De AFM beschouwt dergelijke uitvoerige telefoongesprekken als een kenmerkend voorbeeld van individueel klantcontact en het beantwoorden van vragen teneinde beleggers te werven. Daarbij heeft mevrouw Van den Brink niet onderbouwd waarom zij van opvatting is dat zij zich in deze telefoongesprekken zou hebben beperkt tot het delen van generieke informatie. Verklaringen van beleggers wijzen er juist op dat zij in deze gesprekken uitgebreide toelichtingen verstrekte en zorgen van beleggers wegnam, met als gevolg dat deze beleggers bij Grinta zijn ingestapt.

241. De AFM volgt mevrouw Van den Brink derhalve niet in haar betoog dat deze gedragingen zouden zijn beperkt tot het delen van generieke informatie en dat daarmee geen sprake zou kunnen zijn van een wezenlijke bijdrage door mevrouw Van den Brink.

Ad categorie ii: het delen van eigen ervaringen (gedragingen iii, v, xiv en xv)

242. Bij de tweede categorie van gedragingen stelt mevrouw Van den Brink dat deze gedragingen zouden zijn beperkt tot het enkel delen van eigen ervaringen. Deze gedragingen moeten naar opvatting van mevrouw Van den Brink enkel worden gezien in de context dat zij de financiële wereld begrijpelijker wilde maken en verschillende Forex-bots wilde uitproberen. Er zou op geen enkele wijze volgen uit deze gedragingen dat mevrouw Van den Brink het oogmerk zou hebben om nieuwe beleggers aan te brengen bij Grinta dan wel bestaande klanten te ondersteunen.

243. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in dit betoog. Allereerst mist dit betoog onderbouwing, anders dat mevrouw Van den Brink bij deze gedragingen naast voor- ook nadelen van beleggingen via Grinta deelde. Zoals de AFM in randnummers 224 en 225 heeft toegelicht, volgt uit het benoemen van nadelen niet dat de informatie geen wervend karakter zou hebben. Daarnaast miskent mevrouw Van den Brink dat de informatie die zij deelde niet was beperkt tot de eigen ervaringen. Dit blijkt onder andere uit de opmerkingen dat bij beleggingen via Grinta "geen enkel

marktrisico" zou worden gelopen, terwijl "98% van de mensen" geld zou verliezen bij het zelf handelen via een Forex-robot. Dergelijke uitlatingen hebben een veel bredere reikwijdte dan louter eigen ervaringen en zijn onmiskenbaar bedoeld om een positief beeld van de dienstverlening van Grinta te vormen. Daarmee heeft deze informatie een wervend karakter. Mevrouw Van den Brink ontkent bovendien het individuele karakter van deze communicatie niet.

Ad categorie iii: het beantwoorden van vragen op "zeer sporadische" basis (gedragingen iv, viii en ix)

244. De derde categorie van gedragingen bestaat volgens mevrouw Van den Brink uit het 'op zeer sporadische basis' beantwoorden van vragen van beleggers. Deze beantwoording kan volgens mevrouw Van den Brink niet worden aangemerkt als individueel klantcontact, nu deze beantwoording slechts zeer sporadisch zou hebben plaatsgevonden en zich zou hebben beperkt tot feitelijke en publiek beschikbare informatie van algemene aard. Mevrouw Van den Brink stelt dat zij deze vragen slechts beantwoordde als beleggers vanwege hun gebrekkige Engelse vaardigheden behoefte hadden aan ondersteuning of simpelweg doordat personen zich comfortabel zouden voelen bij iemand die het proces al eens had doorlopen.

245. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in dit betoog. De stelling, dat mevrouw Van den Brink slechts op zeer sporadische basis vragen van beleggers zou hebben beantwoord vindt geen steun in de feiten en omstandigheden die aan het Boetebesluit ten grondslag liggen en abstraheert bovendien van het feit dat deze beantwoording plaatsvond als onderdeel van een breed spectrum van gedragingen in individueel klantcontact. Dat mevrouw Van den Brink in haar beantwoording bovendien slechts feitelijke en publiekelijk beschikbare informatie zou hebben gedeeld, kan de AFM evenmin volgen. Mevrouw Van den Brink verschafte met haar antwoorden informatie aan beleggers die zij zochten in het kader van de overweging om een *managed account* bij Grinta te openen. Daarmee leverden deze antwoorden een belangrijke bijdrage aan het begrip dat beleggers van de dienstverlening van Grinta hadden en het vertrouwen dat zij Grinta schonken.

Ad categorie iv: overige gedragingen (gedragingen vi, vii, x, xi, xii en xvi)

246. Ten aanzien van de vierde categorie van gedragingen merkt mevrouw Van den Brink op dat deze niet als individueel klantcontact aan te merken zouden zijn. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in dit standpunt. Naar opvatting van de AFM volgt uit de gedragingen die mevrouw Van den Brink in deze categorie bundelt wederom dat zij op individuele basis contact heeft gehad met beleggers en dat deze contacten voortkomen uit een nauwe betrokkenheid bij het werven en aanmelden van beleggers. Mevrouw Van den Brink richt tegen een aantal afzonderlijke gedragingen in deze categorie bezwaren. De AFM behandelt deze bezwaren hieronder kort.

247. Mevrouw Van den Brink merkt bij gedraging x op dat deze is gebaseerd op een enkele verklaring van een gedupeerde belegger, maar betwist niet dat deze gedraging heeft plaatsgevonden. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in dit betoog. Zoals de AFM in randnummer 235 heeft uiteengezet, bestond het individuele contact dat mevrouw Van den Brink met beleggers had uit een breed scala aan gedragingen, die in hun samenhang bezien leiden tot de conclusie dat mevrouw Van den Brink in individuele klantcontacten een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de voorbereiding van het illegale vermogensbeheer door Grinta. Dat sommige van deze gedragingen zich minder vaak voordeden, ontkracht dan ook niet het geheel van gedragingen dat de AFM aan haar bevinding ten grondslag heeft gelegd. Daarnaast volgt uit de verklaring van een andere belegger die is opgenomen in randnummers 109 en 110 van deze beslissing op bezwaar dat mevrouw Van den Brink ook bij diens aanmelding op de hoogte was van de voortgang van de aanmelding en de terugkoppeling die Grinta de belegger gaf. Grinta verzocht mevrouw Van den Brink immers per e-mail om te ondersteunen bij de aanmelding van de cliënt en mevrouw Van den Brink nam contact op met de belegger binnen enkele uren nadat de aanmelding was geslaagd. Ook uit deze gang van zaken volgt dat mevrouw Van den Brink, wanneer dat het doel van de samenwerking tussen haar en Grinta diende, via verschillende wegen op de hoogte was van de correspondentie tussen Grinta en een belegger.

248. Mevrouw Van den Brink stelt ook dat de AFM haar gedraging xi (het monitoren van beleggers via [softwareprogramma B]) onterecht aanmerkt als individueel klantcontact. Volgens mevrouw Van den Brink zou dit slechts de technische uitvoering van de *affiliate* administratie van Grinta betreffen, hetgeen een herhaling is op wat mevrouw Van den Brink heeft aangebracht in de Zienswijze. De AFM heeft daar uitgebreid op gereageerd in het Boetebesluit en mevrouw Van den Brink brengt geen nieuwe punten naar voren. De AFM heeft daar in haar reactie op het Boetebesluit bij aangeven dat zij mevrouw Van den Brink de niet onderbouwde stelling over [softwareprogramma B] niet kan volgen, nu [softwareprogramma B] ook CRM-oplossingen aanbiedt. Het feit dat het al mogelijk was om via [softwareprogramma B] individuele beleggers te monitoren geeft al aan dat zij in nauw contact stond met Grinta, ongeacht of ze van deze functie gebruik heeft gemaakt. Voor zover mevrouw Van den Brink aanvoert dat zij via [softwareprogramma B] “geen enkele controle” had over de inleg van beleggers, miskent zij daarmee ook de constatering van de AFM. Deze constatering ziet op de mogelijkheid om beleggers te monitoren in het kader van haar betrokkenheid bij individuele beleggers, maar veronderstelt geen controle over de beleggingen of inleg van beleggers. De AFM ziet in de stellingen van mevrouw Van den Brink daarom ook geen grond om aan te nemen dat zij deze gedraging ten onrechte heeft vastgesteld.

249. Bij gedraging vii voert mevrouw Van den Brink nog aan dat zij nooit goedkeuring heeft moeten regelen bij het openen van een *managent account*, omdat dit voor haar niet mogelijk zou zijn. De

AFM kan dat niet volgen, nu uit de correspondentie die is beschreven in randnummer 111 van deze beslissing op bezwaar en de verklaring van de desbetreffende belegger die is beschreven in randnummer 112 van deze beslissing op bezwaar uitdrukkelijk volgt dat mevrouw Van den Brink een bemiddelende rol innam op het moment dat Michael een belegger vanwege onwelgevallige vragen niet meer wilde aannemen.[141] Deze bemiddelende rol is bij uitstek een vergaande vorm van individueel klantcontact. De blote stelling dat daar oordeel van mevrouw Van den Brink geen sprake zou zijn van individueel klantcontact kan daarom niet worden gevolgd.

250. Ten aanzien van gedraging xvi merkt mevrouw Van den Brink op dat deze gebaseerd is op een uitlating van Michael die niet aan haar kan worden toegerekend en verder geen feitelijke grondslag vindt in het dossier. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in dit betoog. Met deze verwijzing naar de bewoordingen van Michael heeft de AFM een patroon van gedragingen samengevat, dat eruit bestond dat mevrouw Van den Brink zich in contact met individuele beleggers inspande om beleggers zo goed mogelijk te ondersteunen. Deze inspanningen kwamen voort uit de afspraken die mevrouw Van den Brink met Grinta had gemaakt en toonden zich onder andere in het korte tijdsbestek waarin mevrouw Van den Brink op vragen en verzoeken reageerde, het herhaaldelijk aanbieden van telefoongesprekken ter beantwoording van vragen, het voeren van zulke telefoongesprekken en het ondersteunen van beleggers bij het doorlopen van het aanmeldingsproces.

Distributie- of aanmeldkanaal voor Grinta

251. In het Boetebesluit heeft de AFM vastgesteld dat mevrouw Van den Brink met haar gedragingen feitelijk heeft opgetreden als distributie- of aanmeldkanaal voor Grinta. Deze rol als distributie- of aanmeldkanaal bestond eruit dat mevrouw Van den Brink als gevolg van haar individuele en niet-individuele informatievoorziening beleggers aanbracht bij Grinta, een *referral link* plaatste, een faciliterende rol innam bij het openen en activeren van de *managed accounts* van beleggers en in de uitvoering van deze werkzaamheden nauw contact voerde met Michael. Mevrouw Van den Brink heeft op deze wijze beleggers naar Grinta geleid. Grinta stuurde er ook actief op aan dat beleggers zich via *agents* als mevrouw Van den Brink zouden aanmelden, door beleggers betere voorwaarden te bieden, beleggers bij vragen te verwijzen naar mevrouw Van den Brink en mevrouw Van den Brink in te schakelen bij problemen in de aanmeldprocedure. Op deze wijze zijn via mevrouw Van den Brink circa 50 beleggers bij Grinta ingestapt, hetgeen betekent dat zij voor die circa 50 personen als distributie- of aanmeldkanaal heeft gefungeerd.

[141] Op de zaak betrekking hebbende stukken 047.1.

252. Mevrouw Van den Brink komt tegen deze conclusie op en betoogt dat haar betrokkenheid en gedragingen niet kunnen leiden tot de conclusie dat zij heeft gefungeerd als distributie- of aanmeldkanaal van Grinta. Mevrouw Van den Brink betwist dat Grinta gunstiger voorwaarden bood als beleggers zich via *agents* hadden aangemeld en betwist voorts dat Grinta het praktisch onmogelijk had gemaakt voor beleggers om zonder tussenkomst van een *agent* een *managed account* te openen. Voorts voert mevrouw Van den Brink aan dat zij de beleggingsdienstverlening van Grinta niet actief heeft gedistribueerd, omdat zij beleggers niet actief zou hebben benaderd en ook anderszins geen actieve distributiewerkzaamheden zou hebben verricht. Mevrouw Van den Brink is van mening dat haar werkzaamheden uitsluitend voortkomen uit enthousiasme en beperkt zijn gebleven tot het delen van eigen ervaringen.

Reactie AFM

253. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in dit betoog.

254. Voor zover mevrouw Van den Brink betoogt dat Grinta geen betere voorwaarden bood op het moment dat beleggers via een *agent* instapten, acht de AFM dit betoog onbegrijpelijk. Mevrouw Van den Brink heeft immers zelf in een e-mail aan beleggers toegezegd dat zij onder betere voorwaarden bij Grinta zouden kunnen instappen als zij zich via mevrouw Van den Brink zouden aanmelden. De AFM verwijst in dat kader naar de e-mailing van mevrouw Van den Brink aan deelnemers aan haar masterclass, die zij verstuurde op 26 juni 2021:

"(…) Je kunt via [A] & mij instappen onder betere voorwaarden."[142]

255. Deze betere voorwaarden blijken ook uit verklaringen van beleggers, die de AFM in het Boetebesluit heeft opgenomen. De AFM verwijst in dat kader naar op de zaak betrekking hebbende stukken 041, 043.1, 045.1 en 085.[143] In deze verklaringen noemen beleggers consistent dat zij een lagere *performance fee* over hun rendement hoefden te betalen als zij via een *agent* belegden. Zo verklaarde een van deze beleggers:

[142] Op de zaak betrekking hebbende stukken 085.1
[143] Ter bescherming van de persoonsgegevens van deze melders heeft de AFM de meldingen geanonimiseerd in het dossier opgenomen. Mevrouw Van den Brink stelt in het Bezwaarschrift dat op grond van tekstuele overeenkomsten de verklaringen in op de zaak betrekking hebbende stukken 041 en 043.1 mogelijk afkomstig zijn van dezelfde melder. Dit is onjuist. De verklaringen zijn afkomstig van verschillende natuurlijke personen.

"Je kon je ook rechtstreeks aanmelden bij Grinta, maar als dat via iemand anders liep (in dit geval via Janneke of [A]), dan betaalde je een lagere fee aan Grinta, 30% ipv 40% over de behaalde winst. Dus ik koos ervoor om aan te melden via de link die aangeboden werd."[144]

256. Op grond van deze verklaringen en hetgeen mevrouw Van den Brink hierover zelf aan beleggers heeft gecommuniceerd kan de AFM mevrouw Van den Brink niet volgen in het betoog, dat belegging via een *agent* niet zou leiden tot betere voorwaarden voor beleggers.

257. De AFM kan mevrouw Van den Brink evenmin volgen in de stelling, dat zij onterecht heeft geconcludeerd dat het "praktisch onmogelijk" zou zijn om zonder tussenkomst van een *agent* bij Grinta te beleggen. Mevrouw Van den Brink voert ter onderbouwing van deze stelling aan dat het invullen van een 'Promo Code' van een *agent* niet vereist was voor aanmelding op de website van Grinta. Met dit betoog miskent mevrouw Van den Brink de conclusie van de AFM. De AFM heeft immers niet geconcludeerd dat het absoluut onmogelijk was om direct een *managed account* bij Grinta te openen. Zoals de AFM in het Boetebesluit en in randnummers 72-82 van deze beslissing op bezwaar heeft toegelicht, was het bedrijfsmodel van Grinta erop gericht om beleggers te werven met tussenkomst van *agents*, zodat Grinta zich kon richten op het vermogensbeheer. Grinta stuurde daarom sterk aan op aanmelding via een *agent*, onder andere door beleggers gunstiger voorwaarden te bieden als zij via een *agent* instapten. Daarnaast ontmoedigde Grinta aanmelding zonder tussenkomst van een *agent*, onder andere door beleggers bij vragen of problemen in de aanmelding te verwijzen naar een *agent*. Zoals volgt uit verklaringen die de AFM aan het Boetebesluit ten grondslag heeft gelegd, ontleenden beleggers aan dit samenstel van feiten en gedragingen ook de conclusie dat zij voor aanmelding bij Grinta gebruik moesten maken van een *agent*. Anders dan mevrouw Van den Brink betoogt, volgt uit deze omstandigheden dat Grinta sterk aanstuurde op aanmelding via *agents* en het zo voor beleggers praktisch onmogelijk maakte om zonder tussenkomst van een *agent* in te stappen.

258. Ten slotte kan de AFM mevrouw Van den Brink niet volgen in het betoog dat zij de diensten van Grinta niet heeft gedistribueerd, omdat zij beleggers niet actief heeft benaderd. Mevrouw Van den Brink verwijst in dat kader naar haar eigen uitspraken, waaruit zou blijken dat haar rol als *agent* voor Grinta grotendeels passief van aard was. Daarmee miskent mevrouw Van den Brink de aard van de distributiewerkzaamheden die de AFM heeft vastgesteld. Zoals de AFM heeft toegelicht in paragraaf 9.2.1.4 van het Boetebesluit en in randnummers 188-195 van deze beslissing op bezwaar, bestonden de distributiewerkzaamheden van mevrouw Van den Brink eruit dat zij het ertoe leidde dat beleggers via een *affiliate link* een *managed account* openden bij Grinta en zodoende beleggers bij Grinta

[144] Op de zaak betrekking hebbende stukken 085.

aanbracht. Daarbij zette zij de reikwijdte van de website van FVV en haar uitlatingen op sociale media in. Door het wervende karakter van haar individuele en niet-individuele informatievoorziening en het delen van *affiliate links* heeft mevrouw Van den Brink zo beleggers aangebracht. Mogelijk vereisten deze werkzaamheden niet noodzakelijkerwijze een grote inspanningen van mevrouw Van den Brink, maar een grote feitelijke inspanning is voor medeplegen ook niet vereist.

259. Bovendien zijn via mevrouw Van den Brink circa 50 beleggers ingestapt bij Grinta. Dit betekent dat zij in ieder geval voor die 50 personen als distributie- of aanmeldkanaal heeft gefungeerd. Mevrouw Van den Brink was zich er ook van bewust dat haar uitlatingen ertoe leidden dat beleggers zich bij Grinta aanmeldden. Dit blijkt onder andere uit de passage uit de spraakopname die mevrouw Van den Brink aan een belegger verstuurde en die zij citeert in het Bezwaarschrift:

> *"(…) Maar dat zou wel betekenen dat je minimaal 5 mensen per jaar zou moeten aanbrengen. Nouja, ik ben daar helemaal niet actief mee bezig eigenlijk, maar het gaat een beetje van zelf omdat mensen gewoon mijn website lezen. Dus, zodoende komen ze bij Grinta terecht."* [145]

260. Het maakt daarbij naar het oordeel van de AFM niet uit dat vertrouwenwekkende uitspraken die door mevrouw Van den Brink zijn gedaan, zowel de vorm hadden van niet-individuele en meer algemene informatieverstrekking op haar website en op sociale media als in de vorm van individueel contact met (potentiële) beleggers bijvoorbeeld als antwoorden op per e-mail of in persoonlijke berichten gestelde vragen. Op grond van het voorgaande volgt de AFM mevrouw Van den Brink niet in haar betoog, dat zij niet als distributie- of aanmeldkanaal van Grinta heeft opgetreden.

Het fungeren als aanspreekpunt van Grinta

261. In het Boetebesluit heeft de AFM vastgesteld dat mevrouw Van den Brink, naast de individuele en niet-individuele informatievoorziening beleggers, heeft opgetreden als aanspreekpunt van Grinta. Mevrouw Van den Brink komt tegen deze vaststelling op en betoogt dat de rol van mevrouw Van den Brink als aanspreekpunt geen zelfstandig argument is voor de conclusie dat mevrouw Van den Brink nauw en bewust met Grinta heeft samengewerkt en daarbij een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de delictsgedraging.

Reactie AFM

262. De AFM is met mevrouw Van den Brink eens dat er overlap kan bestaan tussen het verstrekken van informatie aan individuele beleggers en het optreden als aanspreekpunt van Grinta. Aan dit gegeven

[145] Op de zaak betrekking hebbende stukken 080.3 en 082.

kan naar opvatting van de AFM echter niet de conclusie worden verbonden dat deze rol als aanspreekpunt niet op zichzelf steun biedt aan de kwalificatie van mevrouw Van den Brink als medepleger. De AFM ziet het optreden als aanspreekpunt van Grinta als een vervolgstap van het individuele en niet-individuele klantcontact dat mevrouw Van den Brink heeft gehad. Op het moment dat beleggers naar aanleiding van deze informatieverstrekking overwogen of hadden besloten om een *managed account* te openen bij Grinta, stond mevrouw Van den Brink als aanspreekpunt ter beschikking bij vragen over het aanmeldproces en de regels van Grinta. Zoals de AFM in randnummers 72-82 van deze beslissing op bezwaar heeft toegelicht, was het bedrijfsmodel van Grinta er in aanzienlijke mate op gericht om via tussenkomst van *agents* met beleggers te interacteren. Daartoe positioneerde Grinta mevrouw Van den Brink als aanspreekpunt voor beleggers. Zo gaf Grinta invulling aan de gewenste taakverdeling, waarin mevrouw Van den Brink aanspreekpunt was en Grinta zich kon richten op het vermogensbeheer. Mevrouw Van den Brink heeft aan deze positionering eveneens uitvoering geven, door feitelijk als aanspreekpunt voor beleggers op te treden. Dat deze rol als aanspreekpunt enige overlap vertoont met het verstrekken van informatie aan individuele beleggers en de faciliterende en bemiddelende rol die mevrouw Van den Brink daarbij innam, doet hieraan niet af.

263. De AFM overweegt daarbij dat het optreden als aanspreekpunt niet alleen een wezenlijke bijdrage aan de delictsgedraging vormt, maar ook uiting geeft aan de bewuste en nauwe samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink. De rol van aanspreekpunt komt immers voort uit de duidelijke taakverdeling tussen Grinta en mevrouw Van den Brink, waarbij mevrouw Van den Brink zich richtte op de werving van beleggers en optrad als aanspreekpunt en Grinta zich richtte op het vermogensbeheer.

Afspraken met Grinta

264. In paragraaf 9.2.2 van het Boetebesluit heeft de AFM vastgesteld dat de wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink voortkwam uit een bewuste en nauwe samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink. Naast de feitelijke gedragingen en de taakverdeling tussen Grinta en mevrouw Van den Brink, volgt deze bewuste en nauwe samenwerking ook uit de afspraken die Grinta en mevrouw Van den Brink aan hun samenwerking ten grondslag hebben gelegd. In de kern zagen deze afspraken op de verplichtingen van mevrouw Van den Brink als *agent* en de provisies die mevrouw Van den Brink voor haar werkzaamheden ontving. De AFM heeft dit ook toegelicht in randnummers 162-165 van deze beslissing op bezwaar.

265. Mevrouw Van den Brink betwist het bestaan van deze afspraken. Daartoe voert zij aan dat de AFM haar conclusie heeft gebaseerd op een taalkundige uitleg van het *Introducing Broker Agreement* en

een e-mail van Michael, maar daarbij geen recht heeft gedaan aan de feitelijke gang van zaken. Mevrouw Van den Brink volhardt in de stelling dat zij feitelijk slechts haar eigen ervaringen met Grinta en een *affiliate link* heeft gedeeld. Volgens mevrouw Van den Brink kan uit deze feitelijke omstandigheden niet worden afgeleid dat mevrouw Van den Brink en Grinta afspraken hadden gemaakt in het kader van een nauwe en bewuste samenwerking.

Reactie AFM

266. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in dit betoog. Zoals de AFM heeft uiteengezet in paragraaf 9.2.2 van het Boetebesluit en randnummers 84 en 163 van deze beslissing op bezwaar, verrichtte mevrouw Van den Brink haar werkzaamheden op grond van het *Introducing Broker Agreement*. Daarbij heeft de AFM in randnummer 84 van deze beslissing op bezwaar reeds toegelicht dat mevrouw Van den Brink naar eigen zeggen weliswaar niet beschikt over een ondertekende versie van deze overeenkomst, maar dat partijen feitelijk uitvoering hebben gegeven aan de afspraken in deze overeenkomst en dat hieruit volgt dat de overeenkomst de wederzijdse verwachtingen, rechten en plichten tussen mevrouw Van den Brink en Grinta correct vervat. Tussen mevrouw Van den Brink en Grinta bestonden zodoende duidelijke afspraken, waaraan beide partijen uitvoering hebben gegeven. Zo bracht mevrouw Van den Brink beleggers aan bij Grinta en betaalde Grinta de overeengekomen provisies aan mevrouw Van den Brink.

267. De afspraken die volgen uit het *Introducing Broker Agreement* zijn daarnaast bevestigd in de e-mail van Michael van 29 december 2020, die de AFM heeft beschreven in randnummer 81 van deze beslissing op bezwaar. Deze e-mail brengt de verwachtingen van Grinta duidelijk tot uitdrukking.

268. De AFM kan mevrouw Van den Brink ook niet volgen in haar betoog, dat haar gedragingen en werkzaamheden voor Grinta feitelijk beperkter waren dan hetgeen Grinta in het *Introducing Broker Agreement* heeft beschreven en Michael in zijn e-mail heeft samengevat. De AFM heeft in het Boetebesluit en in het voorgaande immers uitvoerig toegelicht dat mevrouw Van den Brink zich door uiteenlopende gedragingen maximaal heeft ingespannen om beleggers bij Grinta aan te brengen en hun aanmelding te voltooien. Anders dan mevrouw Van den Brink stelt, gaan deze gedragingen ver voorbij aan het door mevrouw Van den Brink gestelde, louter plaatsen van een *affiliate link*. Deze stelling van mevrouw Van den Brink miskent dan ook de omvang en de aard van haar gedragingen en kan derhalve niet worden gevolgd.

269. Ten overvloede merkt de AFM daarbij op dat zij, anders dan mevrouw Van den Brink lijkt te suggereren in het Bezwaarschrift, het geldelijk voordeel dat mevrouw Van den Brink door de provisiestructuur van Grinta behaalde niet benoemt als zelfstandig argument voor het

medeplegerschap van mevrouw Van den Brink. De AFM heeft de provisiestructuur van Grinta in het Boetebesluit benoemd als onderdeel van de afspraken die ten grondslag liggen aan de nauwe en bewuste samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink.

Nauw contact met Grinta

270. In paragraaf 9.2.2 van het Boetebesluit heeft de AFM vastgesteld dat uit de feiten en omstandigheden kan worden afgeleid dat mevrouw Van den Brink in nauw contact stond met Grinta. Aan deze vaststelling van de AFM ligt ten grondslag dat mevrouw Van den Brink beleggers ongevraagd en binnen korte tijd benaderde om te assisteren nadat hun aanmelding bij Grinta was mislukt. Daarnaast baseerde de AFM deze vaststellingen op een mede door mevrouw Van den Brink aan beleggers verstuurde e-mail, waarin zij verklaarde direct contact te hebben met Grinta, en een reactie op Instagram, waarin zij ditzelfde directe contact benoemde.

271. Mevrouw Van den Brink betwist dat zij nauw contact met Grinta heeft gehad. Daartoe voert zij aan dat dit nauwe contact met Grinta niet kan worden afgeleid uit het feit dat zij een enkele belegger heeft benaderd na het mislukken van zijn aanmelding en dat in een e-mail en een reactie op Instagram is benoemd dat zij direct contact had met Grinta.

Reactie AFM

272. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in dit betoog. Anders dan mevrouw Van den Brink stelt, volgt uit de feiten en omstandigheden die aan het Boetebesluit ten grondslag liggen dat mevrouw Van den Brink in nauw contact stond met Grinta. De AFM verwijst naar wat zij hierover heeft opgemerkt in randnummers 162-165 van deze beslissing op bezwaar.

273. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in haar stelling, dat het ongevraagde contact dat zij met een belegger opnam nadat zijn verificatie was mislukt slechts een geïsoleerd geval betreft. Zoals de AFM in paragraaf 9.2.2 van het Boetebesluit en randnummer 108 van deze beslissing op bezwaar heeft beschreven, nam mevrouw Van den Brink in dit geval contact op met de belegger binnen 10 minuten nadat de belegger een e-mail van Grinta had ontvangen dat de verificatie van zijn account was mislukt.[146] Een vergelijkbare situatie deed zich voor in het geval van een tweede belegger die

[146] Op de zaak betrekking hebbende stukken 048. Mevrouw Van den Brink wijst er in haar Bezwaarschrift op dat de bijlage waarnaar in dit proces-verbaal van een aangifte wordt verwezen ontbreekt en de AFM deze bevindingen derhalve uitsluitend op de verklaring van de belegger baseert. De AFM heeft nooit beschikking gehad over deze bijlage. De AFM ziet niet in waarom het ontbreken van die bijlage twijfel zou meebrengen over de verklaring van deze

problemen ondervond bij de verificatie van zijn account, zoals de AFM heeft weergegeven in randnummer 110 van deze beslissing op bezwaar. Grinta stuurde deze belegger om 20:10 uur in de avond een e-mail dat zijn account was geverifieerd. Mevrouw Van den Brink nam reeds de volgende dag om 11:00 uur contact op met de belegger waarin zij aangaf dat de verificatie was geslaagd en vroeg wanneer de belegger zijn eerste belegging zou doen.[147] Dat mevrouw Van den Brink in deze gevallen binnen een zo kort tijdsbestek ongevraagd contact opnam met beleggers, duidt erop dat tussen mevrouw Van den Brink en Grinta nauw contact bestond op het moment dat dat nodig was om ervoor te zorgen dat een belegger geld zou overmaken naar Grinta.

274. De AFM kan mevrouw Van den Brink ook niet volgen in haar betoog, dat de AFM in paragraaf 9.2.2 een Instagram-bericht waarin mevrouw Van den Brink bevestigt dat zij direct contact heeft met Grinta uit de context plaatst. In dit bericht schrijft mevrouw Van den Brink:

> "*(…)[Onderneming] biedt indd ook Forex bots aan, maar we weten eerlijk gezegd niet hoe de andere bots het doen bij hen. Wij hebben enkel direct contact met Grinta. Gr, Janneke*"

275. Volgens mevrouw Van den Brink zou evident zijn dat de verwijzing naar 'direct contact' in deze reactie niet ziet op het daadwerkelijk onderhouden van nauw contact, maar slechts tot uitdrukking zou brengen dat zij geen kennis had van de andere Forex-bots waarnaar de Instagram-gebruiker vroeg. Dit standpunt is onbegrijpelijk. Een lezing zoals mevrouw Van den Brink voorstaat vindt naar het oordeel van de AFM geen steun in de tekst of context van dit bericht.

276. Daarnaast heeft mevrouw Van den Brink ook op de website van FVV, na het verdwijnen van Grinta, beschreven dat zij Michael persoonlijk had ontmoet en nauw contact met hem onderhield. Onder de kop "Waarom had ik er vertrouwen in?" beschrijft mevrouw Van den Brink:

> "*Persoonlijk: De partner hebben we live ontmoet en we onderhielden nauw contact. Hij deelde foto's van zichzelf, van zijn zoontje op zijn verjaardag etc. en vertelde (ongevraagd) enorm veel over zichzelf en zijn vrouw."*[148]

277. De AFM volgt mevrouw Van den Brink voorts niet in haar betoog dat geen relevantie kan worden toegekend aan een bericht dat na het verdwijnen van Grinta een gedupeerde beleggers is verstuurd. Dit bericht is opgesteld door "*een aantal mensen dat intensief contact had met Michael*" en mede

---

belegger. Mevrouw Van den Brink onderbouwt deze stelling niet en kan daarom niet in deze overweging worden gevolgd.

[147] Op de zaak betrekking hebbende stukken 043.

[148] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.

ondertekend door mevrouw Van den Brink.[149] Mevrouw Van den Brink ontkent en ontkracht niet dat zij in enige vorm bij de totstandkoming van dit bericht betrokken is geweest. Hieruit volgt dat zij kennelijk ten tijde van het vervaardigen van de e-mail ook zelf van mening was dat zij intensief contact had gehad met Michael. Anders dan mevrouw Van den Brink stelt, kent de AFM aan deze omstandigheid geen onevenredig groot belang toe, maar weegt zij deze ondertekening mee in samenhang met de overige hierboven genoemde aanwijzingen voor het nauwe contact tussen Grinta en mevrouw Van den Brink.

278. De AFM komt op basis van de in paragraaf 9.2.2 van het Boetebesluit weergegeven feiten en hetgeen zij hierboven in randnummers 162-165 heeft beschreven tot de conclusie dat het contact tussen mevrouw Van den Brink en Grinta nauw was en hen in staat stelde om indien nodig snel en op basis van een duidelijke taakverdeling actie te ondernemen. De stelling van mevrouw Van den Brink dat zij maar zeer sporadisch en beperkt contact heeft gehad met Michael, en dit contact voornamelijk was gericht op haar eigen beleggingen via Grinta, is in het licht van het bovenstaande ongeloofwaardig.

279. Heroverweging op dit onderdeel leidt niet tot een ander oordeel.

B3. Gelijkwaardige relatie tussen mevrouw Van den Brink en Grinta

280. Mevrouw Van den Brink stelt in het Bezwaarschrift dat er geen sprake van kan zijn dat zij de overtreding van Grinta heeft medegepleegd, omdat bij de beoordeling hiervan ook belang toekomt aan de vraag of tussen mevrouw Van den Brink en Grinta een gelijkwaardige relatie heeft bestaan. Mevrouw Van den Brink stelt dat geen sprake is geweest van een gelijkwaardige relatie en derhalve geen sprake kan zijn van medeplegen.

Reactie AFM

281. De AFM kan dit betoog van mevrouw Van den Brink niet volgen. Zoals de AFM heeft uiteengezet in randnummers 206 en 207 van deze beslissing op bezwaar, vindt het door mevrouw Van den Brink aangevoerde criterium van gelijkwaardigheid geen steun in het recht. Het is voor de kwalificatie van medeplegen derhalve niet relevant of mevrouw Van den Brink en Grinta een gelijkwaardige relatie hadden.

B4. Materiële of intellectuele bijdrage van voldoende gewicht

[149] Op de zaak betrekking hebbende stukken 045.1

282. In paragraaf 4.5.3 van het Bezwaarschrift stelt mevrouw Van den Brink dat zij niet kan worden aangemerkt als medepleger, omdat zij in de voorbereiding van de overtreding van Grinta geen materiële of intellectuele bijdrage van voldoende gewicht zou hebben geleverd. Aan dit betoog legt mevrouw Van den Brink de overwegingen ten grondslag dat de nauwe en bewuste samenwerking enerzijds en de bijdrage van voldoende gewicht anderzijds separate criteria zouden zijn. Mevrouw Van den Brink betoogt dat de AFM heeft nagelaten te beoordelen of mevrouw Van den Brink een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de overtreding door Grinta. Daarnaast voert mevrouw Van den Brink aan dat de AFM de wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink voornamelijk heeft gebaseerd op achttien meldingen die slechts ten dele afkomstig zijn van beleggers die via mevrouw Van den Brink bij Grinta hebben belegd. Mevrouw Van den Brink stelt dat deze meldingen onvoldoende zijn om te concluderen dat zij een wezenlijke bijdrage zou hebben geleverd aan de overtreding.

283. In de spreekaantekeningen in de voorlopige-voorzieningenprocedure (**de Spreekaantekeningen**) heeft de gemachtigde van mevrouw Van den Brink ten slotte aangevoerd dat mevrouw Van den Brink een van meerdere *affiliates* van Grinta was en dat zij derhalve geen essentiële schakel kan zijn geweest tussen Grinta en beleggers. Mevrouw Van den Brink stelt daarom dat de uitspraken van de ABRvS over illegale woningverhuur, die ook zijn genoemd in randnummer 141 van deze beslissing op bezwaar, fundamenteel afwijken van de onderhavige situatie. Mevrouw Van den Brink is derhalve van mening dat deze uitspraken geen toepassing kunnen vinden bij de beoordeling van de vraag of zij een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de overtreding van Grinta.

Reactie AFM

284. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in dit betoog.

285. De AFM volgt mevrouw Van den Brink allereerst niet in haar uitgangspunt dat de nauwe en bewuste samenwerking en de wezenlijke bijdrage aan de overtreding separate toetsen zijn en de AFM het gewicht van de bijdrage van mevrouw Van den Brink derhalve niet had mogen afleiden uit feiten die de AFM (ook) heeft gebruikt bij de beoordeling of sprake is van een nauwe en bewuste samenwerking. Uit het wettelijke kader van medeplegen blijkt dat de beoordeling van de nauwe en bewuste samenwerking moet worden gebaseerd op het samenstel van alle relevante feitelijke gedragingen en omstandigheden. Dit samenstel van feitelijke gedragingen en omstandigheden ligt ook ten grondslag aan de beoordeling of de bijdrage van de medepleger voldoende is geweest om te leiden tot de kwalificatie van medeplegen. Uit het juridisch kader van medeplegen volgt derhalve niet dat de nauwe en bewuste samenwerking en de wezenlijke bijdrage zouden moeten worden vastgesteld op basis van separate en gescheiden feitelijke grondslagen. Een dergelijk kunstmatige

splitsing in separate toetsen is ook niet te rechtvaardigen: de feitelijke gedragingen tot het leveren van de wezenlijke bijdrage laten immers ook de uitvoering van de bewuste en nauwe samenwerking zien. Mevrouw Van den Brink kan derhalve niet worden gevolgd in haar betoog, dat de AFM de wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink afzonderlijk had moeten aantonen. Daarbij merkt de AFM ten overvloede op, dat in paragraaf 9 van het Boetebesluit zowel de wezenlijke bijdrage als de bewuste en nauwe samenwerking zelfstandig zijn vastgesteld, op basis van dezelfde onderliggende feiten. Ook in randnummers 162-165 en 166-202 van deze beslissing op bezwaar heeft de AFM de bewuste en nauwe samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink en de wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink zelfstandig vastgesteld.

286. Daarnaast kan de AFM mevrouw Van den Brink niet volgen in haar betoog, dat de meldingen van gedupeerde beleggers, die de AFM mede ten grondslag heeft gelegd aan haar vaststelling van een wezenlijke bijdrage, die vaststelling niet kunnen dragen. De AFM heeft op basis van de eigen verklaring van mevrouw Van den Brink vastgesteld dat circa 50 beleggers zich via mevrouw Van den Brink bij Grinta hebben aangemeld. Dit betekent dat circa 25% van de thans bekende Nederlandse gedupeerde beleggers via mevrouw Van den Brink bij Grinta hebben belegd. Dat van deze groep zes personen een melding hebben gedaan, doet aan het gewicht van de bijdrage van mevrouw Van den Brink niet af. Daarbij is ook van belang dat beleggers die naar opvatting van mevrouw Van den Brink direct bij Grinta zouden zijn ingestapt, in hun getuigenverklaringen hebben benoemd dat de informatievoorziening door mevrouw Van den Brink heeft bijgedragen aan de keuze om een *managed account* bij Grinta te openen.[150] Daarnaast miskent mevrouw Van den Brink met deze stelling dat de AFM de wezenlijke bijdrage van mevrouw Van den Brink in belangrijke mate heeft gebaseerd op de aard van de bijdrage van mevrouw Van den Brink, die blijkt uit het samenstel van bewijsmateriaal dat de AFM aan het Boetebesluit ten grondslag heeft gelegd. Deze bijdrage bestond uit het aanbrengen van beleggers bij Grinta en was zodoende, zoals de AFM heeft vastgesteld, naar haar aard wezenlijk voor de delictsgedraging van Grinta.

287. De AFM kan mevrouw Van den Brink evenmin volgen in haar betoog, dat de in randnummer 142 van deze beslissing op bezwaar genoemde uitspraken van de ABRvS geen toepassing kunnen vinden bij de beoordeling van haar bijdrage aan de overtreding van Grinta. Volgens mevrouw Van den Brink kan haar rol bij de overtreding van Grinta niet cruciaal zijn geweest, omdat Grinta met meerdere *agents* samenwerkte. Volgens mevrouw Van den Brink was in de genoemde uitspraken slechts sprake van een cruciale rol, omdat de medepleger als enige contactpersoon van huurders bij de illegale verhuur betrokken was. Dit betoog van mevrouw Van den Brink faalt. De ABRvS heeft in haar uitspraken geen uitdrukkelijk gewicht toegekend aan de vraag of de medepleger enig contactpersoon van de

[150] Vergelijk op de zaak betrekking hebbende stukken 036.

verhuurder was of niet. Bovendien gaat mevrouw Van den Brink met dit betoog voorbij aan de grote gelijkenis tussen haar rol en de rol van de medepleger in de genoemde uitspraken van de ABRvS. Mevrouw Van den Brink heeft circa 50 beleggers bij Grinta aangebracht. Daarmee heeft mevrouw Van den Brink het vermogensbeheer van Grinta met betrekking tot deze circa 50 personen mogelijk gemaakt en een voor Grinta cruciale, want onmisbare, bijdrage geleverd.[151]

288. Ten overvloede merkt de AFM op dat mevrouw Van den Brink in reactie op de vastgestelde wezenlijke bijdrage verwijst naar hetgeen zij in paragraaf 4.5.1 van het Bezwaarschrift heeft aangevoerd tegen de vastgestelde nauwe en bewuste samenwerking tussen mevrouw Van den Brink en Grinta. De AFM volstaat hier met een verwijzing naar hetgeen zij in randnummers 215-279 in reactie op deze gronden van mevrouw Van den Brink heeft overwogen.

B5. De samenwerking was niet gericht op de delictsgedraging

289. Ten slotte voert mevrouw Van den Brink in haar bezwaar aan dat zij niet als medepleger aangemerkt dient te worden, omdat haar gedragingen niet gericht waren op de delictsgedraging. In de kern komt dit betoog van mevrouw Van den Brink erop neer dat zij uitsluitend zou kunnen worden aangemerkt als medepleger aan de overtreding van Grinta, als zij opzet zou hebben gehad op de illegaliteit van het vermogensbeheer van Grinta. Mevrouw Van den Brink zou namelijk enkel hebben geweten dat Grinta geen vergunning had, maar niet dat een vergunning vereist was.

<u>Reactie AFM</u>

290. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar betoog, dat de samenwerking niet was gericht op de delictsgedraging. Zoals de AFM in randnummer 139 van deze beslissing op bezwaar heeft toegelicht, is voor medeplegerschap niet vereist dat de medepleger opzet heeft op of kennis heeft van de illegaliteit van de delictsgedraging.

291. Het voorgaande geldt ook voor het medeplegen van een overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft. Op grond van deze bepaling is het verboden zonder daartoe verleende vergunning van de AFM in

[151] Deze cruciale bijdrage van mevrouw Van den Brink verschilt fundamenteel van de rol van de verdachte in het arrest van de Hoge Raad van 7 juli 2015 (ECLI:NL:HR:2015:1794), waarnaar mevrouw Van den Brink in randnummer 52 van het Bezwaarschrift verwijst. In die zaak had de verdachte slechts personen geregeld die een hennepplantage hadden aangelegd en liepen de betalingen voor de plantage via hem. De Hoge Raad zag hierin een faciliterende rol en oordeelde dat de verdachte derhalve niet kon worden aangemerkt als medepleger. Deze omstandigheden verschillen fundamenteel van de rol van mevrouw Van den Brink. Zij heeft geen faciliterende rol gehad, maar heeft het vermogensbeheer door Grinta mogelijk gemaakt door beleggers aan te brengen bij Grinta en te zorgen dat zij hun vermogen aan Grinta hebben toevertrouwd.

Nederland individuele vermogens te beheren. Deze verbodsbepaling bevat geen kennis- of opzetelement. De bepaling wordt dus al overtreden wanneer zonder vergunning vermogens worden beheerd, en niet pas wanneer opzet bestaat op of kennis bestaat van het illegale karakter hiervan.

292. Mevrouw Van den Brink heeft in nauwe en bewuste samenwerking een wezenlijke bijdrage geleverd aan de delictsgedraging van Grinta, namelijk het beheren van individuele vermogens in Nederland zonder vergunning. Uit de feiten en omstandigheden die de AFM in het Boetebesluit heeft vastgesteld blijkt dat mevrouw Van den Brink wist dat Grinta in Nederland opereerde zonder vergunning. Dat mevrouw Van den Brink wist dat Grinta zonder vergunning vermogens beheerde in Nederland, heeft de AFM ook in randnummers 154-161 van deze beslissing op bezwaar vastgesteld. Mevrouw Van den Brink betwist deze kennis bovendien niet. Voor de vaststelling dat mevrouw Van den Brink de overtreding heeft medegepleegd is voldoende dat mevrouw Van den Brink wist dat Grinta in Nederland individuele vermogens beheerde zonder een vergunning van de AFM. Of zij daarbij kennis had van of opzet had op de illegaliteit van het vermogensbeheer van Grinta, is niet relevant.

293. De AFM is het ten slotte met mevrouw Van den Brink eens dat uitzonderingen op de vergunningsplicht uit hoofde van artikel 2:96 eerste lid Wft bestaan, maar acht dit betoog hier niet relevant. Het had op de weg van mevrouw Van den Brink gelegen om na te gaan of Grinta legaal in Nederland opereerde. Dat mevrouw Van den Brink dat heeft nagelaten en daarom naar eigen zeggen niet wist dat Grinta illegaal in Nederland actief was, staat niet aan haar kwalificatie als medepleger in de weg.

Conclusie bezwaargrond B

294. Op grond van het voorgaande concludeert de AFM dat bezwaargrond B faalt en heroverweging op dit onderdeel derhalve niet leidt tot een ander oordeel.

C. Opportuniteit van boeteoplegging en andere fundamentele rechtsbeginselen

295. Mevrouw Van den Brink voert in het Bezwaarschrift aan dat de door de AFM opgelegde boete niet opportuun is en in strijd is met fundamentele rechtsbeginselen. Ter onderbouwing van deze bezwaargrond voert mevrouw Van den Brink verschillende feitelijke omstandigheden aan, die zich in de kern richten op de periode tussen 10 september 2021 en het verdwijnen van Grinta op 29 oktober 2021. Het betoog van mevrouw Van den Brink valt samengevat en zakelijk weergegeven uiteen in vier delen die hieronder separaat zullen worden behandeld:

1. Beboeting is niet opportuun en onevenredig
   a. Het medeplegen van mevrouw Van den Brink is niet ernstig
      i. Mevrouw Van den Brink heeft een geringe en onderschikte rol gespeeld bij de overtreding door Grinta
   b. Het medeplegen van mevrouw Van den Brink is niet verwijtbaar
      i. Mevrouw Van den Brink wilde voldoen aan de richtlijnen en gedragingen van de AFM
      ii. Mevrouw Van den Brink is geschrokken van het verdwijnen van Grinta
      iii. Mevrouw Van den Brink heeft zich ingespannen om gedupeerden na het verdwijnen van Grinta te helpen
      iv. Mevrouw Van den Brink heeft meegewerkt aan het onderzoek van de AFM
2. Beboeting is in strijd met het vertrouwensbeginsel
   a. Tijdens het gesprek tussen de AFM en mevrouw Van den Brink op 10 september 2021 heeft de AFM niet gewezen op de overtreding van Grinta en de (mogelijke) overtreding door mevrouw Van den Brink
   b. In correspondentie tussen 27 september 2021 en 5 oktober 2021 heeft de AFM niet gewezen op de overtreding van Grinta en de (mogelijke) overtreding door mevrouw Van den Brink
   c. Mevrouw Van den Brink werd op basis van het verloop van het onderzoek van de AFM verrast door de cautie
3. Beboeting is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel
   a. Door de AFM verstrekte guidance ziet niet of nauwelijks op medeplegen en dateert van na beëindiging van de samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink
   b. De AFM had ten tijde van het gesprek op 10 september 2021 zelf nog geen concrete verwachtingen die zij stelde aan finfluencers en geen concrete visie op hoe hun gedragingen zich verhouden tot het financieel toezichtrecht
   c. De openbare waarschuwing van de AFM tegen Grinta dateert van na beëindiging van de samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink
4. Beboeting is in strijd met het verbod op willekeur
   a. De AFM handhaaft niet jegens andere *agents* van Grinta

296. Mevrouw Van den Brink voert in aanvulling op het bovenstaande nog enkele feitelijke stellingen aan over het moment waarop zij de cautie heeft ontvangen en het feit dat de AFM haar in tegenstelling tot aanvankelijke berichten niet heeft uitgenodigd voor een bijeenkomst die zij organiseerde voor finfluencers in december 2021. Mevrouw Van den Brink verbindt aan deze feitelijke uiteenzettingen echter geen specifieke klachten tegen het Boetebesluit. De AFM ziet derhalve geen aanleiding om in deze beslissing op bezwaar op deze stellingen te reageren.

297. Alvorens in te gaan op de bezwaren van mevrouw Van den Brink rondom de opportuniteit en strijdigheid met fundamentele rechtsbeginselen van de boeteoplegging zal de AFM toelichten waarom zij bij heroverweging tot de conclusie komt dat boeteoplegging opportuun is.

298. Op grond van het Handhavingsbeleid van de Nederlandsche Bank (**DNB**) en de AFM beoordeelt de AFM op basis van alle relevante en omstandigheden en belangen welk handhavingsinstrument in een situatie het meest effectief en passend is om het doel te bereiken dat met de inzet van het handhavingsinstrument wordt nagestreefd. Om de keuze tot een bepaald handhavingsinstrument te maken, worden enkele factoren betrokken zoals de ernst en duur van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid, of het vertrouwen in de markt is geschaad en in welke mate de overtreder door de overtreding voordeel heeft verkregen.[152] Daarbij geldt dat niet tot boeteoplegging kan worden overgegaan als de overtreding niet verwijtbaar is aan de overtreder.[153]

Ernst en duur van de overtreding; verkregen voordeel

299. Zoals de AFM in paragraaf 6 van het Boetebesluit en in de randnummers 53-71 van deze beslissing op bezwaar heeft beschreven, heeft Grinta in ieder geval in de periode van 28 juni 2016 tot en met 28 oktober 2021 artikel 2:96 eerste lid Wft overtreden, door in Nederland vermogens te beheren zonder een daartoe door de AFM verstrekte vergunning.

300. Deze overtreding is ernstig en wordt ook in de rechtspraak zo beoordeeld.[154] De vergunningplicht voor beleggingsondernemingen biedt de grondslag voor toezicht door de AFM en toepasselijkheid van de toezichtrechtelijke gedragsregels die beleggers en hun vermogen dienen te beschermen, onder andere in de vorm van betrouwbaarheid en geschiktheid van (mede)beleidsbepalers, de beheerste en integere bedrijfsvoering, vermogensscheiding, provisieverboden en beleggerscompensatie. Grinta heeft zich aan het toezicht door de AFM en de voornoemde gedragsregels onttrokken, door te handelen in overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft. Daarmee heeft zij beleggers deze essentiële bescherming ontzegd die het toezichtrecht biedt om hun belangen te beschermen. De risico's waartegen het toezichtrecht beleggers beoogt te beschermen hebben zich met het verdwijnen van Grinta voorgedaan. Beleggers zijn hun ingelegde vermogen verloren.

---

[152] De AFM wijst hier op het Handhavingsbeleid van de AFM en DNB. Daar is een niet uitputtende lijst opgenomen van factoren die meewegen bij het kiezen voor een bepaald handhavingsinstrument. Bij het handhavingsinstrument van boeteoplegging wordt daarbij uitdrukkelijk opgemerkt dat een bestuurlijke boete ook aan een medepleger kan worden opgelegd.
[153] Artikel 5:41 Awb.
[154] Rechtbank Rotterdam 7 maart 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:1636; rechtbank Rotterdam 3 december 2015, ECLI:NL:RBROT:2015:8759.

301. Zoals de AFM heeft geconcludeerd in paragraaf 9 van het Boetebesluit en in de randnummers 134-294 van deze beslissing op bezwaar, heeft mevrouw Van den Brink de overtreding door Grinta medegepleegd, door hieraan in nauwe en bewuste samenwerking een wezenlijke bijdrage te leveren. Zij heeft circa 50 beleggers bij Grinta aangebracht. Hierdoor hebben beleggers zich aangemeld bij Grinta en gelden naar Grinta overgemaakt, die zij als gevolg van het verdwijnen van Grinta volledig zijn verloren.

302. De voornoemde nauwe en bewuste samenwerking heeft gedurende twee jaren voortgeduurd, te weten van 28 oktober 2019 tot en met 28 oktober 2021. Gedurende deze periode heeft mevrouw Van den Brink wezenlijk geprofiteerd van de provisiestructuur van Grinta en in totaal omstreeks €195.000 aan provisies verdiend. Uit het voorgaande volgt dat het medeplegen van mevrouw Van den Brink ernstig is. Deze ernstige overtreding heeft twee jaren voortgeduurd en geleid tot significant voordeel voor mevrouw Van den Brink, dat zij heeft behaald ten koste van gedupeerde beleggers.

Verwijtbaarheid

303. De AFM acht het medeplegen van mevrouw Van den Brink verwijtbaar. In beginsel volgt uit jurisprudentie dat de verwijtbaarheid volgt uit het daderschap van de overtreder, tenzij de overtreder de afwezigheid van verwijtbaarheid kan bewijzen.[155] Ten overvloede merkt de AFM op dat de verwijtbaarheid van mevrouw Van den Brink vaststaat. Daarbij neemt de AFM tot uitgangspunt dat eenieder die zich op de financiële markten begeeft, ervoor verantwoordelijk is om zich ervan te vergewissen en zeker te stellen dat de verrichte activiteiten voldoen aan de voorschriften uit het toezichtrecht. Aan deze eigen verantwoordelijkheid kunnen partijen zich niet onttrekken en het is niet de verantwoordelijkheid van de toezichthouder om voor partijen vast te stellen of zij aan de wet voldoen. Het lag derhalve op de weg van mevrouw Van den Brink om te onderzoeken of de partij met wie zij samenwerkte en haar eigen activiteiten legaal waren. Dat mevrouw Van den Brink dit heeft nagelaten in de twee jaren waarin zij met Grinta samenwerkte en hoge provisies ontving, ondanks de wetenschap dat Grinta niet over een vergunning beschikte, een ondoorzichtig bedrijfsmodel voerde en kritische vragen van beleggers over Grinta, is mevrouw Van den Brink aan te rekenen. De AFM verwijst naar hetgeen zij heeft toegelicht in paragraaf 10 van het Boetebesluit en in de randnummers 84-123 en 134-294 van deze beslissing op bezwaar.

304. Daarbij weegt de AFM allereerst mee dat mevrouw Van den Brink er blijkens haar uitlatingen van op de hoogte was dat Grinta niet in Nederland over een vergunning beschikte en ook anderszins niet was gereguleerd. Dit volgt onder andere uit de berichten die mevrouw Van den Brink plaatste op

[155] CBb 19 december 2023, ECLI:NL:CBB:2023:720.

haar website, zoals weergegeven in randnummers 89-90 van deze beslissing op bezwaar, en uit het bericht dat zij plaatste op Instagram en dat is weergegeven in randnummer 93 van deze beslissing op bezwaar. In dit laatste bericht benoemt mevrouw Van den Brink dat zij kritiek ontvangt dat Grinta een ongereguleerde broker is, maar dat deze kritiek haar er niet van weerhield om "*ermee door te gaan*".

305. Mevrouw Van den Brink was zich volledig bewust van de risico's. Zo wees zij beleggers op het feit dat de AFM dergelijke dienstverlening onwenselijk achtte en dat beleggers in geval van mismanagement of als Grinta zou "*vertrekken met de noorderzon*" geen aanspraak konden maken uit vergoeding uit het beleggerscompensatiestelsel.[156] Mevrouw Van den Brink heeft hierin geen aanleiding gezien om haar samenwerking met Grinta te heroverwegen of te onderzoeken of Grinta legaal in Nederland opereerde.

306. Daarnaast wist mevrouw Van den Brink dat Grinta een twijfelachtig bedrijfsmodel voerde, dat bestond uit beloofde hoge rendementen op basis van risicovolle beleggingen en tegelijkertijd significante provisies toekende aan *agents* die beleggers aanbrachten. Zij merkte immers zelf op haar website op dat 98% van beleggers verlies maakten op Forex-beleggingen, maar benoemde meermaals dat beleggers bij Grinta geen marktrisico zouden lopen. Zij wist ook dat Grinta bewust onduidelijk was over het bedrijfsmodel. Zo wist zij dat Michael vragen van potentiële beleggers naar het bedrijfsmodel van Grinta en de mogelijkheid om winsten op te nemen onwenselijk vond en dergelijke vragen naar *agents* verwees of zelfs aangreep als reden om een potentiële belegger niet langer te willen aannemen.

307. Mevrouw Van den Brink ontving bovendien herhaaldelijk berichten met vragen en zorgen van beleggers over de integriteit en het bedrijfsmodel van Grinta. Mevrouw Van den Brink beantwoordde deze vragen met geruststellende boodschappen, maar heeft hierin kennelijk geen aanleiding gezien om haar samenwerking met Grinta te bevragen. De AFM wijst daarbij specifiek op de reactie van Mevrouw Van den Brink op een (potentiële) belegger die onder een *blogpost* vroeg of het aanbod van Grinta niet te goed klonk. Mevrouw Van den Brink antwoordde hierop dat er geen sprake zou kunnen zijn van een *Ponzi scheme* omdat de drie betrokken partijen onafhankelijk zijn. Ze noemde daarbij specifiek dat een belegger bij Grinta '*geen marktrisico loopt*' en dat Grinta een ongereguleerde broker is waarbij je niet terug kan vallen op het depositogarantiestelsel bij mismanagement.[157]

[156] Op de zaak betrekking hebbende stukken 031. Zie ook randnummers 120 en 122 van deze beslissing op bezwaar.
[157] Zoals benoemd in randnummer 99.

308. Een ander tekenend voorbeeld is een gesprek over Grinta dat mevrouw Van den Brink via Instagram voerde met een (potentiële) belegger die opbracht dat transacties in [softwareprogramma A] mogelijk konden worden gefingeerd.[158] Mevrouw Van den Brink vroeg naar aanleiding van deze opmerking of haar gesprekspartner kon aantonen dat sprake zou zijn van gefingeerde transacties. Daarbij merkte zij op dat zij daarover niets had gehoord van Michael. Later in het gesprek sloot mevrouw Van den Brink niet langer uit dat de transacties gefingeerd zouden kunnen zijn, maar merkte zij op dat zij vond dat Grinta dan wel heel knap in elkaar zou zijn gezet en dat Grinta al heel lang actief was. Mevrouw Van den Brink noemde in ditzelfde gesprek Michael een "*instabiele factor*" en Grinta een "*vaag bedrijf*". Hoewel dit gesprek niet gedateerd is, vraagt mevrouw Van den Brink zich in dit gesprek ook af "waar ze in godsnaam mee is begonnen" nadat ze haar ervaringen met Michael benoemt en opmerkt dat ze het soms "*helemaal zat*" is. Blijkbaar is dat nog steeds geen reden geweest voor mevrouw Van den Brink om haar samenwerking met Grinta te staken of de legaliteit en bedrijfsvoering van Grinta nader te bevragen.

309. Mevrouw Van den Brink is ondanks de hierboven benoemde kennis en door beleggers geuite zorgen over de gesteldheid van Grinta een langdurige samenwerking met Grinta aangegaan en heeft nagelaten de legaliteit van Grinta en haar eigen betrokkenheid bij Grinta te onderzoeken, terwijl zij aan de overtreding door Grinta een wezenlijke bijdrage leverde en hieraan significant heeft verdiend. Dit is naar het oordeel van de AFM verwijtbaar. In dat kader merkt de AFM op dat mevrouw Van den Brink haar samenwerking met Grinta niet uit eigen beweging heeft gestaakt, maar dat deze samenwerking haar einde heeft gevonden op het moment dat Grinta met het vermogen van gedupeerde beleggers verdween.

310. Dat mevrouw Van den Brink, zoals zij zelf aanvoert, niet heeft gewild dat beleggers hun vermogen zouden kwijtraken, doet aan het voorgaande niet af. De AFM gaat ervan uit dat mevrouw Van den Brink geen opzet heeft gehad op deze uitkomst. Mevrouw Van den Brink heeft deze uitkomst echter wel mogelijk gemaakt en het risico dat Grinta zou verdwijnen en beleggers al hun inleg zouden kwijtraken kennelijk aanvaard, door aan bovenstaande indicatoren geen opvolging te geven en de voor haar profitabele samenwerking met Grinta voort te zetten. Daarmee heeft zij haar eigen belang laten prevaleren boven de belangen van de beleggers die zij bij Grinta aanbracht.

311. Ook na het verdwijnen van Grinta is mevrouw Van den Brink richting beleggers niet transparant geweest over het significante voordeel dat zij door de samenwerking met Grinta had behaald. Zo benoemt zij in een bericht op Instagram dat zij een bedrag van €36.262,94 zou zijn kwijtgeraakt, maar benoemt zij op geen enkele wijze dat zij circa €195.000 aan de samenwerking met Grinta had verdiend:

[158] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.

"ook al heb ik die risico's van de bot altijd duidelijk benoemd, dit kan ik niet zomaar even loslaten.

ik ga er alles aan doen om erachter te komen wat hier is gebeurd en deel mijn bevindingen, ook door het schrijven van een uitgebreid blog hierover om te voorkomen dat dit ooit weer gebeurd.

Zelf ben ik in totaal 36.262,94 euro kwijt waarvan 16.000 eigen inleg)"[159]

312. Ten slotte geeft mevrouw Van den Brink ook in haar Bezwaarschrift geen blijk van erkenning van haar eigen rol of reflectie op haar eigen handelen. Zo merkt zij in het Bezwaarschrift op dat 'maar' circa 50 beleggers via haar zijn ingestapt.[160] Daarmee miskent zij de omvang van de schade die beleggers mede als gevolg van haar handelen hebben geleden.

313. Nu de ernst en de verwijtbaarheid van het medeplegen van mevrouw Van den Brink vaststaan, concludeert de AFM dat beboeting opportuun is. Daarbij merkt de AFM op dat het niet aanvaardbaar zou zijn dat mevrouw Van den Brink ten koste van gedupeerde beleggers profiteert van de door haar medegepleegde overtreding. De AFM acht het derhalve redelijk dat beboeting er in ieder geval op is gericht het door mevrouw Van den Brink als gevolg van de overtreding behaalde voordeel van €195.000 teniet te doen. Om deze reden is in het Boetebesluit de boete vastgesteld op de hoogte van het behaalde voordeel. De AFM zal hierna reageren op de bezwaren die mevrouw Van den Brink tegen boeteoplegging heeft gericht.

Beoordeling van bezwaargrond C

C1. Boeteoplegging is niet opportuun en onevenredig

314. Mevrouw Van den Brink voert aan dat boeteoplegging voor haar medeplegen van de overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft door Grinta niet opportuun en onevenredig is. Daartoe voert zij, samengevat weergegeven, aan dat haar medeplegen niet ernstig was, omdat zij een geringe en ondergeschikte rol zou hebben gespeeld bij de overtreding door Grinta. Daarnaast voert mevrouw Van den Brink aan dat haar medeplegen niet verwijtbaar zou zijn, omdat zij wilde voldoen aan de richtlijnen en verwachtingen van de AFM, zij zou zijn geschrokken van het verdwijnen van Grinta en zij zich zou hebben ingespannen om gedupeerden na het verdwijnen van Grinta te helpen.

[159] Op de zaak betrekking hebbende stukken 062.1.
[160] Randnummer 74 van het Bezwaarschrift. Hier reageert mevrouw Van den Brink op het feit dat de AFM haar een wezenlijke bijdrage toekent, waartegen mevrouw Van den Brink aanvoert dat haar bijdrage bij Grinta gering moet zijn geweest nu de AFM haar verwijt dat 'maar' circa 50 personen via haar zijn ingestapt.

Reactie AFM

315. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar betoog, dat boeteoplegging niet opportuun en onevenredig zou zijn. Voor zover mevrouw Van den Brink betoogt dat haar medeplegen, gezien haar beperkte en ondergeschikte rol, niet ernstig zou zijn, verwijst de AFM naar wat zij in de randnummers 134-294 van deze beslissing op bezwaar heeft uiteengezet. Aldaar heeft de AFM toegelicht dat mevrouw Van den Brink in nauwe en bewuste samenwerking met Grinta een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de overtreding door Grinta en derhalve moet worden aangemerkt als medepleger. Gezien het daar vastgestelde, is van een beperkte en ondergeschikte rol geen sprake. De AFM heeft in randnummers 299-302 reeds toegelicht waarom zij van mening is dat het medeplegen van mevrouw Van den Brink ernstig is. De AFM volgt mevrouw Van den Brink derhalve niet in haar betoog, dat neerkomt op een ontkenning van deze ernst.

316. Voor zover mevrouw Van den Brink voorts aanvoert dat haar medeplegen niet verwijtbaar zou zijn, kan de AFM de ter onderbouwing van dat betoog aangevoerde stellingen evenmin volgen. De AFM verwijst naar randnummers 303-313 van deze beslissing op bezwaar, waar zij heeft toegelicht waarom zij het medeplegen door mevrouw Van den Brink verwijtbaar vindt. Om herhalingen te voorkomen, reageert de AFM slechts kort op de stellingen die mevrouw Van den Brink hiertegen heeft ingebracht.

317. De AFM reageert allereerst op de stelling, dat mevrouw Van den Brink zou hebben willen voldoen aan de richtlijnen en verwachtingen van de AFM. De AFM begrijpt deze stelling van mevrouw Van den Brink zo, dat bij de beoordeling van de verwijtbaarheid van mevrouw Van den Brink gewicht zou moeten toekomen aan de e-mail die mevrouw Van den Brink na het gesprek met de AFM op 10 september 2021 aan de AFM toezond (zie ook randnummer 43 van deze beslissing op bezwaar). In deze e-mail berichtte mevrouw Van den Brink de AFM dat mevrouw Van den Brink op de website van FVV disclaimers had toegevoegd, waarin zij wees op het feit dat zij provisies ontving voor het aanbrengen van beleggers en het feit dat Grinta geen vergunning had. Daarbij heeft mevrouw Van den Brink de hoop uitgesproken dat mevrouw Van den Brink met het plaatsen van deze disclaimers aan de richtlijnen van de AFM zou voldoen en toegezegd verdere noodzakelijke aanpassingen door te voeren.

318. De AFM ziet in deze e-mail geen aanleiding om te concluderen dat mevrouw Van den Brink niet verwijtbaar zou hebben gehandeld. Zoals de AFM in randnummer 303 hierboven heeft benoemd, is eenieder die activiteiten ontplooit op de financiële markten er verantwoordelijk voor om te borgen dat de eigen activiteiten voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Mevrouw Van

den Brink heeft gedurende twee jaar nagelaten deze verantwoordelijkheid na te leven en heeft ondanks kennis van het bedrijfsmodel van Grinta, wetenschap dat Grinta niet over een vergunning beschikte en signalen en kritische vragen van beleggers die aanleiding hadden moeten geven om aan Grinta te twijfelen, haar profitabele werkzaamheden voor Grinta voortgezet met hoge provisies voor haarzelf en alle nadelige gevolgen voor beleggers van dien. Daarvoor is mevrouw Van den Brink verantwoordelijk en dat is mevrouw Van den Brink te verwijten. De e-mail aan de AFM van 27 september 2021 kan aan deze verwijtbaarheid niet afdoen.

319. Aan de verwijtbaarheid van mevrouw Van den Brink kan evenmin afdoen, dat mevrouw Van den Brink zou zijn geschrokken van het verdwijnen van Grinta, dat zij heeft geprobeerd gedupeerde beleggers te helpen en een aantal beleggers enige compensatie heeft betaald. De AFM neemt van mevrouw Van den Brink aan dat zij niet beoogde dat Grinta met het geld van beleggers zou verdwijnen en heeft haar dat ook niet verweten. Zoals de AFM in randnummer 310 hierboven heeft opgemerkt, doet dit er echter niet aan af dat mevrouw Van den Brink met haar jarenlange samenwerking met Grinta het risico op deze uitkomst heeft aanvaard, ondanks indicaties dat nader onderzoek geraden zou zijn en de wetenschap dat beleggers als gevolg van haar gedragingen hun geld overmaakten naar Grinta.

320. Ook de pogingen van mevrouw Van den Brink om beleggers na het verdwijnen van Grinta te helpen kunnen deze verwijtbaarheid niet wegnemen.[161] Mevrouw Van den Brink heeft deze pogingen immers pas ondernomen nadat de risico's voor beleggers die zij begreep en had aanvaard zich reeds hadden verwezenlijkt. Bovendien hebben haar pogingen tot op heden niets voor de beleggers opgeleverd. De vergoedingen die mevrouw Van den Brink aan enkele gedupeerde beleggers heeft betaald zijn niet substantieel. Mevrouw Van den Brink heeft minder dan 7% van de door haar ontvangen provisies aan beleggers betaald, terwijl beleggers een veelvoud van deze provisies zijn verloren door het verdwijnen van Grinta. Zoals vastgesteld in paragraaf 7.2.5. van het Boetebesluit heeft mevrouw Van den Brink in totaal € 214.579 aan provisie van Grinta ontvangen en heeft zij € 13.127,45 overgemaakt aan cliënten binnen haar netwerk als terugbetaalde provisie. Daarnaast heeft mevrouw Van den Brink bericht dat zij € 2.395,80 heeft betaald voor het inschakelen van het onderzoeksbureau. Deze compensatie doet derhalve niet af aan de verwijtbaarheid van haar gedraging. Deze compensatie is wel door de AFM meegewogen en in mindering gebracht bij de vaststelling van de boetehoogte (zie paragraaf 9.3 van het Boetebesluit).

[161] Mevrouw Van den Brink verwijt de AFM in dat kader dat zij heeft geweigerd met mevrouw Van den Brink samen te werken na het verdwijnen van Grinta. Zoals de AFM in het Boetebesluit heeft toegelicht, lag een dergelijke samenwerking gezien de nauwe betrokkenheid van mevrouw Van den Brink bij Grinta niet voor de hand.

321. Voor zover mevrouw Van den Brink stelt dat zij aan het onderzoek van de AFM alle medewerking heeft verleend en derhalve geen sprake zou zijn van verwijtbaarheid, merkt de AFM daarover het volgende op. Tijdens het gesprek met de AFM op 10 september 2021 heeft mevrouw Van den Brink blijkens het gespreksverslag de daadwerkelijke omvang van de door haar ontvangen provisies verzwegen en slechts gesproken over "duizenden euro's."[162] Dat mevrouw Van den Brink zich van de ware omvang van deze inkomsten niet bewust zou zijn geweest, acht de AFM ongeloofwaardig. Daarbij komt dat mevrouw Van den Brink in het gesprek evenmin heeft benoemd dat zij van Grinta doorlopende provisies ontving ter hoogte van 15% van de winsten die door haar aangebrachte beleggers behaalden. Tijdens dit gesprek is zij voorts niet transparant geweest over de omvang van haar rol als *agent*. Kennelijk heeft mevrouw Van den Brink tijdens dit gesprek aanleiding gezien de AFM geen volledig inzicht te geven in haar rol en inkomsten. Daarnaast merkt de AFM op dat mevrouw Van den Brink ook in het kader van haar informatieverzoeken geen verdere medewerking heeft verleend dan waartoe mevrouw Van den Brink op grond van artikel 5:20 Awb verplicht was. Zo was de beantwoording van het Eerste informatieverzoek door mevrouw Van den Brink onvolledig en was het Rappel informatieverzoek noodzakelijk om alsnog te verzochte informatie van mevrouw Van den Brink te ontvangen.

322. De AFM ziet derhalve in het door mevrouw Van den Brink aangevoerde geen aanleiding om te concluderen dat boeteoplegging niet opportuun of onevenredig zou zijn.

C2. Boeteoplegging is in strijd met het vertrouwensbeginsel

323. Mevrouw Van den Brink voert voorts aan dat boeteoplegging door de AFM in strijd zou zijn met het vertrouwensbeginsel. Ter onderbouwing van dit standpunt verwijst mevrouw Van den Brink primair op de inhoud van het Eerste gesprek en de daaropvolgende correspondentie tussen mevrouw Van den Brink en de AFM. In de kern komt het betoog van mevrouw Van den Brink erop neer dat de AFM tijdens deze contactmomenten niet zou hebben gewezen op de overtreding van Grinta en niet zou hebben gesteld dat mevrouw Van den Brink verplicht was om informatie over Grinta van haar website te halen en de samenwerking met Grinta te beëindigen. Op grond hiervan betoogt mevrouw Van den Brink dat de beboeting in strijd is met het vertrouwensbeginsel.

Reactie AFM

324. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar betoog. Voor een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel moet worden vastgesteld of degene die zich beroept op het

[162] Op de zaak betrekking hebbende stukken 01.

vertrouwensbeginsel aannemelijk maakt dat sprake is van uitlatingen of gedragingen die bij de betrokkene redelijkerwijs de indruk wekken van een welbewuste standpuntbepaling van het bestuursorgaan over de manier waarop in zijn geval een bevoegdheid al dan niet zal worden uitgeoefend.[163]

325. Voor zover mevrouw Van den Brink stelt dat de AFM haar in het Eerste gesprek niet heeft gewezen op de overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft door Grinta en het feit dat mevrouw Van den Brink derhalve de verwijzingen naar Grinta van haar website moest verwijderen, miskent zij daarmee het doel van het Eerste gesprek en de informatiepositie van de AFM ten tijde van dit gesprek.[164]

326. Daarbij is allereerst de achtergrond van dit gesprek van belang. In de zomer van 2021 was de AFM een verkenning gestart naar finfluencers. Hoewel dit onderzoek niet specifiek was gericht op Grinta, merkte de AFM tijdens deze verkenning een aantal finfluencers op die Grinta promootten. De AFM stelde vast dat Grinta was gevestigd op St. Vincent and the Grenadines en niet beschikte over een Nederlandse of Europese vergunning als beleggingsonderneming. Zoals is toegelicht in de Toezichtverklaring, kon de AFM op dat moment echter nog niet vaststellen of Grinta in overtreding was. Voor deze vaststelling was nader feitelijk onderzoek nodig naar de activiteiten van Grinta en omdat Grinta niet het onderwerp was van dit onderzoek, heeft de AFM op dat moment nog geen onderzoek naar Grinta gestart.

327. De AFM heeft in het verkennende onderzoek naar finfluencers in brede zin ook een aantal finfluencers die met Grinta samenwerkten uitgenodigd voor een gesprek. Doel van deze gesprekken voor de AFM was zich te oriënteren op de werkzaamheden van finfluencers door een gevoel te krijgen voor hun activiteiten en werkwijze, haar eerste bevindingen te toetsen en finfluencers te informeren over geldende wet- en regelgeving. Een van de finfluencers die de AFM heeft uitgenodigd voor een dergelijk gesprek was mevrouw Van den Brink. Doel en opzet van het Eerste gesprek moeten in deze sleutel worden bezien.

328. Zoals uit de Toezichtverklaring blijkt, bestonden de eerste bevindingen van de AFM ten tijde van het Eerste gesprek eruit dat via Grinta kon worden gehandeld in vermoedelijk Forex en CfD's, dat Grinta niet over een Nederlandse of Europese vergunning beschikte, dat mevrouw Van den Brink zich richting haar volgers positief over Grinta uitliet en dat de minimale inleg bij Grinta €10.000 bedroeg. Over de exacte rol van mevrouw Van den Brink, de hoogte van provisies, het gebruik van *managed accounts* en de samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink was de AFM op dat moment

[163] ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1694, r.o. 11.2 Zie ook CBb 17 november 2020, ECLI:NL:CBB:2020:852, r.o. 9.1 e.v.
[164] Anders dan mevrouw Van den Brink stelt, zijn van het Eerste gesprek geen opnames gemaakt.

nog niets bekend.[165] Een diepgaand onderzoek naar Grinta paste op dat moment niet binnen de opzet van de verkenning naar finfluencers.

329. Tijdens het Eerste gesprek ontving de AFM verontrustende signalen over Grinta van mevrouw Van den Brink, waaronder de uitzonderlijk hoge provisies. Deze signalen vormden mede aanleiding voor het onderzoek dat de AFM op 11 oktober 2021 naar Grinta startte. [166] Kennis van de overtreding van Grinta was derhalve tijdens het Eerste gesprek bij de AFM niet aanwezig.

330. Op basis van het verkennend onderzoek naar finfluencers heeft de AFM meerdere risico's gesignaleerd, waaronder het verwijzen naar een illegale of ongereguleerde partij. Dit is ook terug te zien in de *guidance* van de AFM.[167]

331. Ook uit de leidraad ter voorbereiding op het Eerste gesprek[168] en het gespreksverslag van het Eerste gesprek[169] blijkt dat de AFM ten tijde Van het Eerste gesprek geen vergaande kennis had over Grinta en de activiteiten van mevrouw Van den Brink. Deze documenten bevestigen dat de aard van het gesprek niet was om te toetsen of mevrouw Van den Brink zich aan alle regels hield of onderzoek te doen naar de samenwerking met Grinta. Het ging om een verkennend onderzoek naar finfluencers. Het lag derhalve, anders dan mevrouw Van den Brink stelt, ook niet in de rede dat de AFM voorafgaand aan het Eerste gesprek zou onderzoeken of Grinta legaal opereerde. Daarnaast is in de gespreksleidraad de vraag opgenomen hoe mevrouw Van den Brink omging met individuele vragen van potentiële beleggers ("*Hoe ga je om met individuele vragen?*"). Hieruit blijkt dat de AFM eveneens nog geen zicht had op de omvang van de betrokkenheid van mevrouw Van den Brink bij de activiteiten van Grinta. De AFM beschikte ten tijde van het Eerste gesprek derhalve nog niet over de benodigde informatie om een standpunt in te nemen over de vraag of Grinta artikel 2:96 eerste lid Wft overtrad en, derhalve, of de samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink aan de wet voldeed.[170] De AFM wist immers slechts dat Grinta geen vergunning had, maar had nog niet

---

[165] Op de zaak betrekking hebbende stukken 121.
[166] Op de zaak betrekking hebbende stukken 121 en 153.
[167] https://www.afm.nl/nl-nl/sector/themas/digitalisering/finfluencing.
[168] Op de zaak betrekking hebbende stukken 185.
[169] Op de zaak betrekking hebbende stukken 01.
[170] Mevrouw Van den Brink verwijst in dit kader nog naar de gespreksleidraad die de AFM ter voorbereiding op het Eerste gesprek heeft opgesteld. In deze gespreksleidraad is onder andere vermeld: "Onwenselijk om consumenten te verwijzen naar illegale partijen (Grinta)." Anders dan mevrouw Van den Brink stelt, kan hieraan niet de conclusie worden ontleend dat de AFM op dat moment reeds had vastgesteld dat Grinta artikel 2:96 eerste lid overtrad. Het onderzoek hierover is de AFM immers pas op 11 oktober 2021 aangevangen en was niet nodig geweest als de AFM al op 10 september deze overtreding had vastgesteld. De verwijzing naar Grinta in dit interne document kan derhalve niet anders worden gelezen dan een verwijzing naar een van de partijen die mogelijk illegaal in Nederland opereren, zonder dat de overtreding door Grinta reeds was vastgesteld.

onderzocht of vastgesteld of de dienstverlening van Grinta mogelijk grondslag bood voor een vrijstelling van de vergunningplicht. De AFM wist derhalve nog niet of Grinta handelde in overtreding van de vergunningplicht.[171]

332. Voor zover mevrouw Van den Brink stelt dat de AFM tijdens het eerste gesprek zou hebben bevestigd dat zij informatie over Grinta op haar website kon laten staan, berust dit standpunt derhalve op een misvatting. De AFM beschikte nog niet over de relevante informatie om een dergelijke uitspraak te doen en mevrouw Van den Brink een gedragslijn voor te schrijven. De aanwezige medewerkers van de AFM hebben in de Toezichtverklaring bevestigd dat zij hierover geen uitspraken hebben gedaan.[172] Evenmin hebben zij in het Eerste gesprek gewezen op een door mevrouw Van den Brink genoemde 'zwarte lijst'. Zoals de AFM meermaals heeft toegelicht, bestaat een dergelijke lijst niet. De AFM heeft wel een vergunningenregister waarin de vergunningen die door de AFM zijn verleend zijn opgenomen, waarnaar zij regelmatig in algemene zin verwijst.

333. Dat de AFM ten tijde van het Eerste gesprek uitdrukkelijk geen standpunt kon innemen over Grinta, blijkt ook uit de e-mailcorrespondentie tussen mevrouw Van den Brink en de AFM na afloop van het Eerste gesprek. Naar aanleiding van de in randnummer 43 genoemde e-mail over disclaimers die mevrouw Van den Brink op haar website had geplaatst, heeft de AFM uitdrukkelijk geantwoord dat zij deze slechts ter kennisgeving kon aannemen. Daarbij heeft de AFM toegelicht dat zij haar verwachtingen aan finfluencers nog moest bepalen en derhalve geen stempel van goedkeuring dan wel afkeuring kon geven aan de opgenomen disclaimers (zie randnummer 44 van deze beslissing op bezwaar).[173] Gezien dit uitdrukkelijke voorbehoud is de AFM van mening dat mevrouw Van den Brink aan deze communicatie niet de conclusie kon verbinden dat de AFM op de hoogte was van de precieze activiteiten van Grinta en de samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink.

334. Mevrouw Van den Brink onderbouwt haar beroep op het vertrouwensbeginsel voorts met een verwijzing naar het Onderzoeksrapport. In het Onderzoeksrapport is beschreven dat de AFM tijdens het Eerste gesprek in algemene zin heeft benoemd dat samenwerking met illegale partijen onwenselijk is. Volgens mevrouw Van den Brink kan uit deze passage worden afgeleid dat de AFM toen al op de hoogte was van de overtreding van Grinta.[174] Dat is niet juist. In de door mevrouw Van den Brink aangehaalde passage uit het Onderzoeksrapport wordt in algemene zin opgemerkt dat samenwerking met illegale partijen onwenselijk is, en wordt er geen oordeel gegeven over of Grinta

[171] De beginselplicht tot handhaving, die mevrouw Van den Brink in het Bezwaarschrift noemt zonder hier verdere bezwaren aan te verbinden, was derhalve niet aan de orde.
[172] Op de zaak betrekking hebbende stukken 121.
[173] Op de zaak betrekking hebbende stukken 04.
[174] Pagina 7 van het Onderzoeksrapport.

een overtreding beging. Dat komt overeen met hetgeen de AFM hierboven over het Eerste gesprek heeft opgemerkt. De AFM had op dat moment nog geen onderzoek gedaan naar de overtreding van Grinta en heeft derhalve slechts een algemene uitspraak kunnen doen over de onwenselijkheid van samenwerking met illegale partijen. De AFM stelt zich op het standpunt dat mevrouw Van den Brink in deze opmerking van de AFM aanleiding had moeten zien zich ervan te vergewissen of Grinta over een Europese vergunning diende te beschikken. Mevrouw Van den Brink was op dit moment al op de hoogte dat Grinta daar niet over beschikte, dit heeft zij ook in meerdere berichten op haar website vermeld.[175] In plaats daarvan heeft mevrouw Van den Brink er bewust voor gekozen haar samenwerking met Grinta voort te zetten en slechts de genoemde disclaimer te vermelden.

335. Het beroep op het vertrouwensbeginsel van mevrouw Van den Brink slaagt derhalve niet. Mevrouw Van den Brink was ervan op de hoogte dat de AFM een breed verkennend onderzoek naar finfluencers uitvoerde en Grinta was geen onderwerp van deze verkenning naar finfluencers. De AFM is over deze beperkte informatiepositie tijdens het Eerste gesprek en in latere correspondentie ook steeds transparant geweest. Mevrouw Van den Brink kan derhalve er niet op hebben vertrouwd dat de AFM de gedragingen van mevrouw Van den Brink in het kader van haar samenwerking met Grinta goedkeurde.

336. Voor zover mevrouw Van den Brink zich op het standpunt stelt dat de AFM reeds eerder een onderzoek had moeten starten naar Grinta, verwijst de AFM naar hetgeen hierover in de Toezichtverklaring is vermeld. In totaal ontvangt de AFM jaarlijks meer dan 4.000 signalen over mogelijke misstanden in de financiële sector, waaronder gemiddeld 500 tot 600 signalen over partijen die mogelijk zonder vergunning in Nederland opereren. De AFM heeft niet de capaciteit al deze signalen direct op te volgen en moet signalen derhalve prioriteren op basis van risico. In de periode voorafgaand aan het Eerste gesprek heeft de AFM slechts vier signalen ontvangen over Grinta, tussen 26 maart 2019 en 2 februari 2021.[176] Deze signalen waren summier en onvoldoende onderbouwd met stukken. Prioritering heeft derhalve in die periode nog niet geleid tot een individueel onderzoek naar Grinta.[177] Een dergelijk onderzoek heeft de AFM gestart op

[175] Zie bijvoorbeeld randnummers 90, 93 en 99.
[176] Op de zaak betrekking hebbende stukken 130, 132, 133 en 134.
[177] De gemachtigde van mevrouw Van den Brink heeft in de Spreekaantekeningen gewezen op de melding die een AFM medewerker aanmaakte op 2 februari 2021 (op de zaak betrekking hebbende stukken 134). In deze melding vermeldt de medewerker van de AFM: “Vermoeden van illegaliteit”. Anders dan mevrouw Van den Brink betoogt, volgt hieruit echter nog niet dat de AFM op dat moment kennis had van de overtreding van Grinta. De AFM kan een dergelijk oordeel immers pas bereiken nadat zij onderzoek heeft gedaan naar de relevante feiten en omstandigheden en een enkel vermoeden is voor een dergelijk oordeel onvoldoende. De onderzoeksfase gaat zodoende aan de kennis vooraf. Zoals de AFM heeft toegelicht, heeft de AFM in verband met de benodigde prioritering van meldingen haar onderzoek naar Grinta aangevangen op 11 oktober 2021, mede op basis van de informatie die zij in het kader van haar verkenning naar finfluencers van *agents* van Grinta had ontvangen.

11 oktober 2021, mede naar aanleiding van de informatie die de AFM tijdens het Eerste gesprek van mevrouw Van den Brink verkreeg.

337. Voor de volledigheid merkt de AFM daarbij nogmaals op dat het primair de verantwoordelijkheid van mevrouw Van den Brink was om vast te stellen of de partij bij wie zij beleggers aanbracht en van wie zij exorbitant hoge provisies ontving legaal in Nederland opereerde. Dat de AFM ten tijde van het Eerste gesprek nog niet in staat was om de overtreding van Grinta vast te stellen, ontslaat mevrouw Van den Brink niet van haar eigen verantwoordelijkheid.

338. Het voorgaande wordt versterkt door het gegeven dat het Eerste gesprek plaatsvond 29 dagen voordat Grinta van de radar verdween en mevrouw Van den Brink ten tijde van het Eerste gesprek reeds meer dan 700 dagen (gerekend vanaf 29 oktober 2019) met Grinta had samengewerkt. Gedurende deze periode heeft mevrouw Van den Brink er structureel voor gekozen om de waarschuwingssignalen zoals benoemd in randnummers 305-309 van deze beslissing op bezwaar over Grinta te negeren die voor de AFM aanleiding zijn geweest om een onderzoek te starten naar deze partij. Ook nadat de AFM in het Eerste gesprek haar verbazing heeft uitgesproken over de hoge provisies van Grinta en in algemene zin heeft gewaarschuwd om niet met illegale partijen samen te werken, heeft mevrouw Van den Brink kennelijk hierin geen aanleiding gezien om te onderzoeken of Grinta legaal in Nederland opereerde. Te meer daar mevrouw Van den Brink wetenschap had van het feit dat Grinta niet beschikte over een Europese vergunning. Ook na heroverweging blijft de AFM van oordeel dat dit mevrouw Van den Brink kan worden aangerekend nu zij in de bijna twee jaren voor het Eerste gesprek wel wist hoe Grinta opereerde. Tevens was zij op de hoogte van hoe nauw en bewust haar samenwerking met Grinta was en had zij inzicht in de omvang en diepgang van haar bijdrage, waarvoor zij hoge provisies ontving. Deze eigen verantwoordelijkheid is mevrouw Van den Brink niet nagekomen. Met haar vingerwijzing naar de AFM geeft mevrouw Van den Brink er dan ook blijk van dat zij haar eigen verantwoordelijkheid voor haar gedragingen onverminderd miskent.

339. Op grond van het voorgaande leidt heroverweging op dit onderdeel niet tot een ander oordeel.

C3. Boeteoplegging is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel

340. Naast een beroep op het vertrouwensbeginsel, voert mevrouw Van den Brink aan dat de boeteoplegging in het Boetebesluit in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel. Hieraan legt mevrouw Van den Brink ten grondslag dat de AFM pas na het verdwijnen van Grinta een openbare waarschuwing voor Grinta heeft uitgevaardigd. Daarnaast voert mevrouw Van den Brink aan dat de AFM pas na het verdwijnen van Grinta *guidance* voor finfluencers heeft gepubliceerd, waarin de AFM bovendien niet zou wijzen op de mogelijkheid dat een finfluencer zou worden aangemerkt als

medepleger. Mevrouw Van den Brink leidt hieruit af dat de verwachtingen van de AFM ten aanzien van finfluencers ten tijde van haar samenwerking met Grinta nog niet duidelijk waren en stelt dat de AFM derhalve niet van mevrouw Van den Brink kon verwachten dat zij kennis had van de overtreding van Grinta. Het Boetebesluit komt daarom naar opvatting van mevrouw Van den Brink in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

Reactie AFM

341. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar beroep op het rechtszekerheidsbeginsel. Daarbij stelt de AFM voorop dat mevrouw Van den Brink een eigen verantwoordelijkheid had om zich aan de wet te houden, ook als de toezichthouder daaromtrent niet onmiddellijk uitsluitsel kan geven.[178] Dat is niet onredelijk en onrechtvaardig zoals mevrouw Van den Brink zelf stelt, maar hetgeen verwacht kan worden van (rechts)personen die zich in de financiële sector willen bewegen.

342. In de gegeven omstandigheden had het op de weg van mevrouw Van den Brink gelegen om na te gaan of Grinta legaal opereerde in Nederland en of zij met een ongereguleerde partij kon en mocht samenwerken. Mevrouw Van den Brink wist dat Grinta niet over een vergunning in Nederland beschikte. Mevrouw Van den Brink beschikte al tijdens haar gehele samenwerking met Grinta en derhalve sinds oktober 2019 over de feitelijke informatie die nodig was om vast te stellen of Grinta legaal in Nederland opereerde. Zoals de AFM in randnummers 304-309 heeft vastgesteld, had mevrouw Van den Brink de relevante feitelijke kennis van de werkwijze van Grinta en was zij bekend met de zorgen die beleggers over Grinta uitten. Niets belette haar deze informatie te gebruiken en zo aan haar eigen verantwoordelijkheid te voldoen. Voor zover mevrouw Van den Brink deze beoordeling niet zelf kon uitvoeren, had het op haar weg gelegen hiervoor juridisch advies in te winnen. Dat zij deze verantwoordelijkheid niet is nagekomen, is niet te wijten aan enige onduidelijkheid van wettelijke normen of ontbrekende *guidance* van de AFM.[179]

343. De AFM kan mevrouw Van den Brink dan ook niet volgen in haar betoog, dat zij de toelaatbaarheid van haar samenwerking met Grinta niet tijdig kon beoordelen, omdat de AFM op dat moment nog geen *guidance* voor finfluencers had gepubliceerd en nog niet voor Grinta had gewaarschuwd. De vraag die zij zichzelf had moeten stellen was immers of Grinta als beleggingsonderneming legaal opereerde in Nederland. Dat is een vraag naar de vergunningplicht voor beleggingsondernemingen en eventuele uitzonderingen daarop. Het is derhalve niet aannemelijk, en mevrouw Van den Brink

[178] CBb 15 juli 2021, ECLI:NL:CBB:2017:67, r.o. 2.4.
[179] De AFM wijst er in dit kader op dat de AFM heeft in 2019 besloten de handel in CFD's te beperken. Zie *Stcrt.* 2019, 21123. Zij heeft tevens de waarschuwing in 2011 van ESMA over CFD's overgenomen en hier ook op haar website op gewezen, zie onder andere: AFM verbiedt binaire opties en beperkt verkoop CFD's (18 april 2019).

heeft ook niet onderbouwd, dat mevrouw Van den Brink voor deze beoordeling nadere *guidance* van de AFM over finfluencers nodig zou hebben gehad of hiervoor afhankelijk was van een waarschuwing van de AFM. Dit deel van het betoog van mevrouw Van den Brink faalt om die reden.

344. De AFM overweegt voorts dat mevrouw Van den Brink, als zij haar verplichting zou zijn nagekomen en de overtreding van Grinta zou hebben vastgesteld, had kunnen en moeten begrijpen dat haar samenwerking met een illegale partij een overtreding zou opleveren.

345. Aan het voorgaande doet niet af, dat de AFM ten tijde van het Eerste gesprek nog niet beschikte over alle relevante feitelijke informatie om de overtreding van Grinta vast te stellen of om mevrouw Van den Brink voor te schrijven hoe zij zich in dat kader had te gedragen. De AFM heeft dit pas kunnen vaststellen op basis van alle meldingen, signalen en aangiftes die aan het Boetebesluit ten grondslag liggen. Dat de AFM mevrouw Van den Brink daarom ook niet eerder op haar medeplegen heeft gewezen, vloeit dan ook niet voort uit onduidelijkheid van de wet, maar onvoldoende kennis van de feitelijke gang van zaken en de samenwerking tussen Grinta en mevrouw Van den Brink. Mevrouw Van den Brink had deze kennis wel, zij werkte immers al bijna twee jaren nauw en bewust samen met Grinta. Het betoog van mevrouw Van den Brink, dat zij gedurende haar samenwerking geen houvast van de AFM zou hebben gehad op dit onderwerp, miskent dan ook haar eigen verantwoordelijkheid.

346. Voor zover mevrouw Van den Brink er voorts op wijst dat de AFM in de *guidance* die zij in december 2021 voor finfluencers heeft gepubliceerd niet wijst op mogelijk medeplegerschap, faalt dit betoog. Deze *guidance* is gepubliceerd nadat de samenwerking van mevrouw Van den Brink met Grinta is geëindigd. De inhoud van deze *guidance* is derhalve niet relevant voor de beoordeling die mevrouw Van den Brink gedurende deze samenwerking had moeten uitvoeren, maar heeft nagelaten. Bovendien wijst de AFM ook in deze *guidance* op de onwenselijkheid van samenwerking met illegale partijen.

347. Het beroep van mevrouw Van den Brink op het rechtszekerheidsbeginsel kan op grond van het voorgaande niet slagen.

C4. Het verbod van willekeur bij boeteoplegging

348. Mevrouw Van den Brink doet tot slot onder deze bezwaargrond een beroep op het verbod van willekeur. Ze noemt het waarschijnlijk dat er veel andere *agents* van Grinta actief zijn geweest, waarvan er verschillende *agents* volgens mevrouw Van den Brink veel intensiever met Grinta zouden hebben samengewerkt. De AFM zou enkel achter mevrouw Van den Brink aangaan en zou niet inzichtelijk maken waarom dat het geval is. Dat zou in strijd zijn met het verbod van willekeur.

Reactie AFM

349. De AFM kan mevrouw Van den Brink niet volgen in dit betoog. De stelling dat de AFM enkel achter mevrouw Van den Brink is aangegaan, is onjuist. De AFM verwijst naar reeds gepubliceerde boetes die zijn opgelegd aan drie andere *agents* van Grinta.[180] Daarnaast geldt dat de AFM op dit moment ook nog een aantal onderzoeks- dan wel handhavingstrajecten heeft lopen. Daarover kan zij op grond van haar geheimhoudingsplicht als toezichthouder op dit moment geen nadere informatie verstrekken.

350. De besluiten om de onderzoeks- dan wel handhavingstrajecten te starten naar deze personen zijn niet willekeurig genomen. De AFM is op basis van meldingen, aangiftes en signalen meerdere onderzoeken gestart naar daarin genoemde *agents* van Grinta. Daarbij is de AFM afhankelijk van informatie die zij ontvangt en informatie die zij in het kader van haar onderzoek kan vergaren. In dat kader heeft de AFM mede van belang geacht of bewijs is aangetroffen waaruit blijkt dat de persoon in kwestie Grinta heeft gepromoot op openbare websites of sociale media of in podcasts, of beleggers zich via de persoon in kwestie bij Grinta konden aanmelden, of kan worden vastgesteld dat de persoon in kwestie provisies heeft ontvangen, de omvang van deze werkzaamheden, het aantal aangebrachte beleggers, de omvang van het aangebrachte vermogen en het financieel voordeel dat behaald is met het medeplegen van de overtreding. Alle voornoemde factoren zijn meegewogen bij de keuze om bepaalde personen en hun rol nader te onderzoeken en bij de keuze om al dan niet handhavend op te treden tegen bepaalde personen. Deze beoordeling heeft geresulteerd in onderzoeks- en handhavingstrajecten jegens meerdere personen. Uit het voorgaande volgt dat de AFM niet willekeurig te werk is gegaan en dat mevrouw Van den Brink niet de enige *agent* van Grinta is geweest waartegen de AFM een punitief handhavend traject is gestart.

351. Daarbij merkt de AFM ten overvloede op dat het gelijkheidsbeginsel niet zover strekt dat de bevoegdheid van het opleggen van een boete onrechtmatig is enkel omdat een eventuele andere overtreder (nog) niet is beboet. Dit uitgangspunt kan wijzigen op het moment dat het bestuursorgaan willekeurig handhaaft door gelijke gevallen ongelijk te behandelen.[181] Mede gezien de voornoemde boetebesluiten en onderzoeken jegens andere *agents* van Grinta kan naar opvatting van de AFM geen sprake zijn van een dergelijke willekeur. Boeteoplegging is derhalve niet willekeurig.

---

[180] https://www.afm.nl/en/sector/actueel/2024/juni/boete-hogervorst; https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2024/september/boete-finfluencer-samenwerken-nieuwenhuijs en https://www.afm.nl/en/sector/actueel/2024/september/boete-finfluencer-samenwerken-Venne.

[181] CBb 28 maart 2023, ECLI:NL:CBB:2023:158, r.o. 7.2.2.

Conclusie bezwaargrond C

352. Op grond van het voorgaande concludeert de AFM dat bezwaargrond C faalt. Heroverweging op dit onderdeel leidt derhalve niet tot een ander oordeel.

D. Vaststelling boetehoogte

353. Als vierde bezwaargrond voert mevrouw Van den Brink aan dat de AFM onrechtmatig heeft gehandeld bij de vaststelling van de hoogte van de in het Boetebesluit opgelegde boete.

354. Verkort weergegeven legt mevrouw Van den Brink aan deze bezwaargrond drie verwijten ten grondslag. Mevrouw Van den Brink voert aan dat de AFM in strijd heeft gehandeld met *het nemo tenetur*-beginsel, door de boetehoogte te baseren op bankafschriften die de AFM naar aanleiding van het Eerste informatieverzoek van mevrouw Van den Brink heeft ontvangen. Daarbij zou sprake zijn geweest van een *fishing expedition*, waardoor de AFM de bankafschriften niet had mogen betrekken bij de vaststelling van de boetehoogte. Daarnaast voert mevrouw Van den Brink aan dat de AFM de vaststelling van de boetehoogte heeft gebaseerd op een onjuiste benadering, door de boetehoogte gelijk te stellen aan het voordeel dat mevrouw Van den Brink met de overtreding heeft behaald. Mevrouw Van den Brink stelt dat de AFM daarbij ten onrechte geen gewicht heeft toegekend aan andere stappen uit haar Boetetoemetingsbeleid. Bovendien betoogt mevrouw Van den Brink dat de AFM bij vaststelling van de boetehoogte het Boetetoemetingsbeleid 2015 had moeten volgen, omdat dit tot een lagere boete zou hebben geleid. Ten slotte voert mevrouw Van den Brink aan dat de AFM het door mevrouw Van den Brink verkregen voordeel onjuist heeft berekend, door de belastingen die mevrouw Van den Brink over dit voordeel heeft afgedragen niet op het boetebedrag in mindering te brengen.

D1. Veronderstelde schending *nemo tenetur*-beginsel

355. Mevrouw Van den Brink betoogt dat de AFM het *nemo tenetur*-beginsel heeft geschonden, omdat de AFM bij de vaststelling van de boetehoogte gebruik heeft gemaakt van bankafschriften, die de AFM onder dwang in het kader van het Eerste informatieverzoek en het Rappel informatieverzoek van mevrouw Van den Brink heeft ontvangen. Mevrouw Van den Brink voert daartoe aan dat de gebruikte bankafschriften wilsafhankelijk materiaal betreffen, dat de AFM in het kader van een *fishing expedition* van mevrouw Van den Brink zou hebben gevorderd. Daarmee zou het gebruik van deze bankafschriften in strijd zijn met het *nemo tenetur*-beginsel. Ter onderbouwing van dit

standpunt verwijst mevrouw Van den Brink onder andere naar het De Legé-arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (**EHRM)** en hierop gebaseerde nationale rechtspraak.[182]

356. Het betoog van mevrouw Van den Brink komt er in de kern op neer dat van een *fishing expedition* door de AFM slechts dan geen sprake zou zijn geweest, als de AFM bankafschriften zou hebben gevorderd van een bankrekening waarvan mevrouw Van den Brink reeds als rekeninghouder was geïdentificeerd.[183]

Reactie AFM

357. Nu het onderzoek van de AFM heeft geresulteerd in een boete en daarmee een punitieve sanctie, kan het *nemo tenetur*-beginsel in dit geval een rol spelen. Bij een *criminal charge* is artikel 6 EVRM, over het recht op een eerlijk proces, van toepassing. Het *nemo tenetur*-beginsel is blijkens jurisprudentie van het EHRM een deelrecht hiervan. Het wordt ook wel – vanuit de autoriteiten bezien – het verbod op zelfincriminatie genoemd ofwel – vanuit de onderzochte – *the privilege against self-incrimination*.

358. Het *nemo tenetur*-beginsel is nader ingevuld in jurisprudentie van het EHRM en daarop gebaseerde nationale rechtspraak. Het EHRM heeft zijn omvangrijke jurisprudentie over dit beginsel samengevat in een arrest uit 2022 (De Legé t. Nederland), waarnaar ook mevrouw Van den Brink in het Bezwaarschrift verwijst.[184] Kern van de jurisprudentie van het EHRM is dat het *nemo tenetur*-beginsel wordt geschonden als in een onderzoeksfase onder dwang verkregen wilsafhankelijk materiaal wordt gebruikt in lopende of nog volgende *criminal proceedings.*

359. Eveneens uit rechtspraak van het EHRM volgt dat de bescherming van het *nemo tenetur*-beginsel zich niet uitstrekt tot het gebruik in punitieve procedures van materiaal dat weliswaar met inzet van dwangmiddelen is verkregen maar onafhankelijk van de wil van een verdachte bestaat (**wilsonafhankelijk materiaal**).[185] Volgens het CBb gaat het daarbij erom of sprake is van materiaal

[182] Randnummers 222–227 van het Bezwaarschrift.
[183] Randnummer 229 van het Bezwaarschrift; randnummer 35 van de Spreekaantekeningen.
[184] EHRM 4 oktober 2022, ECLI:CE:ECHR:2022:1004JUD005834215 (De Legé t. Nederland).
[185] EHRM 17 december 1996, no. 43/1994/490/572, ECLI:NL:XX:1996:ZB6862, NJ 1997/699 (Saunders vs. Verenigd Koninkrijk), r.o. 69: "*The right not to incriminate oneself is primarily concerned, however, with respecting the will of an accused person to remain silent. As commonly understood in the legal systems of the Contracting Parties to the Convention and elsewhere, it does not extend to the use in criminal proceedings of material which may be obtained from the accused through the use of compulsory powers but which has an existence independent of the will of the suspect such as, inter alia, documents acquired pursuant to a warrant, breath, blood and urine samples and bodily tissue for the purpose of DNA testing.*"

dat reeds in fysieke zin bestaat bijvoorbeeld doordat de gegevens zijn vastgelegd op een gegevensdrager.[186] Als sprake is van bestaande documenten die met dwang worden gevorderd, kunnen deze ook voor boeteoplegging worden gebruikt. Materiaal dat niet reeds in fysieke zin bestaat is **wilsafhankelijk materiaal**. Volgens het CBb betekent de waarborg van het *nemo tenetur*-beginsel dat in de toezichtsfase onder dwang verkregen, wilsafhankelijk materiaal niet mag worden gebruikt als bewijs voor boeteoplegging. Voorts is relevant of autoriteiten bekend zijn met het bestaan van de met behulp van dwang gevorderde documenten.[187] Als het overheidsorgaan niet zeker is van het bestaan van dit materiaal kan een poging dit materiaal onder dwang te verkrijgen gelden als een *fishing expedition* en in strijd komen met het *nemo tenetur*-beginsel.[188] De Hoge Raad heeft deze overwegingen van het EHRM in latere arresten gevolgd.[189]

360. Voor toepassing van deze jurisprudentie op de onderhavige casus is allereerst relevant dat de opgevraagde bankafschriften ten tijde van het Eerste informatieverzoek reeds in fysieke zin bestonden en dus an sich als wilsonafhankelijk materiaal kwalificeren. De lijn uit de rechtspraak van het CBb volgend, kan alleen hierom al geen sprake zijn van schending van het *nemo tenetur*-beginsel. Immers strekt het verbod op gedwongen zelfincriminatie zich niet uit tot het gebruik in straf- of boetezaken van bewijsmateriaal dat weliswaar onder dwang is verkregen, maar bestaat onafhankelijk van de wil van de verdachte.

361. Ook gezien de EHRM-jurisprudentie over het *nemo tenetur*-beginsel is in dit geval geen sprake van schending van dit beginsel. De AFM was ten tijde van het Eerste informatieverzoek van het bestaan van de op bankafschriften vervatte betalingen – wat het bestaan van een bankrekening en afschriften impliceert – reeds op de hoogte. Welk(e) bankrekening(nummer) het betrof, is in deze zaak irrelevant.

---

[186] CBb van 7 mei 2019, ECLI:NL:CBB:2019:177; CBb 4 september 2018, ECLI:NL:CBB:2018:444; en CBb 10 januari 2018, ECLI:NL:CBB:2018:3.
[187] Het EHRM overweegt hierover in het De Legé-arrest dat het gebruik van onder dwang verkregen materiaal bij de oplegging van een punitieve sanctie geen strijdigheid oplevert met het *nemo tenetur*-beginsel "*where the authorities are able to show that the compulsion is aimed at obtaining specific pre-existing documents – thus, documents that have not been created as a result of the very compulsion for the purpose of the criminal proceedings – which documents are relevant for the investigation in question and of whose existence those authorities are aware*."
[188] Het EHRM omschrijft een *fishing expedition* in het De Legé arrest als een situatie waarin "*the authorities attempt to compel an individual to provide evidence of offences he or she has allegedly committed by forcing him or her to supply documents which they believe must exist, although they are not certain of it (see Funke, § 44, and J.B. v. Switzerland, § 69, both cited above). The Court has described such a situation as "fishing expeditions*" (r.o. 76, onderstreping toegevoegd).
[189] Zie Hoge Raad 14 november 2023, ECLI:NL:HR:2023:1562.

362. De AFM was ten tijde van het Eerste Informatieverzoek immers reeds op de hoogte van het illegale vermogensbeheer door Grinta en het feit dat mevrouw Van den Brink als *agent* omvangrijke werkzaamheden voor Grinta had verricht. Eveneens was de AFM op basis van ontvangen meldingen, het *Introducing Broker Agreement* en hetgeen mevrouw Van den Brink publiek en in gesprekken met de AFM beschreef reeds op de hoogte van het feit dat mevrouw Van den Brink voor haar werkzaamheden significante provisies had ontvangen. Anders dan de gemachtigde van mevrouw Van den Brink heeft gesteld in de Spreekaantekeningen, doet hieraan niet af dat de AFM niet de exacte omvang van de provisies kende. Dat mevrouw Van den Brink provisies van Grinta had ontvangen, stond immers vast.

363. Het Eerste informatieverzoek zag daarmee niet op bankrekeningen waarvan de AFM het bestaan vermoedde, maar op afschriften waaruit de betalingen blijken waarvan de AFM het bestaan kende. Hieruit volgt dat het opvragen van deze rekeningafschriften geen *fishing expedition* vormde. Dat mevrouw Van den Brink het Eerste informatieverzoek naar opvatting van de AFM niet volledig had beantwoord en de AFM daarom nogmaals heeft moeten verzoeken de gevraagde gegevens over te leggen, doet aan deze conclusie niet af. Naar opvatting van de AFM is daarom geen strijdigheid met het *nemo tenetur*-beginsel gebleken.

364. Daarnaast lijkt het betoog van mevrouw Van den Brink voorbij te gaan aan de bijzondere omstandigheden die ten grondslag liggen aan een groot deel van de jurisprudentie die zij in haar bezwaarschrift citeert. De door mevrouw Van den Brink geciteerde arresten van het EHRM (het De Legé-arrest), de Hoge Raad[190] en het Gerechtshof ’s-Hertogenbosch[191] werden gewezen in de specifieke context van invorderingsgeschillen. In dergelijke invorderingsgeschillen gold echter dat het aanhouden van niet opgegeven banktegoeden op buitenlandse rekeningen door een belastingplichtige op zichzelf een overtreding van de belastingwetgeving oplevert. Informatieverschaffing over zulke bankrekeningen door de belastingplichtige levert daarom een schuldbekentenis op. In deze context overwegen het EHRM, de Hoge Raad en het Gerechtshof ‘s-Hertogenbosch in de door mevrouw Van den Brink geciteerde jurisprudentie dat inzage in deze bankrekeningen slechts kan worden gevorderd als de belastingautoriteit reeds met zekerheid op de hoogte is van het bestaan van de bankrekening.

365. Ook in de twee arresten van het EHRM waarnaar mevrouw Van den Brink zonder nadere toelichting verwijst,[192] oordeelde het EHRM over strijdigheid met het *nemo tenetur*-beginsel in gevallen waar

[190] Hoge Raad 29 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1359.
[191] Gerechtshof ‘s-Hertogenbosch 9 april 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:1229.
[192] EHRM 25 februari 1993, ECLI:NL:XX:1993:AW2060 (Funke t. Frankrijk); EHRM 3 mei 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0503JUD003182796 (J.B. t. Zwitserland).

autoriteiten informatie vorderden waarvan reeds het bestaan een overtreding opleverde. In deze arresten vorderden autoriteiten informatie over respectievelijk verborgen buitenlandse banktegoeden of vermogen dat voortkwam uit inkomen waarover geen belasting was betaald. Omdat het bestaan van zulk vermogen of zulke banktegoeden op zichzelf een overtreding van de desbetreffende wetgeving vormt, omvat informatieverschaffing over deze vermogens en banktegoeden een schuldbekentenis.

366. Deze omstandigheden wijken af van de omstandigheden waarin de AFM van mevrouw Van den Brink inzage vorderde in de bankafschriften van de rekeningen waarop zij haar provisies van Grinta had ontvangen. In het geval van mevrouw Van den Brink vormden het aanhouden van een bankrekening en het ontvangen van betalingen op die bankrekening immers geen overtreding waarvan het bestaan door overlegging van de bankafschriften zou worden geopenbaard. Het overleggen van deze bankafschriften leverde dus op zichzelf geen bekentenis van een overtreding op. Het vorderen van de relevante bankafschriften waaruit deze provisies blijken diende dus niet als *fishing expedition* ter vaststelling van een overtreding. In plaats daarvan diende het Eerste informatieverzoek een vooraf bepaald onderzoeksdoel. De AFM beoogde hiermee de duur en omvang van de betrokkenheid van mevrouw Van den Brink te onderzoeken. De omvang van de ontvangen provisiebetalingen en de periode waarin mevrouw Van den Brink deze provisies ontving waren in dat kader relevante en voldoende specifieke informatie.

367. Uit het voorgaande volgt dat het door de AFM opvragen van de bankafschriften en het gebruik dat de AFM van deze bankafschriften bij de boetetoemeting heeft gemaakt, geen strijd opleveren met het *nemo tenetur*-beginsel. Het voorgaande leidt in heroverweging derhalve niet tot een ander oordeel.

D2. Vaststelling boetehoogte op grond van vermeend voordeel

368. Het tweede bezwaar dat mevrouw Van den Brink inbrengt tegen de vaststelling van de boetehoogte ziet op de wijze waarop de AFM haar Boetoemetingsbeleid 2021 heeft toegepast. In de kern komt dit bezwaar van mevrouw Van den Brink erop neer dat de AFM ten onrechte de boetehoogte heeft vastgesteld op basis van het door mevrouw Van den Brink verkregen voordeel. Daarbij heeft de AFM naar opvatting van mevrouw Van den Brink nagelaten de boete op grond van de passendheidstoets in haar Boetetoemetingsbeleid 2021 te verlagen. Mevrouw Van den Brink is van mening dat verlaging van het boetebedrag passend zou zijn, gezien de geringe ernst van de overtreding en de verminderde verwijtbaarheid. Daarnaast stelt mevrouw Van den Brink dat verlaging van de boete passend zou zijn geweest vanwege de lange duur van het onderzoek, de medewerking die mevrouw Van den Brink aan het onderzoek van de AFM zou hebben verleend en de evenredigheid van de boete ten opzichte van Grinta. Ten slotte voert mevrouw Van den Brink aan dat de AFM bij de vaststelling van de hoogte van

de boete haar Boetetoemetingsbeleid uit 2015 had moeten volgen, omdat dit beleid tot een voor mevrouw Van den Brink gunstiger uitkomst zou hebben geleid.

Reactie AFM

369. De AFM heeft mevrouw Van den Brink een boete opgelegd op grond van haar medeplegen aan een overtreding van artikel 2:96 Wft. De hoogte van een boete voor overtreding van artikel 2:96 Wft volgt uit artikel 1:81 Wft in samenhang met artikel 10 van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector (het **Bbfs**). Op grond van deze bepalingen valt een overtreding van artikel 2:96 Wft in boetecategorie 3 en geldt voor beboeting van deze overtreding derhalve een basisbedrag van EUR 2.500.000 en een maximumbedrag van EUR 5.000.000. Binnen deze kaders heeft de AFM als toezichthouder de bevoegdheid om de boetehoogte bij een overtreding vast te stellen. De AFM heeft aan deze bevoegdheid nadere invulling gegeven in haar Boetetoemetingsbeleid 2021. Het Boetetoemetingsbeleid 2021 vervangt het Boetetoemetingsbeleid 2015. Op overtredingen die zijn begaan voor 1 juli 2021 is het Boetetoemetingsbeleid 2021 eveneens van toepassing, tenzij toepassing van het Boetetoemetingsbeleid 2015 voor de overtreder gunstiger is.

370. Op grond van het Boetetoemetingsbesluit 2021 geldt als uitgangspunt dat wanneer het verkregen voordeel van een overtreder met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld, dit verkregen voordeel geldt als ondergrens voor vaststelling van de boetehoogte. Reden voor dit uitgangspunt is het grote belang dat de AFM eraan hecht dat overtredingen van het financieel toezichtrecht niet mogen lonen. Daartoe is essentieel dat wederrechtelijk verkregen voordeel wordt ontnomen. Dit rechtvaardigt het uitgangspunt dat verkregen voordeel de ondergrens vormt van boetetoemeting.

371. Anders dan mevrouw Van den Brink stelt, is de AFM van mening dat deze voordeelsontneming een gerechtvaardigd uitgangspunt is om eerbiediging van het toezichtrecht te borgen.[193] De AFM verwijst ook naar hetgeen zij in dat kader heeft overwogen in randnummer 313 van deze beslissing op bezwaar. De AFM kan mevrouw Van den Brink derhalve niet volgen in de stelling, dat het uitgangspunt van voordeelsontneming in haar Boetetoemetingsbeleid 2021 geen steun zou vinden in de wet of strijdig zou zijn met het evenredigheidsbeginsel.

[193] Voor de volledigheid merkt de AFM daarbij op dat dit uitgangspunt ook voldoet aan de voorschriften uit artikel 72 van Richtlijn 2014/65/EU. Deze bepaling schrijft voor dat een toezichthouder bij boetetoemeting rekening dient te houden met alle omstandigheden van het geval, waaronder de omvang van met de overtreding behaalde winsten of vermeden verliezen. Deze bepaling staat er niet aan in de weg dat een toezichthouder een eigen weging aan de genoemde omstandigheden toekent en derhalve aan een van de omstandigheden bijzonder gewicht toekent.

372. Voorts voert mevrouw Van den Brink aan dat de AFM in dit geval van het uitgangspunt van voordeelsontneming had moeten afwijken. Daartoe verwijst mevrouw Van den Brink naar de verminderde ernst en verwijtbaarheid van de door haar begane overtreding en mitigerende omstandigheden, die in het kader van de passendheidstoets aanleiding zouden geven tot boeteverlaging.

373. Voor zover mevrouw Van den Brink een beroep doet op de verminderde ernst en verwijtbaarheid van haar overtreding, verwijst de AFM naar hetgeen zij hierover heeft overwogen in randnummers 134-294 en 295-313hierboven. Zoals de AFM aldaar heeft uiteengezet, heeft mevrouw Van den Brink de overtreding van artikel 2:96 eerste lid Wft door Grinta medegepleegd en is dit medeplegen ernstig en verwijtbaar. Dit onderdeel geeft daarom geen aanleiding tot verlaging van het boetebedrag.

374. Voor zover mevrouw Van den Brink aanvoert dat de AFM ten onrechte geen betekenis heeft toegekend aan mitigerende omstandigheden die zich voordeden, deelt de AFM deze opvatting niet. In het Boetebesluit heeft de AFM overwogen dat bepaalde omstandigheden aanleiding zouden kunnen zijn voor verlaging van het boetebedrag. Daarbij wijst de AFM op het feit dat mevrouw Van den Brink beleggers heeft gewezen op de risico's van belegging via Grinta en in enkele individuele gevallen ook heeft afgeraden via Grinta te beleggen. Daarnaast wijst de AFM op de inspanningen van mevrouw Van den Brink om gedupeerde beleggers na het verdwijnen van Grinta te helpen. Anders dan mevrouw Van den Brink stelt, heeft de AFM deze omstandigheden in het Boetebesluit wel degelijk meegewogen in haar boetetoemeting. De AFM heeft echter overwogen dat in dit geval het belang van afschrikking zwaarder dient te wegen dan deze mitigerende omstandigheden, en dat daarom het uitgangspunt van voordeelontneming moet prevaleren. Daarbij speelt eveneens een rol, dat de boete is vastgesteld op de hoogte van het verkregen voordeel, maar geen aanvullend punitief deel omvat. Dat mevrouw Van den Brink zich met deze afweging niet kan verenigen, doet aan de rechtmatigheid van deze afweging niet af.[194]

375. Mevrouw Van den Brink stelt eveneens dat het evenredigheidsbeginsel is geschonden, doordat het basisbedrag dat de AFM hanteert voor beboeting van mevrouw Van den Brink als medepleger gelijk is aan het basisbedrag dat zou gelden voor beboeting van Grinta als pleger van de overtreding van artikel 2:96 Wft. Volgens mevrouw Van den Brink is het onevenredig dat zij hierdoor hetzelfde boetebedrag riskeert als Grinta. De AFM kan dit standpunt niet volgen. Het is juist dat voor beboeting van een overtreding van dezelfde wettelijke bepaling in beginsel hetzelfde basisbedrag geldt. Dit basisbedrag wordt op grond van het Boetetoemetingsbeleid 2021 van de AFM echter toegemeten op de omstandigheden van het geval, waaronder de ernst en mate van verwijtbaarheid van de overtreding en het voordeel dat de pleger respectievelijk medepleger met de overtreding heeft

[194] […].

verkregen. In geval van mevrouw Van den Brink heeft deze boetetoemeting geleid tot een boetebedrag dat substantieel lager is dan het wettelijk basisbedrag voor een overtreding van artikel 2:96 Wft. Daarmee is naar oordeel van de AFM een correcte invulling gegeven aan het evenredigheidsbeginsel.

376. Voor de volledigheid merkt de AFM daarbij op dat zij in het beroep van mevrouw Van den Brink op overschrijding van de termijn voor beboeting in artikel 5:51 eerste lid Awb geen aanleiding ziet om het boetebedrag te verlagen. Artikel 5:51 Awb schrijft voor dat een bestuursorgaan binnen dertien weken na dagtekening van een onderzoeksrapport beslist over het opleggen van een bestuurlijke boete. Deze termijn is een termijn van orde, zodat overschrijding niet tot gevolg heeft dat de bevoegdheid tot beboeting vervalt.[195] In de rechtspraak heeft toepassing van dit artikel slechts terughoudend geleid tot matiging van de boetehoogte. Zo achtte de Centrale Raad van Beroep (**CRvB**) een verloop van 8 maanden tussen boetevoornemen en beboeting toelaatbaar. In dit tijdverloop zag de CRvB geen reden om de boete op grond van artikel 5:51 eerste lid Awb te matigen.[196] Langs gelijke lijnen achtte het CBB overschrijdingen van de termijn in artikel 5:51 eerste lid Awb met 10 respectievelijk 18 weken in recente uitspraken eveneens toelaatbaar.[197] Aan de matiging door de rechtbank Rotterdam in haar uitspraak van 21 februari 2020, waarnaar mevrouw Van den Brink verwijst, lag daarentegen een significant langer tijdverloop ten grondslag. In dat geval waren tussen toezending van het onderzoeksrapport en het Boetebesluit ruim 14 maanden verstreken. De rechtbank zag hierin aanleiding de boete met 5% te matigen.[198] Bij een termijnoverschrijding van 21 weken zag de rechtbank Rotterdam daarentegen geen reden tot matiging op grond van artikel 5:51 eerste lid Awb.[199]

377. In dit geval zijn tussen dagtekening van het Onderzoeksrapport op 7 augustus 2023 en het Boetebesluit van 4 juni 2024 43 weken verstreken. De termijn uit artikel 5:51 Awb is daarmee met 30 weken overschreden. In de omstandigheden van dit geval ziet de AFM in deze overschrijding echter geen aanleiding om het boetebedrag te verlagen. De AFM merkt daarbij op dat de omvang van de zaak en de daarbij betrokken belangen hebben doorgewerkt in de tijd die nodig was voor grondig onderzoek en zorgvuldige beoordeling van het dossier, indachtig de voorschriften uit hoofde van de artikelen 3:2 en 3:4 Awb. De AFM is daarom van mening dat geen sprake is van een onevenredig tijdverloop tussen het Onderzoeksrapport en boeteoplegging. Indachtig de terughoudende toepassing van deze matigingsgrond in de rechtspraak, ziet de AFM derhalve geen reden om de boete

[195] *Kamerstukken II* 2003-2004, 29701, nr. 3, p. 150.
[196] CRvB 17 juli 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2155.
[197] CBb 15 oktober 2019, ECLI:NL:CBB:2019:503; CBB 20 februari 2024, ECLI:NL:CBB:2024:113; CBB 20 februari 2024, ECLI:NL:CBB:2024:114.
[198] Rechtbank Rotterdam 21 februari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:1506.
[199] Rechtbank Rotterdam 31 augustus 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:7717.

op grond van artikel 5:51 Awb te matigen. Op grond van het voorgaande ziet de AFM in de genoemde termijnoverschrijding evenmin aanleiding om te concluderen dat voordeelontneming in het belang van afschrikking niet passend zou zijn. De AFM ziet daarom in de opgetreden overschrijding van de termijn in artikel 5:51 Awb geen aanleiding om te komen tot een lager boetebedrag dan het door mevrouw Van den Brink genoten voordeel.

378. De AFM kan mevrouw Van den Brink ten slotte niet volgen in de stelling, dat de AFM onzorgvuldig zou hebben gehandeld door zonder nadere beoordeling geen toepassing te geven aan het Boetetoemetingsbeleid 2015. Volgens mevrouw Van den Brink had toepassing van het Boetetoemetingsbeleid 2015 kunnen leiden tot een lager boetebedrag, omdat het beleid uit 2015 ruimte bood om onder omstandigheden af te wijken van het behaalde voordeel als ondergrens van de boete. Volgens mevrouw Van den Brink had toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid uit het Boetetoemetingsbeleid 2015 ertoe geleid dat de AFM haar een lagere boete zou hebben opgelegd. De AFM stelt voorop dat het Boetetoemetingsbeleid 2015 uitdrukkelijk voorschrijft dat de passendheidstoets “het karakter van een noodrem” heeft. Ook onder het Boetetoemetingsbeleid 2015 was verlaging van een boetebedrag op grond van de passendheidstoets dus uitzonderlijk. De AFM heeft hierboven vastgesteld dat geen van de door mevrouw Van den Brink aangevoerde omstandigheden van zodanig gewicht is, dat zij aanleiding geven om van het uitgangspunt van voordeelontneming af te wijken en het boetebedrag te verlagen. Om deze reden zou toepassing van het Boetetoemetingsbeleid 2015 evenmin hebben geleid tot verlaging van de vastgestelde boete.

379. Heroverweging leidt op grond van het voorgaande niet tot een ander oordeel.

D3. Onjuiste berekening verkregen voordeel

380. Ten derde betoogt mevrouw Van den Brink dat de AFM de boetehoogte onrechtmatig heeft vastgesteld, omdat de AFM het door mevrouw Van den Brink verkregen voordeel uit de overtreding van artikel 2:96 Wft onjuist heeft berekend. In dat kader stelt mevrouw Van den Brink dat de AFM ten onrechte op het verkregen voordeel niet de belastingen in mindering heeft gebracht die mevrouw Van den Brink over dit verkregen voordeel heeft afgedragen. In haar Zienswijze en het Bezwaarschrift stelt mevrouw Van den Brink dat de AFM navolging had moeten geven aan een uitspraak van het CBb, waarin het CBb afgedragen belastingen betrok in de vaststelling van het verkregen voordeel van de overtreder.[200] Volgens mevrouw Van den Brink volgt uit deze uitspraak een grondslag om bij voordeelontneming in het bestuursrecht afgedragen belastingen op het verkregen voordeel in mindering te brengen. Daarnaast stelt mevrouw Van den Brink dat de AFM ten

[200] CBb 21 juni 2017, ECLI:NL:CBB:2017:206.

onrechte heeft nagelaten haar verkregen voordeel te verminderen met het bedrag dat zij op haar beleggingsrekening bij Grinta had gestort en waartoe zij sinds het verdwijnen van Grinta geen toegang meer heeft.

Reactie AFM

381. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in de overweging dat het verkregen voordeel in het Boetebesluit onjuist zou zijn berekend.

382. In het Boetebesluit heeft de AFM uiteengezet hoe zij het door mevrouw Van den Brink als gevolg van de overtreding van artikel 2:96 Wft verkregen voordeel heeft vastgesteld.[201] De boetehoogte is vastgesteld op grond van artikel 1:81 Wft, in samenhang met artikel 10 Bbfs. Bij de toepassing van deze bepalingen heeft de AFM haar Boetetoemetingsbeleid 2021 gevolgd. Het Boetetoemetingsbeleid 2021 bepaalt dat bij berekening van het verkregen voordeel rekening wordt gehouden met door de overtreder gemaakte kosten die in directe relatie staan tot de overtreding. Blijkens de Toelichting op het Boetetoemetingsbeleid 2021 wordt daarbij in beginsel uitgegaan van het verkregen voordeel voor belastingen en worden afgedragen belastingen derhalve niet op het verkregen voordeel in mindering gebracht. [202] Op dit punt heeft de AFM aansluiting gezocht bij het strafrecht, waarin bij de hoogte van voordeelsontneming geen rekening wordt gehouden met belastingheffing.[203]

383. Bij de toepassing van deze maatstaf heeft de AFM door mevrouw Van den Brink derhalve over het verkregen voordeel afgedragen belastingen niet op het verkregen voordeel in mindering gebracht.

384. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar standpunt dat de AFM de belastingen in mindering had moeten brengen op het verkregen voordeel. In de door mevrouw Van den Brink genoemde uitspraak oordeelde het CBb over toepassing van een drempelbedrag dat voorheen was opgenomen in artikel 1:81 lid 3 Wft. Dit drempelbedrag voorzag erin dat bij een verkregen voordeel, dat een bedrag van EUR 2 miljoen oversteeg, de toezichthouder de overtreder een boete van ten minste tweemaal het bedrag van het verkregen voordeel kon opleggen. Deze bevoegdheid is thans opgenomen in artikel 1:83 Wft, waarbij het drempelbedrag niet langer geldt.

---

[201] Boetebesluit, paragraaf 9.3.
[202] Deze toelichting is beschikbaar op de website van de AFM, via https://www.afm.nl/~/profmedia/files/publicaties/2021/toelichting-boetetoemetingsbeleid-afm-2021.pdf.
[203] O.a. HR 21 januari 2021, ECLI:NL:HR:2021:1.

385. Bij de specifieke toepassing van dit drempelbedrag voor toepasselijkheid van de boetenorm uit (toenmalig) artikel 1:81 lid 3 Wft oordeelde het CBb dat afgedragen belastingen kunnen gelden als kosten die in directe relatie staan tot de overtreding. Het CBb heeft daarbij echter ook direct opgemerkt dat zijn uitspraak niet ziet op een situatie waarin verkregen voordeel wordt ontnomen, maar om de specifieke vraag of was voldaan aan het drempelbedrag voor toepasselijkheid van artikel 1:81 lid 3 Wft.[204]

386. Het CBb heeft zijn conclusie in bovengenoemde uitspraak dus uitdrukkelijk beperkt tot de toepassing van het drempelbedrag van toenmalig artikel 1:81 lid 3 Wft en geen oordeel gegeven over vermindering van het verkregen voordeel met afgedragen belastingen in de context van voordeelsontneming bij beboeting. Daarentegen heeft de rechtbank Rotterdam het correct geacht om bij boetetoemeting uit te gaan van het behaalde voordeel zonder inachtneming van afgedragen belastingen.[205]

387. Op grond van het bovenstaande is de AFM van mening dat het betoog van mevrouw Van den Brink berust op een onjuiste lezing van de uitspraak van het CBb en derhalve niet slaagt. De AFM concludeert daarom dat in het Boetebesluit de door mevrouw Van den Brink over het verkregen voordeel afgedragen belastingen terecht niet zijn betrokken bij de vaststelling van de boetehoogte.

388. De AFM volgt mevrouw Van den Brink ook niet in het betoog dat de AFM de stortingen op de beleggersrekening van mevrouw Van den Brink bij Grinta op het verkregen voordeel in mindering had moeten brengen. De AFM heeft bij de vaststelling van de boetehoogte slechts die bedragen betrokken, die in direct verband staan met de werkzaamheden van mevrouw Van den Brink als *agent* van Grinta. Zo heeft de AFM de compensatie die mevrouw Van den Brink aan enkele beleggers heeft betaald in mindering gebracht op het verkregen voordeel, en daarmee in mindering op de boetehoogte.

---

[204] CBb 21 juni 2017, ECLI:NL:CBB:2017:206, r.o. 6.6: "*AFM heeft voorts verwezen naar het arrest van de Hoge Raad van 17 februari 1998, ECLI:HR:1998:ZD0947. In dit arrest heeft de Hoge Raad geoordeeld dat het Hof terecht geen oordeel heeft gegeven over eventuele fiscale consequenties van de toepassing van de ontnemingsmaatregel zoals bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht. De Hoge Raad heeft aansluiting gezocht bij de wetsgeschiedenis, waarin uitdrukkelijk is vermeld dat het fiscale mechanisme met zich brengt dat de strafrechter bij de bepaling van het voor ontneming in aanmerking te brengen bedrag aan wederrechtelijk verkregen voordeel geen rekening zal dienen te houden met de belastingheffing. Voor zover belasting verschuldigd is over wederrechtelijk verkregen voordeel wordt die belastingheffing weer ongedaan gemaakt indien en voor zover dat voordeel weer wordt ontnomen. In de onderhavige zaak gaat het echter niet om de toepassing van de maatregel van ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel, maar om de vraag of wordt voldaan aan het drempelbedrag van artikel 1:81, derde lid, van de Wft. In dit kader speelt het fiscale mechanisme geen rol en geldt, zoals hiervoor overwogen, dat de boete in zijn geheel onder de fiscale aftrekuitsluiting valt*." (onderstreping toegevoegd).

[205] Rechtbank Rotterdam 3 juni 2010, ECLI:NL:RBROT:2010:BM6735.

389. De eigen beleggingen die mevrouw Van den Brink met haar vermogen via Grinta deed, houden met deze werkzaamheden echter geen direct verband. Als *agent* was mevrouw Van den Brink immers niet verplicht om zelf vermogen via Grinta te beleggen en deze beleggingen waren ook anderszins geen onderdeel van haar werkzaamheden voor Grinta. Op grond hiervan concludeert de AFM dat in het Boetebesluit correcte uitvoering is gegeven aan de uitgangspunten die in het Boetetoemetingsbeleid 2021 zijn vastgelegd.

390. Op grond van het voorgaande leidt heroverweging niet tot een ander oordeel.

Conclusie bezwaargrond D

391. De AFM concludeert op grond van het bovenstaande dat bezwaargrond D niet slaagt en heroverweging op dit onderdeel derhalve niet leidt tot een ander oordeel.

E. Het Publicatiebesluit is onrechtmatig

392. Mevrouw Van den Brink voert aan dat het Publicatiebesluit niet in stand kan blijven aangezien het Boetebesluit onrechtmatig is. Tevens voert zij de volgende separate bezwaren aan tegen het Publicatiebesluit:
1. de AFM hanteert in het kader van de te verrichten belangenafweging een rechtens onhoudbaar criterium;
2. ook indien van het door de AFM toegepaste criterium wordt uitgegaan, is de enige juiste uitkomst dat wordt afgezien van vroegtijdige en ongeanonimiseerde openbaarmaking; en
3. het persbericht dat de AFM wil publiceren is onjuist en onevenwichtig.

Reactie AFM

393. Zoals blijkt uit al het voorgaande is de AFM in bezwaar van oordeel dat het Boetebesluit rechtmatig is. De stelling van mevrouw Van den Brink dat vanwege de onrechtmatigheid het Publicatiebesluit niet in stand kan blijven volgt de AFM dus niet. Ten aanzien van dit onderdeel leidt heroverweging dus niet tot een ander oordeel. De AFM bespreekt hieronder de specifieke bezwaren tegen het Publicatiebesluit separaat.

E1. Onjuist criterium belangenafweging

394. Mevrouw Van den Brink licht toe dat de AFM uitsluitend heeft beoordeeld of er in geval van mevrouw Van den Brink sprake is van "*een individuele, bijzondere situatie, waarbij de door mevrouw publicatie te verwachten schade zodanig uitzonderlijk is, dat het belang van de bescherming van de markt daarvoor zou moeten wijken*". Met deze beoordelingswijze kan zij zich niet verenigen. Hierbij wijst ze erop dat i) in MiFID II is opgenomen dat “echter na een per geval uitgevoerde beoordeling van de evenredigheid van die bekendmaking door de bevoegde autoriteit” ii) in (de toelichting van) de Awb en de Wft door de wetgever expliciet is bepaald dat de AFM bij het nemen van een openbaarmakingsbesluit een belangenafweging moet uitvoeren die ertoe kan leiden dat de publicatie van een sanctie wordt uitgesteld, wordt geanonimiseerd of geheel niet plaatsvindt en iii) de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald dat voor alle besluiten waarbij sprake is van beleidsruimte een belangenafweging moet worden uitgevoerd.[206]

395. Daarnaast voert mevrouw Van den Brink aan dat het door de AFM gehanteerde criterium nog dateert uit een tijd dat in de Wft geheel geen belangenafweging werd voorgeschreven, waarbij het CBb toezichthouders juist (toen al) in staat heeft willen stellen maatwerk te bieden in de afweging om wel of niet over te gaan tot publicatie. Voor de AFM is het publiceren van handhavingsmaatregelen volgens mevrouw Van den Brink een automatisme geworden, terwijl dat juist niet de bedoeling van de uitspraak kan zijn geweest.

396. Mevrouw Van den Brink vraagt er aandacht voor dat het evenredigheidsbeginsel in Nederland bij openbaarmakingsbesluiten aldus is verworden tot een (vrijwel) dode letter, terwijl zowel in de Europese als in (de rest van) de Nederlandse rechtsorde, alsook in andere belangrijke Europese rechtsstelsels, het evenredigheidsbeginsel juist een belangrijke opmars heeft gemaakt. Deze situatie is problematisch, want juist bij vroegtijdige en (grotendeels) niet-geanonimiseerde publicatie van een punitieve sanctie wordt door de AFM inbreuk gemaakt op het recht van mevrouw Van den Brink om niet geconfronteerd te worden met onomkeerbare schade aan haar reputatie en financiële positie, voordat een bodemrechter zich überhaupt een rechtmatigheidsoordeel heeft kunnen vormen. Deze omstandigheid alleen al noopt tot een intensievere en bredere evenredigheidsbeoordeling van het Publicatiebesluit.

[206] ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285.

397. Tot slot verwijst mevrouw Van den Brink naar een lopende procedure bij het CBb over bovenstaande en verzoekt zij de AFM daarmee rekening te houden.[207]

Reactie AFM

398. De AFM volgt het oordeel van mevrouw Van den Brink niet en is van oordeel dat zij het juiste beoordelingskader voor de publicatie heeft toegepast. De AFM is op grond van artikel 1:97, eerste en derde lid, van de Wft gehouden om zo spoedig mogelijk over te gaan tot openbaarmaking van het Boetebesluit. Slechts indien zich één van de uitzonderingsgronden uit artikel 1:98 Wft voordoet, zal de AFM van deze hoofdregel afwijken.

399. In casu zijn voornamelijk de uitzonderingsgronden onder sub a en b van het eerste lid van artikel 1:98 Wft van belang. Hierin is opgenomen dat openbaarmaking wordt uitgesteld of geschiedt in zodanige vorm dat de openbaar te maken gegevens niet herleidbaar zijn tot afzonderlijke personen, voor zover a. die gegevens herleidbaar zijn tot een natuurlijk persoon en bekendmaking van zijn persoonsgegevens onevenredig zou zijn; of b. betrokken partijen in onevenredige mate schade zou worden berokkend. De AFM dient dus een belangenafweging uit te voeren tussen de belangen die openbaarmaking dienen en de belangen van natuurlijke personen of betrokken partijen, waarbij de wetgever voor het uitstellen van publicatie of in anonieme vorm als maatstaf ‘onevenredig’ heeft vastgesteld.

400. Nu het belang van openbaarmaking slechts wijkt voor het belang van de betrokken partijen in geval van onevenredigheid of onevenredige schade, dient het volgens vaste rechtspraak te gaan om een individuele, bijzondere situatie, waarbij de door de persoon als gevolg van de publicatie te verwachten schade en/of gevolgen zodanig uitzonderlijk zijn dat het belang van de bescherming van de markt daarvoor moet wijken. Dit criterium is vaste rechtspraak en continu door de rechtbank Rotterdam en het CBb vastgesteld en bevestigd.[208] De AFM merkt nadrukkelijk op dat in dit criterium wel degelijk besloten ligt dat in iedere individuele zaak een belangenafweging moet worden verricht. Aan het belang van de bescherming van de markt wordt - door de wetgever - een dermate zwaar gewicht toegekend, dat dit belang in beginsel dient te prevaleren.[209]

---

[207] Dit betreft het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 3 maart 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:1853.
[208] Zie bijvoorbeeld Rb Rotterdam 12 december 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:10860; Rb Rotterdam 15 oktober 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:10083; Rb Rotterdam 14 juli 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:7987; Rb Rotterdam 9 februari 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:2925; Rb Rotterdam 24 juli 2015, ECLI:NL:RBROT:2015:6173; CBb 6 april 2021 ECLI:NL:CBB:2021:366; CBb 12 oktober 2017, ECLI:NL:CBB:2017:327; CBb 2 december 2014, ECLI:NL:CBB:2014:456.
[209] Zie Rb. Rotterdam 28 april 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:5158, r.o. 8.5.

401. De evenredigheidsuitspraak van de Afdeling waar mevrouw Van den Brink naar verwijst maakt dit niet anders. De door de Afdeling gegeven handvatten voor de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel hebben immers uitsluitend betrekking op gevallen waarin sprake is van beleidsruimte. Daarmee heeft die uitspraak uitsluitend betrekking op situaties waarin een belangenafweging moet worden verricht over de inzet van een discretionaire bevoegdheid en dus niet op situaties waarin sprake is van een gebonden bevoegdheid, zoals hier aan de orde is. De rechtbank Rotterdam heeft voorgaande als volgt bevestigd:

> "*Ook het beroep van [eiser] op de uitspraak van (de grote kamer van) de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 februari 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:285) kan hem niet baten, nu deze uitspaak uitsluitend ziet op de situatie dat het bestreden besluit berust op een discretionaire bevoegdheid en het in dit geval gaat om een besluit dat berust op een gebonden bevoegdheid.*"[210]

402. De uitspraak van de Afdeling brengt in het onderhavig geval dus geen verandering teweeg: de AFM is op grond van de Wft gehouden om tot openbaarmaking over te gaan, waarbij de belangenafweging die de AFM dient te verrichten concreet door de wetgever in de wet is neergelegd en ingeperkt (zie randnummers 398 en 399 hiervoor). Deze wettelijk ingevulde belangenafweging houdt ook expliciet rekening met het evenredigheidsbeginsel; een openbaarmaking moet immers worden geanonimiseerd of uitgesteld wanneer volledige openbaarmaking in onevenredige mate de betrokken belangen schaadt.

403. Tevens wordt in het bezwaar verwezen naar de openbaarmakingsverplichting in artikel 71 MiFID II. Ook uit dit artikel blijkt dat er een belangenafweging dient plaats te vinden en dat van een herleidbare openbaarmaking dient te worden afgezien of openbaarmaking dient te worden uitgesteld indien dat "onevenredig wordt geacht". In overweging 146 bij MiFID II is hierover het volgende opgenomen:

> "*Om te garanderen dat sancties een afschrikkend effect hebben op het grote publiek, dienen zij steeds te worden bekendgemaakt. De bekendmaking van beslissingen is voor de bevoegde autoriteiten tevens een belangrijk instrument om marktdeelnemers erover te informeren welk gedrag in strijd wordt geacht met deze richtlijn en om de ruime verspreiding van goed gedrag onder marktdeelnemers te stimuleren. Indien de bekendmaking de persoon in kwestie onevenredig veel schade berokkent, de stabiliteit van de financiële markten of een lopend onderzoek in gevaar brengt, moet de bevoegde autoriteit de sancties en maatregelen op geanonimiseerde wijze en in overeenstemming met het nationale recht bekendmaken, of de bekendmaking uitstellen.*"

[210] Zie: Rb. Rotterdam 3 maart 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:1853, r.o. 8.

404. Uit zowel artikel 71 MiFID II als voorgaande overweging blijkt dat publicatie voorop staat en dat openbaarmaking alleen uitgesteld moet worden of op geanonimiseerde wijze plaats dient te vinden als de persoon in kwestie onevenredige schade wordt berokkend. Het criterium uit MiFID II is derhalve hetzelfde als in de Wft. Dit volgt ook logischerwijs uit het feit dat de wetgever artikel 71 MiFID II in artikel 1:97 Wft heeft geïmplementeerd. [211]

405. Zoals mevrouw Van den Brink aangeeft is het criterium door het CBb reeds geïntroduceerd toen de publicatieverplichtingen in de Wft andersluidend waren.[212] In die uitspraak legt het CBb de artikelen 1:97 en 1:98 Wft richtlijnconform met artikel 51, derde lid, MiFID[213] uit. Dit artikellid bepaalt dat de bevoegde autoriteit iedere maatregel of sanctie die wordt opgelegd voor schending van de bij deze richtlijn aangenomen bepalingen openbaar mag maken, tenzij deze openbaarmaking de financiële markten ernstig in gevaar zou brengen of onevenredige schade zou toebrengen aan de betrokken partijen. Dit criterium is in overeenstemming met het thans geldende criterium in MiFID II en ook het geldende criterium in de Wft. De AFM volgt mevrouw Van den Brink dus niet in haar stelling dat het door het CBb geformuleerde criterium niet meer mag worden toegepast, omdat het in eerste instantie was gestoeld op de oude formulering van artikel 1:97 en 1:98 Wft. Bovendien is het criterium in vele uitspraken, die zien op het thans gelden publicatieregime als opgenomen in voornoemde artikelen, door de rechtbank Rotterdam en het CBb toegepast.[214]

406. Over de stelling dat het publiceren van handhavingsmaatregelen een automatisme is geworden merkt de AFM op dat op grond van de wet in beginsel publicatie dient plaats te vinden tenzij er een reden is om publicatie uit te stellen, er geheel van af te zien of in geanonimiseerde vorm. De AFM benadrukt dat zij bij elke publicatie een belangenafweging verricht en al naargelang de uitkomst wel of niet overgaat tot directe openbaarmaking, danwel openbaarmaking in geanonimiseerde vorm.

407. De AFM is op grond van al het bovenstaande van oordeel dat de toepassing van dit criterium niet maakt dat sprake is van een schending van het Europese en Nederlandse evenredigheidsbeginsel.

408. Tot slot heeft mevrouw Van den Brink verzocht rekening te houden met een lopende procedure bij het CBb. De AFM merkt op dat het CBb in die procedure ten tijde van het verstrijken van de beslistermijn op onderhavig bezwaar nog geen uitspraak heeft gedaan. De AFM kan geen rekening

---

[211] *Kamerstukken II*, 2016/17, 34 583, nr. 3, p. 39.
[212] CBb 2 december 2014, ECLI:NL:CBB:2014:456.
[213] Richtlijn 2004/39/EG.
[214] Zie voetnoot 208.

houden met deze uitspraak en wijst erop dat zij de belangenafweging in overeenstemming met de laatste stand van zaken in de rechtspraak heeft uitgevoerd.

E2. Geen vroegtijdige en ongeanonimiseerde openbaarmaking

409. Subsidiair voert mevrouw Van den Brink aan dat ook al indien het door de AFM gehanteerde criterium wordt toegepast, aanleiding bestaat om de openbaarmaking van het Boetebesluit uit te stellen dan wel te anonimiseren. Bij de belangafweging moeten zowel belangen voor als belangen tégen vroegtijdige en ongeanonimiseerde openbaarmaking tegen elkaar worden afgezet. Mevrouw Van den Brink betoogt dat de AFM de belangen van mevrouw Van den Brink niet zou hebben betrokken bij de belangenafweging en dat derhalve geen sprake zou zijn van een zorgvuldige belangenafweging.

410. De AFM heeft volgens mevrouw Van den Brink niet betrokken dat er meer dan negen maanden zitten tussen het uitbrengen van het Voornemen en het Boetebesluit en de AFM de beboeting meer dan anderhalf jaar boven het hoofd van mevrouw Van den Brink heeft laten hangen. Zij geeft daarbij aan dat niet valt in te zien waarom de AFM er een redelijk belang bij heeft dat het Boetebesluit op korte termijn openbaar moet worden gemaakt als de AFM daar zelf veel te lang over heeft gedaan. Het Boetebesluit kent een aanloop van bijna twee jaar vanaf het Eerste informatieverzoek aan mevrouw Van den Brink. Dit geldt des te meer vanwege de onontgonnen rechtsvraag of een influencer als medepleger aangemerkt kan worden.

411. De AFM gaat in het Publicatiebesluit amper in op de reputationele schade van publicatie en het grote risico dat publicatie van het Boetebesluit feitelijk een uitnodiging is aan gedupeerden om hun schade via civielrechtelijke acties te verhalen op mevrouw Van den Brink.

412. De argumenten van de AFM vóór publicatie kunnen volgens mevrouw Van den Brink niet slagen. Ten eerste stelt zij daartoe dat het publiek immers op de hoogte is dat Grinta volgens de AFM in Nederland zonder vergunning actief is geweest en dat de AFM kan optreden tegen een vermeende medepleger. De AFM heeft reeds een andere boete inzake Grinta op haar website gepubliceerd en deze heeft veel publiciteit gegenereerd. Het belang voor de generale preventieve werking, omdat marktpartijen daardoor worden ingelicht over het handhavend optreden van de AFM en de mogelijke gevolgen van overtreding van de vergunningplicht, gaat derhalve niet op.

413. Ten tweede voert mevrouw Van den Brink aan dat er geen huidige of toekomstige klanten geïnformeerd hoeven te worden. Mevrouw Van den Brink heeft door reputatieschade grotendeels haar activiteiten als Financieel Vrije Vrouw beëindigd en de eenmanszaak opgeheven. Tevens zijn de

voormalig klanten reeds bekend dat zij een *agent* was van Grinta. De belangen die de AFM noemt in het Boetebesluit leggen daarom geen gewicht in de schaal.

414. De AFM zou verder niet duidelijk maken waarom vroegtijdige publicatie nog steeds noodzakelijk zou zijn. Het lijkt er volgens mevrouw Van den Brink op dat de AFM het vooral mogelijk wil maken dat mensen die zich door Grinta gedupeerd voelen, claims tegen mevrouw Van den Brink kunnen indienen. Mevrouw Van den Brink merkt op dat de publicatie een punitief karakter krijgt en in dat geval de onschuldpresumptie moet gelden en om die reden eerst de uitspraak van de bodemrechter moet worden afgewacht. Dat de AFM in de praktijk tot anonimisering van een Boetebesluit kan overgaan, heeft zij overigens heel recent, op 1 juli 2024, bewezen.

Reactie AFM

415. De AFM is op grond van de wet verplicht om onderhavige boete zo spoedig mogelijk openbaar te maken. Onder bepaalde omstandigheden moet de openbaarmaking worden uitgesteld of anoniem plaatsvinden. In casu kan van publicatie worden afgezien indien de openbaar te maken gegevens herleidbaar zijn tot een natuurlijk persoon en bekendmaking van zijn persoonsgegevens onevenredig zou zijn of betrokken partijen in onevenredige mate schade zou worden berokkend. Er dient dus een belangenafweging plaats te vinden.

416. De wetgever heeft het openbaar maken van bestuurlijke sancties verplicht gezien:

a. het belang van het publiek om zo ruim mogelijk kennis te kunnen nemen van het optreden van de toezichthouders en de gronden daarvoor;
b. het belang van andere instellingen die onder toezicht staan, zodat zij weten welke gedragingen kunnen leiden tot handhaving en meer inzicht krijgen in de invulling die de toezichthouder aan bepaalde normen geeft;
c. het belang van personen die door de inbreuk schade hebben geleden, zodat zij eventueel hun rechten jegens de overtreder geldend kunnen maken; en
d. het belang van een ontmoedigend effect op andere personen en ondernemingen onder toezicht om overtredingen te begaan.

Deze belangen wegen over het algemeen op tegen het belang van de overtreder dat zijn overtreding niet bekend wordt.[215]

[215] *Kamerstukken II* 2015/16, 34 455, nr. 3, pp. 11-12 en *Kamerstukken II* 2005/06, 29 708, nr. 19, pp. 301-303 en 420-421.

417. De argumenten van mevrouw Van den Brink over de publicatie zijn tweeledig, enerzijds dat de AFM het belang van directe en ongeanonimiseerde publicatie onjuist heeft vastgesteld, anderzijds dat de belangen van mevrouw Van den Brink niet dan wel onjuist zijn meegewogen. De AFM gaat hierna eerst separaat in op beide belangen en vervolgens weegt zij die tegen elkaar, met inachtneming van het geldende criterium, af.

Belang van publicatie

418. Publicatie dient het maatschappelijk belang om de markt te informeren of te waarschuwen. In dit geval zijn de belangen voor publicatie als volgt.

419. Ten eerste is het van belang om voormalige volgers en beleggers die via mevrouw Van den Brink hebben belegd op de hoogte te stellen van het feit dat mevrouw Van den Brink door de toezichthouder als medepleger wordt gezien van de overtreding dat Grinta zonder de vereiste vergunning als vermogensbeheerder in Nederland actief was. Zij heeft namelijk een essentiële rol bij deze overtreding gespeeld en heeft hier ruim aan verdiend. De cliënten die via mevrouw Van den Brink met Grinta in zee zijn gegaan worden hiermee geïnformeerd over de rol die mevrouw Van den Brink heeft vervuld en dat hen mede als gevolg van haar wezenlijke bijdrage en de samenwerking tussen haar en Grinta de bescherming van een vergunning is onthouden waarop zij mochten rekenen. Dat deze cliënten mogelijk reeds op de hoogte zijn via mevrouw Van den Brink zelf doet hier niet aan af. Pas met de publicatie van het volledige Boetebesluit zullen zij op de hoogte zijn van de volledige inhoud van de overtreding en het oordeel van de AFM hierover.

420. Ook dient de publicatie het doel van het waarschuwen van toekomstige volgers, websitebezoekers en lezers van het boek van van mevrouw Van den Brink en potentiële beleggers. Dat mevrouw Van den Brink aangeeft dat ze haar werkzaamheden heeft moeten afbouwen, maakt niet dat zij deze in de toekomst weer kan opbouwen en alsnog nieuwe volgers dan wel cliënten kan verwerven. Zij is immers onverminderd actief op haar sociale media, waaronder Instagram (via haar account '*financieelvrijevrouw*'), en ook haar boek '*Financieel vrij*' is onverminderd verkrijgbaar. Ook haar website is onverminderd actief. Haar eventuele toekomstige activiteiten zouden hiermee opnieuw een groot bereik kunnen hebben. Tegen deze achtergrond is ook dit waarschuwingsbelang onverminderd relevant.

421. Het informeren is daarnaast van belang voor de generale preventieve werking, omdat marktpartijen daardoor worden ingelicht over het handhavend optreden van de AFM en de mogelijke gevolgen van het medeplegen van, zonder vergunning, verlenen van beleggingsdiensten. Dat reeds andere boetes aan finfluencers inzake Grinta gepubliceerd zijn doet er niet aan af dat de publicatie van onderhavig

Boetebesluit ook generale preventieve werking kent. Publicatie van onderhavig besluit heeft een zelfstandige generale preventieve werking. Bovendien geeft het feit dat de AFM alle boetes uit een dergelijk onderzoek publiceert een belangrijk signaal af aan de markt. Tot slot is het jegens de andere overtreders niet evenredig dat publicatie van onderhavige boete niet of geanonimiseerd wordt gepubliceerd, aangezien hun boete niet-geanonimiseerd is gepubliceerd. De AFM dient ook bij publicaties te voldoen aan het gelijkheidsbeginsel.

Belang van mevrouw Van den Brink

422. Mevrouw Van den Brink voert aan dat zij reputationele schade van de publicatie zal leiden en het grote risico dat publicatie van het Boetebesluit feitelijk een uitnodiging is aan gedupeerden om hun schade via civielrechtelijke acties te verhalen op mevrouw Van den Brink. […].[216] Mevrouw Van den Brink heeft er derhalve een belang bij dat publicatie uitgesteld wordt danwel in geanonimiseerde vorm plaatsvindt.

Belangenafweging

423. Allereerst merkt de AFM op dat zij in het Voornemen reeds een belangenafweging voor publicatie heeft opgenomen. Daar heeft zij onder meer opgemerkt dat het de AFM niet is gebleken dat bekendmaking van de persoonsgegevens die in het te publiceren besluit zullen worden opgenomen onevenredig zou zijn, of dat mevrouw Van den Brink of door directe en niet-anonieme openbaarmaking in onevenredige mate schade zou worden berokkend. In dit geval is niet gebleken van een individuele, bijzondere situatie, waarbij de door mevrouw Van den Brink als gevolg van de publicatie te verwachten schade zodanig uitzonderlijk is, dat het belang van de bescherming van de markt daarvoor moet wijken. Mevrouw Van den Brink heeft op het Voornemen ten aanzien van de publicatie als volgt gereageerd: "*Omdat mevrouw Van den Brink er gelet op al het voorgaande van overtuigd is dat de AFM zal afzien van beboeting en reeds daarom ook zal dienen af te zien van publicatie, zal zij in deze schriftelijke zienswijze niet ingaan op dit publicatievoornemen van de AFM."*[217]

424. Zoals uit randnummers 418-421 van deze beslissing op bezwaar blijkt is de AFM ook in bezwaar van oordeel dat er diverse belangen zwaarwegend zijn voor publicatie. Zo acht de AFM het relevant dat beleggers die via mevrouw Van den Brink bij Grinta hebben belegd over haar medeplegen worden geïnformeerd en dat mogelijke toekomstige volgers, websitebezoekers en lezers van het boek van mevrouw Van den Brink en potentiële beleggers worden gewezen op de door haar begane

[216] Zie r.o. 15 van de Voorzieningenuitspraak.
[217] Zie p. 40 Zienswijze.

overtreding, nu haar eventuele toekomstige activiteiten opnieuw een groot bereik kunnen hebben. Het door mevrouw Van den Brink geschetste tijdsverloop doet aan die belangen niet af.[218] Uit recente rechtspraak blijkt ook dat het CBb in dat kader de generaal preventieve werking, die van openbaarmaking moet uitgaan, zwaar laat wegen. Zo heeft het CBb in een uitspraak van 31 januari 2023 geoordeeld dat het feit dat obligaties volledig zijn afgelost en er geen financiële producten meer zijn, niet maakt dat (in dat geval) een last onder dwangsom niet openbaar gemaakt mag worden. Volgens het CBb staat daar immers tegenover (*1) "het waarschuwen van de markt uit een oogpunt van generale preventie is een doel waarvoor de openbaarmaking een geschikt en noodzakelijk middel is" en (2) "de ernst van de overtreding en het belang dat de markt wordt gewaarschuwd dat tegen misleiding van consumenten zoals die in dit geval door beide appellanten gezamenlijk is gepleegd, handhavend wordt opgetreden. De openbaarmaking is daarom niet onevenwichtig. Er is daarom geen strijd met het evenredigheidsbeginsel als bedoeld in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb.*"[219] In dit geval geldt ook dat de speciale en generaal preventieve werking gediend zijn met een niet-geanonimiseerde openbaarmaking. Nu mevrouw Van den Brink naar aanleiding van het Voornemen in het geheel geen individuele omstandigheden heeft aangedragen waarom de publicatie haar onevenredig zou schaden en de AFM anderszins geen individuele omstandigheden heeft kunnen vaststellen is de AFM van oordeel dat zij ten tijde van het Boetebesluit rechtmatig tot haar beslissing van ongeanonimiseerde openbaarmaking is gekomen.

425. In bezwaar en ter zitting van haar verzoekschrift bij de Voorzieningenrechter op 13 september 2024 heeft mevrouw Van den Brink wel individuele omstandigheden aangevoerd. De stelling dat publicatie een uitnodiging kan zijn voor gedupeerden via civielrechtelijke weg hun schade op mevrouw Van den Brink te verhalen maakt niet dat er sprake is van een dusdanige individuele bijzondere omstandigheid dat (ongeanonimiseerde) publicatie daarvoor moet wijken. In de rechtspraak is zelfs expliciet bepaald dat een dergelijk belang juist voor ongeanonimiseerde openbaarmaking pleit:

> "*openbaarmaking van de identiteit van [eiseres] , [eiser 1] en [eiser 2] in het belang is van personen die door de overtreding(en) schade hebben geleden, zodat zij eventueel hun rechten jegens [eiseres], [eiser 1] en [eiser 2] geldend kunnen maken. Met een geanonimiseerde openbaarmaking zal dit belang niet worden gediend.*"[220]

[218] Zie Rb. Rotterdam 17 juli 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:6328, r.o. 15.2: "De stelling van [eiseres] dat door het verstrijken van de tijd de met de publicatie te dienen doelen niet meer zouden kunnen worden bereikt, wordt niet gevolgd. Het door de AFM genoemde maatschappelijk belang om de marktdeelnemers te informeren over de overtredingen en te waarschuwen, alsmede de generaal preventieve werking ervan door marktpartijen in te lichten over het handhavend optreden van de toezichthouder en de mogelijke gevolgen van het overtreden van de Wit, blijven van toepassing".
[219] Zie CBb 31 januari 2023, ECLI:NL:CBB:2023:43, r.o. 12.
[220] Zie Rb 14 juli 2021, r.o. 8.11, ECLI:NL:RBROT:2021:7987.

426. De overige stellingen ten aanzien van het belang van mevrouw Van den Brink zijn niet nader onderbouwd met stukken en kunnen derhalve niet tot een andere uitkomst van de belangenafweging leiden. Voor de volledigheid merkt de AFM daarbij op dat […]. Deze omstandigheid is immers naar de AFM begrijpt het gevolg geweest van haar publiekelijke samenwerking met Grinta en het verdwijnen van deze partij. Hieruit volgt echter niet zonder meer dat publicatie gevolgen zou hebben die leiden tot een dusdanig individuele bijzondere omstandigheid dat van (ongeanonimiseerde) publicatie zou moeten worden afgezien.

Conclusie belangenafweging

427. De AFM is tevens in heroverweging van oordeel dat niet is gebleken van een individuele, bijzondere situatie, waarbij de door mevrouw Van den Brink als gevolg van de publicatie te verwachten schade zodanig uitzonderlijk is, dat het belang van de bescherming van de markt daarvoor moet wijken. De AFM merkt op dat eventuele reputatieschade voor mevrouw Van den Brink inherent is aan de publicatie van een bestuurlijke sanctie en op zichzelf niet als onevenredige schade is aan te merken.[221] Daarbij komt dat eventuele schade door de openbaarmaking veeleer valt toe te schrijven aan overtreding van de norm door mevrouw Van den Brink, dan aan de genoemde openbaarmaking. Ook heeft de AFM niet kunnen vaststellen dat andere uitzonderingsgronden zich voordoen. De belangen voor publicatie zijn onverminderd van belang en derhalve is de AFM van oordeel dat publicatie in ongeanonimiseerde vorm dient plaats te vinden.

Overige bezwaren

428. Mevrouw Van den Brink wijst erop dat publicatie volgens haar een punitief karakter kent en derhalve pas plaats mag vinden wanneer de bodemrechter hierover een oordeel heeft kunnen vellen. De AFM volgt voorgaande niet en merkt op dat publicatie geen punitief karakter kent. Bovendien schrijft artikel 1:97 Wft uitdrukkelijk voor dat de AFM onderhavige bestuurlijke boete zo spoedig mogelijk moet publiceren en dus niet pas nadat een bodemrechter besloten heeft op een eventueel beroep. Nu de Voorzieningenrechter onderhavige publicatie heeft geschorst, zal de AFM pas publiceren nadat de voorziening conform artikel 8:85 Awb is vervallen.

429. Heroverweging ten aanzien van dit onderdeel leidt dus niet tot een ander oordeel.

[221] Vvz Rb Rotterdam 12 december 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:10860, r.o. 22.4.

E3. Het persbericht is onjuist en onevenwichtig

430. Over de publicatie voert mevrouw Van den Brink tot slot aan dat het persbericht niet feitelijk juist is en onevenwichtig. Het is volgens mevrouw Van den Brink feitelijk onjuist dat haar samenwerking met Grinta strekte tot promotie van Grinta, het helpen bij de aanmelding van beleggers, het beantwoorden van vragen en optreden als contactpersoon. Tevens is het persbericht onevenwichtig omdat in een enkel bijzinnetje wordt opgemerkt dat mevrouw Van den Brink niet heeft gewild dat Grinta is verdwenen met het geld van beleggers, terwijl nergens in het persbericht is opgenomen dat:

a. zij de AFM destijds expliciet heeft gevraagd naar Grinta en de AFM hierop enkel heeft laten weten dat Grinta 'onwenselijk' was, maar niet op een zwarte lijst stond;
b. potentiële geïnteresseerden bij het delen van haar ervaringen heeft gewezen op de risico's met betrekking tot Grinta en zij in voorkomende gevallen geïnteresseerden ook daadwerkelijk heeft afgeraden om van de diensten van Grinta gebruik te maken, en dus oog heeft gehad voor de belangen van potentiële geïnteresseerden;
c. enorm was geschrokken toen Grinta offline ging en zij direct daarna, samen met anderen, verschillende acties heeft ondernomen om gedupeerden te helpen.

Daarmee is het persbericht volgens mevrouw Van den Brink onevenwichtig, onnodig diffamerend en zelfs misleidend voor het publiek.

431. Mevrouw Van den Brink betoogt daarnaast dat het persbericht misleidend zou zijn door het handelen van de AFM onevenwichtig positief te vermelden. De AFM zou in het persbericht prominent verwijzen naar de waarschuwing voor Grinta die zij uitvaardigde in november 2021, terwijl Grinta op dat moment al offline was.

<u>Reactie AFM</u>

432. De AFM volgt het oordeel van mevrouw Van den Brink niet. De AFM heeft echter besloten in het persbericht de opmerking over de openbare waarschuwing te verduidelijken. De AFM licht voorgaande als volgt toe.

433. Mevrouw Van den Brink geeft aan dat wat in het persbericht staat over haar rol bij Grinta onjuist is. Zoals blijkt uit deze beslissing op bezwaar is de AFM ook na heroverweging van oordeel dat de samenwerking van mevrouw Van den Brink met Grinta wel degelijk strekte tot promotie en distributie van (de dienstverlening van) Grinta, het aanbrengen van beleggers, het helpen van beleggers bij de aanmelding, het beantwoorden van vragen en optreden als aanspreekpunt (zie

randnummers 166-203 van deze beslissing op bezwaar). De AFM is derhalve van oordeel dat het persbericht op deze punten juist is.

434. Vervolgens voert mevrouw Van den Brink drie argumenten aan waarom het persbericht onevenwichtig is. Zoals mevrouw Van den Brink aangeeft heeft de AFM in het persbericht opgenomen dat mevrouw Van den Brink niet gewild heeft dat Grinta is verdwenen met het geld van beleggers. Allereerst merkt de AFM op dat naar haar aard een persbericht zeer kort is ten opzichte van alle feiten die in de boete zijn opgenomen. Gezien onder meer de ernst van de overtreding, de hoeveelheid geld die beleggers via mevrouw Van den Brink hebben geïnvesteerd en dat de AFM heeft aangegeven in het persbericht dat zij dit niet gewild heeft, is de AFM van oordeel dat het persbericht wel degelijk evenwichtig is. Hieronder volgt de reactie van de AFM op de specifieke argumenten van mevrouw Van den Brink.

435. Over het niet vermelden van de ‘zwarte lijst’ merkt de AFM nogmaals op dat deze niet bestaat en verwijst naar hetgeen zij uiteengezet heeft in randnummer 332. Dat de AFM ten tijde van het Eerste gesprek de overtreding door Grinta nog niet had vastgesteld en derhalve mevrouw Van den Brink nog geen gedragslijn kon voorschrijven is naar het oordeel van de AFM geen feit dat meldenswaardig is in het persbericht. De AFM wijst erop dat deze omstandigheid geenszins afdoet aan de ernst of verwijtbaarheid van de overtreding van mevrouw Van den Brink. Het Eerste gesprek heeft pas plaatsgevonden in de laatste twee maanden van de overtredingsperiode van twee jaar. Bovendien is het aan eenieder die in de financiële sector dienstverlening verricht de eerste elementaire basisstap om te verifiëren of een partij over de benodigde vergunning beschikt. Dit heeft mevrouw Van den Brink bijna twee jaar lang nagelaten. Dat de AFM zelf ten tijde van het gesprek nog geen gedragslijn aan mevrouw Van den Brink kon voorschrijven, kwam doordat zij nog niet beschikte over de relevante feitelijke informatie om de overtreding van Grinta vast te stellen. Mevrouw Van den Brink was zelf sinds lange tijd op de hoogte van de dienstverlening van Grinta en het lag ook op haar weg om zelf de beoordeling ten aanzien van Grinta te maken. Het onvermeld laten van voorgaande in het persbericht maakt dus niet dat het persbericht niet evenwichtig is.

436. Dat mevrouw Van den Brink diverse beleggers tevens op de risico’s heeft gewezen en (deels) heeft afgeraden in Grinta te beleggen doet niet af aan het feit dat ze beleggen via Grinta, een illegale vermogensbeheerder, heeft gepromoot, beleggers heeft geholpen met aanmelden, heeft gefungeerd als aanspreekpunt voor beleggers en een significant bedrag heeft verdiend aan de beleggers die zij zodoende heeft aangebracht. Bovendien geldt dat, juist het feit dat zij dergelijke risico’s veelal

nuanceerde en combineerde met positieve opmerkingen over Grinta, ervoor kon zorgen dat twijfels werden weggenomen en haar informatievoorziening aan geloofwaardigheid heeft gewonnen.[222]

437. Zoals is toegelicht in randnummers 318-320 van deze beslissing op bezwaar doet het feit dat mevrouw Van den Brink zou zijn geschrokken van het verdwijnen van Grinta, dat zij heeft geprobeerd gedupeerde beleggers te helpen en een aantal beleggers enige compensatie heeft betaald geen afbreuk aan haar verwijtbaarheid. Eenieder die activiteiten ontplooit op de financiële markten is verantwoordelijk om te borgen dat de eigen activiteiten voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Mevrouw Van den Brink heeft gedurende twee jaar nagelaten deze verantwoordelijkheid na te leven en heeft, ondanks kennis van het bedrijfsmodel van Grinta, de wetenschap dat Grinta niet over een vergunning beschikte en signalen en kritische vragen van beleggers die aanleiding hadden moeten geven om aan Grinta te twijfelen, haar profitabele werkzaamheden voor Grinta voortgezet met hoge provisies voor haarzelf en alle nadelige gevolgen voor beleggers van dien. Dat zij geschrokken is van het verdwijnen van Grinta staat niet in verhouding tot de omvang van de overtreding. Het onvermeld laten hiervan in het persbericht maakt alleen al om deze reden niet dat het persbericht onevenwichtig, onnodig diffamerend of misleidend is voor het publiek. Ten aanzien van de compensatie die zij betaald heeft aan beleggers merkt de AFM op dat deze niet in verhouding staat tot de provisies die zij heeft ontvangen voor de beleggers die via haar hebben belegd bij Grinta. Zij heeft beleggers voor minder dan 7% van de door haar ontvangen provisies gecompenseerd. Bovendien staat deze compensatie al helemaal niet in verhouding tot de gelden die beleggers via haar hebben verloren. De impact van het vergoeden van deze geringe bedragen is dusdanig beperkt dat het onvermeld laten hiervan het persbericht niet onevenwichtig maakt.[223]

438. Tot slot wijst mevrouw Van den Brink op de vermelding van de openbare waarschuwing aan Grinta van de AFM in het persbericht. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet dat de AFM misleidend is over de handelswijze van de AFM. Het betreft immers een feitelijke mededeling over de waarschuwing. Deze zin was louter bedoeld om het publiek breder te informeren over de activiteiten rondom Grinta. De AFM is echter na heroverweging van mening dat deze vermelding eventueel de indruk kan wekken dat toen de AFM waarschuwde tegen Grinta, de overtreding van Grinta en mevrouw Van den Brink nog voortduurde terwijl Grinta reeds offline was. De AFM zal derhalve in haar persbericht de zin "*De AFM heeft in november 2021 gewaarschuwd tegen Grinta Invest*." schrappen.

[222] Zie randnummers 224-225.
[223] Het geringe bedrag aan compensatie is wel in mindering gebracht op het verkregen voordeel en daarmee de boetehoogte.

439. Hoewel de AFM het oorspronkelijke persbericht niet onjuist of onevenwichtig acht, ziet de AFM wel dat bovengenoemde zin een verkeerde indruk kan wekken. Nu het bezwaar zich mede daartegen richtte, acht de AFM dit onderdeel van het bezwaar tot zoverre gegrond. Heroverweging ten aanzien van dit onderdeel leidt tot aanpassing van het persbericht in voornoemde zin.

Conclusie bezwaargrond E

440. De AFM concludeert op grond van het voorgaande dat bezwaargrond E ten dele slaagt, in de in randnummer 439 van deze beslissing op bezwaar genoemde zin, en voor het overige niet slaagt. De AFM zal het Boetebesluit daarom herroepen door een zin in het bijbehorende persbericht te schrappen, en voor het overige laat zij het Boetebesluit en het persbericht in stand onder aanvulling van de motivering.

F. Op de zaak betrekking hebbende stukken

441. Ten slotte voert mevrouw Van den Brink aan dat het door de AFM samengestelde dossier niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken bevat. In dat kader heeft mevrouw Van den Brink in het Bezwaarschrift aangevoerd dat in ieder geval de volgende stukken ontbreken:

a. de bandopname van het gesprek tussen de AFM en mevrouw Van den Brink en haar partner op 10 september 2021;
b. de “zwarte lijst” waaraan de AFM heeft gerefereerd tijdens het gesprek met mevrouw Van den Brink en haar partner op 10 september 2021, en/of andere (interne) waarschuwingslijsten waarover de AFM destijds beschikte
c. alle (interne) stukken van de AFM voorafgaand aan het gesprek van de AFM met mevrouw Van den Brink op 10 september 2021, waaruit blijkt welk onderzoek de AFM precies naar de activiteiten van mevrouw Van den Brink heeft gedaan voorafgaand aan het gesprek en wat de (voorlopige) bevindingen van de AFM op dat moment waren;
d. alle (interne) stukken van de AFM, waaruit blijkt wanneer de AFM precies bekend is geworden met de dienstverlening door Grinta;
e. alle (interne) stukken die voorafgingen aan de publieke waarschuwing van de AFM tegen Grinta op 25 november 2021, waaruit blijkt wanneer en op basis waarvan de AFM van mening werd dat Grinta in Nederland illegaal opereerde;
f. alle communicatie tussen de AFM en het [nieuwsblad] in het kader van:
    i. de podcastserie [titel] van het [nieuwsblad] die in […] online is gekomen, waarin Grinta nadrukkelijk aan bod komt en waaraan de AFM heeft meegewerkt; en
    ii. de artikelen in het [nieuwsblad] over Grinta die eveneens in mei 2023 zijn gepubliceerd.

442. De Voorzieningenrechter heeft de AFM op 29 augustus 2024 opgedragen de onder c, d en e in randnummer 441 genoemde stukken aan het procesdossier toe te voegen. De AFM heeft aan deze opdracht op 5 september 2024 uitvoering gegeven en voornoemde documenten ingebracht. Mevrouw Van den Brink heeft bij brief van 30 september 2024 bericht dat zij ook na toevoeging van deze 58 stukken van mening is dat het dossier onvolledig is en nogmaals verzocht de bovenstaande stukken aan het dossier toe te voegen.

443. Mevrouw Van den Brink heeft daarnaast bezwaar gemaakt tegen het feit dat de AFM geschoonde stukken in het dossier heeft opgenomen, waarin onder andere de namen van melders onleesbaar zijn gemaakt. Mevrouw Van den Brink verwijst in dat kader naar de brief van 4 juli 2024 aan de rechtbank in de voorlopige-voorzieningenprocedure. In de kern komt dit bezwaar erop neer dat haar verdedigingsbelang moet prevaleren boven de door de AFM aangevoerde belangen bij het opnemen van geschoonde stukken.

Reactie AFM

444. De AFM komt in heroverweging tot het oordeel dat het aan mevrouw Van den Brink verstrekte dossier compleet is en concludeert dat zij derhalve geen aanleiding ziet aanvullende stukken aan het dossier toe te voegen. De AFM zal dat hieronder toelichten voor de in randnummer 441 genoemde, door mevrouw Van den Brink verzochte stukken.

Ad a en b: bandopname en "zwarte lijst"

445. De AFM heeft reeds meermaals aan mevrouw Van den Brink bevestigd dat het gesprek van 10 september 2021 niet is opgenomen.[224] Daarnaast heeft de AFM reeds toegelicht dat de "zwarte lijst" waarnaar mevrouw Van den Brink verwijst niet bestaat. Deze stukken kunnen derhalve niet worden toegevoegd aan het dossier.

Ad c, d en e: bepaalde interne stukken

446. De Voorzieningenrechter heeft de AFM op 29 augustus 2024 opgedragen de onder c, d en e in randnummer 441 genoemde stukken aan het procesdossier toe te voegen. De AFM heeft aan deze opdracht op 5 september 2024 uitvoering gegeven en voornoemde documenten ingebracht. De AFM heeft daarbij ook de Toezichtverklaring opgenomen, waarin onder verwijzing naar de ingebrachte

[224] De AFM verwijst naar haar e-mail van 12 september 2023 (op de zaak betrekking hebbende stukken 093), haar verweerschrift in de voorlopige-voorzieningenprocedure (op de zaak betrekking hebbende stukken 117) en haar brief van 15 oktober 2024.

stukken is toegelicht wanneer het onderzoek naar Grinta is aangevangen. De AFM constateert derhalve dat zij aan de opdracht van de rechtbank reeds uitvoering heeft gegeven en derhalve reeds aan dit verzoek van mevrouw Van den Brink heeft voldaan.

447. Ten overvloede reageert de AFM daarbij op de brief van mevrouw Van den Brink van 30 september 2024. In deze brief merkt mevrouw Van den Brink op dat de AFM in de voorlopige-voorzieningenprocedure geen interne e-mails, bestuursstukken dan wel correspondentie met andere instanties zoals […] heeft ingebracht. De AFM constateert dat dergelijke stukken niet zijn ingebracht, omdat de AFM niet beschikt over verdere stukken die temporeel en inhoudelijk vallen binnen de reikwijdte van het verzoek van mevrouw Van den Brink.

448. Ten slotte verwijst mevrouw Van den Brink in haar brief van 30 september 2024 naar de Toezichtverklaring. In deze verklaring lichten de toezichthouders toe dat de AFM de signalen, meldingen en aangiften die zij heeft ontvangen ten aanzien van mevrouw Van den Brink en Grinta heeft opgenomen in het dossier. Zoals in de Toezichtverklaring is toegelicht, zijn overige signalen, meldingen en aangiften die zien op andere bij Grinta betrokken personen (en op Grinta zelf) niet opgenomen in het dossier. Mevrouw Van den Brink komt hiertegen op. Volgens mevrouw Van den Brink zouden ook deze overige signalen, meldingen en aangiften relevant kunnen zijn.

449. Ook hierin ziet de AFM geen aanleiding om aanvullende stukken aan het dossier toe te voegen. Zoals in de Toezichtverklaring is toegelicht, dateren de genoemde signalen van na het gesprek met mevrouw Van den Brink op 10 september 2021 en zijn zij voor het handelen van mevrouw Van den Brink irrelevant. Daarnaast hebben deze stukken, nu zij dateren van na de datum van dit gesprek, en nu uit de in het dossier opgenomen signalen en de Toezichtverklaring reeds blijkt wanneer de AFM bekend raakte met de dienstverlening van Grinta en wanneer zij het onderzoek naar Grinta startte, geen informatieve meerwaarde voor de vaststelling wanneer de AFM bekend raakte met de dienstverlening van Grinta of wanneer de AFM van mening werd dat Grinta illegaal in Nederland opereerde. De AFM is derhalve ook in heroverweging van oordeel dat deze stukken niet relevant zijn voor de beslechting van een geschilpunt.

Ad f: communicatie tussen AFM en [nieuwsblad]

450. Zoals de AFM reeds in de voorlopige-voorzieningenprocedure heeft uiteengezet, heeft mevrouw Van den Brink niet gesteld of aannemelijk gemaakt dat deze stukken enige relevantie hebben voor een geschilpunt. De AFM ziet derhalve geen aanleiding om deze stukken toe te voegen aan het dossier.

451. Daarbij merkt de AFM ten overvloede op dat de Voorzieningenrechter het standpunt van de AFM heeft gevolgd en derhalve de AFM geen opdracht heeft gegeven deze stukken in de voorlopige-voorzieningenprocedure aan het dossier toe te voegen. De AFM handhaaft daarom haar eerdere standpunt dat dergelijke stukken, voor zover deze er zouden zijn, niet relevant zijn.

Geschoonde stukken

452. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar betoog, dat omwille van het verdedigingsbelang ongeschoonde stukken in het dossier zouden moeten worden opgenomen. De AFM onderscheidt daarbij de stukken die zij in het boetedossier heeft opgenomen en de stukken die zij naar aanleiding van de opdracht van de Voorzieningenrechter op 5 september 2024 heeft ingebracht in de voorlopige-voorzieningenprocedure.

453. De AFM heeft in het boetedossier geschoonde stukken opgenomen. In deze stukken zijn persoonsgegevens van melders en aangevers, van familierelaties daarvan en andere beleggers respectievelijk derden onleesbaar gemaakt. Daarnaast zijn telefoonnummers van andere personen die met Grinta samenwerkten onleesbaar gemaakt. De AFM volgt mevrouw Van den Brink niet in haar betoog, dat zij inzage dient te krijgen in deze persoonsgegevens. De AFM verwijst in dat kader naar hetgeen zij heeft toegelicht in de brief van haar gemachtigde van 27 juni 2024 aan de rechtbank Rotterdam in de voorlopige-voorzieningenprocedure.[225] In deze brief heeft de AFM uitvoerig toegelicht waarom zij de desbetreffende stukken geschoond heeft ingebracht en daarbij een beroep gedaan op artikel 8:29 Awb. De rechter-commissaris van de rechtbank Rotterdam heeft deze toelichting van de AFM gevolgd en het beroep op artikel 8:29 Awb in zijn beschikking van 8 juli 2024 gehonoreerd. De AFM ziet in heroverweging geen aanleiding om af te wijken van de argumenten die zij aan het verzoek op grond van artikel 8:29 Awb ten grondslag heeft gelegd.

454. Naar aanleiding van de opdracht van de Voorzieningenrechter heeft de AFM op 5 september 2024 aanvullende stukken ingebracht in de voorlopige-voorzieningenprocedure. Daarbij heeft de AFM met een beroep op artikel 8:29 Awb geschoonde stukken ingebracht, waarin per geschoonde passage was gespecificeerd om welke reden de passage was geschoond.[226] De AFM heeft daarbij de volgende vier categorieën informatie onderscheiden, voor elk waarvan naar opvatting van de AFM het belang van geheimhouding zwaarder weegt dan het verdedigingsbelang van mevrouw Van den Brink bij openbaring:

[225] Op de zaak betrekking hebbende stukken 111.
[226] Op de zaak betrekking hebbende stukken 119.

a. Toezichtvertrouwelijke informatie
b. Intern beraad / persoonlijk beleidsopvattingen
c. Inspectie, controle en toezicht
d. Persoonsgegevens van derden

455. De rechter-commissaris van de rechtbank Rotterdam heeft deze toelichting van de AFM gevolgd en het beroep op artikel 8:29 Awb in zijn beschikking van 6 september 2024 gehonoreerd.

456. De AFM stelt vast dat zij in heroverweging geen aanleiding ziet om af te wijken van de argumenten die zij op 5 september 2024 aan het verzoek op grond van artikel 8:29 Awb ten grondslag heeft gelegd. De AFM ziet derhalve geen aanleiding om de genoemde stukken in ongeschoonde vorm aan het dossier toe te voegen.

Conclusie bezwaargrond F

457. De AFM concludeert op grond van het voorgaande dat bezwaargrond F niet slaagt en heroverweging op dit onderdeel derhalve niet leidt tot een ander oordeel.

V. Besluit

458. De AFM heeft besloten het Boetebesluit te herroepen door een zin in het bijbehorende persbericht te schrappen,[227] en laat het Boetebesluit en het persbericht voor het overige in stand.[228] De motivering van het Boetebesluit wordt aangevuld met de motivering die in deze beslissing op bezwaar is opgenomen.

459. Mevrouw Van den Brink heeft verzocht om vergoeding van de kosten die zij in de bezwaarprocedure heeft gemaakt. Op grond van artikel 7:15, tweede lid, Awb heeft een belanghebbende enkel recht op vergoeding van de kosten indien het bestreden besluit wordt herroepen wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. De AFM heeft besloten het Boetebesluit op een onderdeel te herroepen door een zin in het bijbehorende persbericht te schrappen. Gelet op het voorgaande kent de AFM mevrouw Van den Brink voor de kosten die zij in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken een vergoeding toe van € 936 (1

[227] Zie randnummers 438 en 439.
[228] Deze beslissing op bezwaar is genomen door het bestuur van de AFM en conform het tekeningsmandaat ondertekend door een hoofd en een manager.

punt voor het indienen van het bezwaarschrift, met een waarde per punt van € 624 en wegingsfactor 1,5).[229]

VI. Rechtsgangverwijzing

460. Iedere belanghebbende kan tegen deze beslissing op bezwaar beroep instellen door binnen zes weken na bekendmaking ervan een beroepschrift in te dienen bij de rechtbank Rotterdam, Sector Bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM Rotterdam. Natuurlijke personen kunnen ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden. Voor het instellen van beroep wordt een griffierecht geheven.

VII. Publicatie

461. Op grond van de Wft moet de AFM de uitkomst van deze beslissing op bezwaar bekend maken. Indien van toepassing geldt dat ook voor de instelling en de uitkomst van beroep en hoger beroep. Mevrouw Van den Brink zal hierover in een aparte brief worden geïnformeerd en in de gelegenheid worden gesteld om haar zienswijze te geven. Nu de publicatie van het Boetebesluit door de Voorzieningenrechter is geschorst zullen het publicatiebesluit en voormelde brief niet eerder worden verzonden dan wanneer één van de situaties als bedoeld in artikel 8:85, tweede lid, Awb zich voordoet.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

[was getekend]
Manager
Juridische Zaken

[was getekend]
Hoofd
Juridische Zaken

[229] Artikel 7:15, tweede lid, Awb, in samenhang met artikel 1 en 2 Besluit proceskosten bestuursrecht en de bijlage hierbij.